

СДРУЖЕНИЕТО НА ЛЕКАРИТЕ ОТ МЕДИЦИНСКАТА ЕКСПЕРТИЗА:

Поредна гавра с българския лекар

Специалистите от ТЕЛК ще трябва да възстановяват изплатени обезщетения

За пореден път се гаврят със статута на българския лекар, заявява в декларация Сдружението на лекарите от медицинската експертиза. Поводът за тяхното недоволство е влизането в сила на законова разпоредба, според която лекарите от ТЕЛК и НЕЛК ще възстановяват изплатените

обезщетения или пенсии за инвалидност, ако впоследствие решението им бъде отменено или изменено от по-горен административен орган или административен съд.

От сдружението предупреждават, че ще се стигне до закриване на много експертни комисии заради нежелани-

ето на лекарите да работят под натиск. Лекарите от медицинската експертиза определят текста като "дискриминационен, който криминализира труда им". Според тях ще има четири големи последици от новите правила: закриване на много от комисиите, занижаване на определените про-

центи трайно намалена работоспособност, удължаване на сроковете за експертиза поради загуба на голяма част от работното време на лекарите в "нелепи и безсмислени дела по различни съдебни инстанции" и ликвидиране на цялата система на медицинската експертиза.

Гледането на сериали подобрява здравето

Смехът отваря врати и създава благоприятни възможности на работното място, смятат 70% от участниците в американско изследване.

Стр. 28

НЯКОЛКО ДУМИ

Принуда

Аида ОВАНЕС

Доскоро "затягахме коланите" по повод и без повод, но очевидно и на правителството му писна такова обикновено затягане. Та се зае с изобретяването на най-различни ограничения. Поредният препъникачък, разбира се, пак е предназначен за уязвимите - болните, инвалидите, възрастните, обеднелите заради болестта си. Мишената са пенсионерите по инвалидност. Най-интересното е, че този път принудата ще противопостави лекаря на... собствената му съвест. Сиреч г-р Х вижда, че пациентът е инвалидизиран заради дадено заболяване, но няма право да признае, че човекът е болен и не може да работи. В противен случай има вероятност да плаща от джоба си. Все едно законът да кара съдията да плаща от джоба си разходите по дело, чието решение е изменено или отменено от по-горна инстанция. (Впрочем това не е лоша идея с цел кърпене на бюджета.)

И ако трябва да гръпнем чертата, ето какво, най-общо, показва сборът от сметката: данък колиба, оряване на инвалидите (т.е. пращаме ги да работят като не/инвалиди), увеличаване на възрастта за пенсиониране, неплащане на лекарства за социалнозначими болести като алцхаймер, например... Доста пари ще спести бюджетът но само и единствено на гърба на най-уязвимите групи хора. И това се случва в европейска държава на фона на социална Европа, която всячески се стреми да подкрепи и защити преди всичко уязвимите си граждани.

Странно е, че организацията на инвалиди още не са взели отношение, но очевидно и те са били изненадани от изобретателността на кабинета тихомълком да прокара коварните си планове. Както се беше случило с обезщетенията на майките, които трябваше да връщат пари на държавата, без да знаят защо точно.

Е, успоредно с това, разбира се, не спира и кръстоносният поход срещу лекарите, но това е друга битка на този кабинет.

Пенчо Токмакчиев за труда на миньорите

Синдикатите чакат три дни ръководството на „Мини Марица-изток“, после миньорите започват ефективна стачка, казва лидерът на ФНСМ.

Стр. 11

Станишев: Борисов да говори за своето наследство

Това правителство ще остави страната с поне 10 милиарда лева дълг, изчисли лидерът на БСП.

Стр. 3

МОНД дипломатик

СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Как американската десница се спаси от народното недоволство

Стр. 13

Снимка Мариета ТОМОВА

София тържествено отпразнува 134 години от своето освобождение. Из целия град паметниците на освободителите бяха обсапени с цветя. Софийските храмове бяха празнично камбаните си по случай годишнината

2012 - поредна тежка година за България

Проф. Иван Ангелов за симбиозата у нас от бандитски капитализъм и световната криза

Стр. 21

Биём Дания за „Хопман Къп“

Цвети и Гришо обърнаха №1 в женския тенис Возняцки и партньора й Нилсен

Стр. 31

ISSN 1313-1341

9 770861 134015

Снимка Мариета ТОМОВА

С благодарствен молебен, шествие и поднасяне на венци и цветя пред Паметника на българския опълченец беше отбелязана 134-ата годишнина от Освобождението на София

БТТП се жалва в Еуропа, че не е в тристранката

Представителството на ЕК бе информирано за опасността малкият и средният бизнес да нямат представителство в тристранния диалог. Председателят на Българската търговско-промишлена палата Цветан Симеонов се срещна с ръководителката на представителството на Европейската комисия в България Зинаида Златанова, за да я информира за проблема. На срещата бяха обсъдени въпроси, свързани с участието на палатата в Националния съвет за тристранно сътрудничество, както и опасността от лишаване на малкия и средния бизнес от

възможността за представителството в тристранния диалог в контекста на законодателните промени в Кодекса на труда. Президентът Георги Първанов вече наложи вето на тази промяна в КТ. Златанова изрази дълбоката си убеденост, че с промените се нарушават принципите на политиката на ЕС за насърчване на публично-частното партньорство. Такъв подход на изключване на организации с широка представителност на бизнеса е в нарушение на добрите европейски практики, категорична бе Златанова.

Няма да купуват изтребители

България няма да купува нови самолети изтребители, докато има криза и докато се решават въпросите с театрите, науката и културата, заяви вчера Бойко Борисов. По повод предстоящия си разговор с канцлера Меркел по тази тема премиерът каза, че и сега "имаме техника и сме добре въоръжени". В момента инвестираме в наука, култура, археология, а самолетите ще струват 150 милиона евро, които във времена на криза са много пари, добави Борисов. Той съобщи в Бургас, че ще предложи два нови закона за Националната служба за охрана и за Националната разузнавателна служба. Ако новият президент ги одобри, те щели да бъдат предложени за гласуване в парламента. Законодателните промени на ГЕРБ предвиждат преминаване на двете спецслужби към изпълнителната власт.

„Мини Марица-изток“ на стачка от 12 януари

Протестът остава четири ТЕЦ-а без въглища

Синдикатите в единственото държавно въгледобивно дружество "Мини Марица-изток" обявиха, че на 12 януари започват ефективна стачка. Искането им е за увеличаване на трудовите възнаграждения. Седемдневният предупредителен срок започва от 5 януари. След изтичането му мините ще спрат да доставят въглища за топлоелектрическите централи, което може да затрудни тяхната работа.

ТЕЦ-овете, ползващи суровината от

държавната мина, са "Брикел", ТЕЦ "Марица-изток 2", "Контурглобал Марица-изток 3" и "АЕС Гълъбово". С въглищата от "Мини Марица-изток" се произвежда средно около 30 на сто от електроенергията у нас.

Арбитражна комисия определи минимално допустимите действия по време на стачката, които се договарят между двете спорещи страни. Според арбитражните решения в предупредителния период трябва да действа планът при бедствия и аварии и да се осигурява стабилитетът на работните и неработните бордове на рудниците и на жп транспорта.

Ако възникне опасност от недостиг на електроенергия заради нарушените доставки на въглища, миньорите ще са

задължени да започнат работа. Според Валентин Вълчев, лидер на КНСБ в "Мини Марица-изток", обаче централите са длъжни да си осигурят въглища от други източници. Недостигът на електроенергия също трябва да се докаже, а може да бъде компенсирани и с внос, заяви синдикалистът. Той обясни, че все още има възможност стачката да бъде избегната, ако профсъюзите бъдат поканени на преговори от ръководството на компанията по исканията на работниците.

Според миньорите мениджмънтът на предприятието е нарушил споразумение от юли миналата година за запазване на съотношението между заплати и приходи на дружеството. След като планът за добив бил изпълнен, те

настояват за увеличение на заплатите. Ръководството на мините обаче твърди, че изпълнява клаузите на подписание през 2010 г. Колективен трудов договор и ангажиментите, поети в споразумението от 12 юли м.г. В условията на криза са увеличени трудовите възнаграждения на персонала с 15 на сто. Средната заплата в дружеството е 1550 лв.

Ръководството на мините внесе в Националния институт за помирение и арбитраж искане за определяне на арбитражен орган за разрешаване на възникналите колективен трудов спор между синдикати и работодател. С искането се изразява несъгласие с аргументите, които разрешават стачка във въгледобивното дружество.

ИЗВАДИХА ОПАСНИЯ ХЕРБИЦИД ОТ ЯРОВСКАТА ПЕЩЕРА

Опасният хербицид, който беше открит от спелеолози в Яровската пещера край шуменското село Трем, беше изваден вчера. 31 ръждясали кутии с отровния химикал бяха изнесени от дъното на пещерата.

С противогизи и неопрениви костюми служители на Гражданската защита слезоха на 20 метра дълбочина. За около час кутиите с хербицида "хектафермин" бяха извадени на повърхността. След това започна огледът на пещерата и вземането на проби от 3 различни точки. Според спелеолозите пещерата най-вероятно е използвана за сметище, тъй като за депонирането на опасен отпадък се заплаща. Кутиите, чувалите и гумите са били струпани на хоризонталната площадка с размери метър и половина на шест метра.

Нашият конкурс

Изберете най-добрата снимка!

Напомняме на читателите, че днес, 5 януари, е последният срок за изпращане на номинации за най-добра снимка от подборката, която публикуваме в броя на 29 декември. Снимката, която получи най-много предпочитания, ще стане снимка на годината. От всички участвали в номинациите читатели чрез жребий в редакцията ще бъде избран един, който ще спечели БЕЗПЛАТЕН АБОНАМЕНТ за в. ДУМА за 2012 г.

Изпратете номера на избраната от вас най-добра снимка на e-mail: duma@duma.bg. Писмото ви трябва да съдържа име и адрес, на който да бъде направен абонаментът, ако жребият избере вас. Снимките може да бъдат видени и в сайта www.duma.bg.

РЕЗУЛТАТИТЕ ОЧАКВАЙТЕ В ПОНЕДЕЛНИК

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

В присъствието на командващия сухопътните войски на България генерал-майор Стефан Василев в хасковския гарнизон тържествено бе снета от бойно дежурство рота "Хелброк" от многонационалните сили на Европейския съюз. Генералът връчи награди на отличилите се военнслужещи

България

Цитат на гения

Така или иначе този проблем може да бъде решен само с участие на цялото общество. С гражданска нетърпимост

Градският прокурор Николай Кокинов вече разчита нетърпимостта да му решава случаите

www.duma.bg

НАЙДЕНОВ ЗАМАЗВА СКАНДАЛА С ДЯНКОВ

“Няма драма. Не съм се обидил”. С няколко миролюбиви реплики министърът на земеделието Мирослав Найденов се опита в тв интервю да прекрати скандала с вицепремиера Симеон Дянков. Той обясни нападките срещу себе си с напрежението през изминалата тежка година.

В самия край на м.г. финансовият министър заяви, че най-трудно се разбира с Найденов, и намекна за евентуалното му отстраняване с фразата, че “много бързо ще се оправи с него”. Ядосан, че “семеините разпри” излизат наяве, премиерът заяви: “Може Дянков да си тръгне преди Найденов”.

“Всички имахме много тежка година. Специално министър Дян-

ков също беше под много голямо напрежение”, заобяснява Найденов. От думите му се разбира, че той дори изпратил поздравителен SMS на вицепремиера преди Нова година, но не е получил отговор. Найденов смята, че това не е проблем и “работата продължава”.

Агроминистърът специално благодари на министър-председателя за добрите думи по свой адрес и за реакцията му след нападките на Дянков.

Темата за напрежението в кабинета бе коментирана отново и от Бойко Борисов. В Бургас, след като първоначално се ядоса от зададения въпрос, премиерът заяви, че е изгладил разногласията “с голямата шкурка”.

Прогължават протестите срещу шистовия газ

Протести срещу проучванията и добива на шистов газ продължават в цялата страна. Вчера инициативният комитет “Добрич против шистовия газ” за пореден път организира протестна акция “Пробуждане”. Хората призоваха шофьорите от цялата страна точно в 12 часа да натиснат клаксоните.

Добричлии започнаха и подписка срещу технологията за добива на шистов газ. От комитета се заканват протестите да продължат, докато не бъде наложен мораториум или не бъде приет закон за забрана на проучва-

нето и добива на шистов газ в България. Организаторите на протеста в Добрич се закахиха да сезират и Румъния, защото фирмата “Шеврон” е започнала проучвания на общото подпочвено езеро в региона.

В Шумен също събират подписи срещу спорната процедура. До 20 февруари пред областната управа всеки, който е против шистовия газ, може да се разпише от 16 до 18 ч. От инициативния комитет в Шумен също искат законодателни промени, ограничаващи опасните последствия, които може да предизви-

ка технологията, използвана за добив на този вид газ. Те настояват правителството да вземе предвид общественото мнение, а парламентът да промени законодателството за добива на шистов газ, за да не се създаде риск от екологична катастрофа.

На 7 януари, Ивановден, в 11 ч. в Шумен ще тръгне протестно шествие. То ще започне от Градската градина, ще мине пред областната управа и ще спре пред общината. Организаторите ще връчат отворено писмо до управляващите и ще направят конкретни предложения.

Сергей Станишев:

На хората им втръсна виртуалната реалност на ГЕРБ

Борисов ще остави наследство от 10 млрд. лева дълг, за това да говори, заяви лидерът на БСП

Александър СИМОВ

На все повече хора тази виртуална действителност, която ни се представя - възход, светло бъдеще, стабилност, започва да им втръсва. Това заяви вчера лидерът на БСП Сергей Станишев. По традиция социалистите организират в началото на годината проверка на късметите от новогодишната баница, на която присъстват журналисти от всички медии.

Очаква ни напрегната година, а въпреки уверенията на правителството, че иска да изкара доброй мандата си, е възможно и провеждането на предсрочни избори, прогнозира Станишев. Според него 2012 година ще е много важна за левицата. Получихме немалко доверие на президентските и местните избори и раз-

бираме това като отговорност, коментира социалдерът. Като основна задача пред партията той постави да бъде ясна, категорична и аргументирана опозиция. За нас властта не е самоцел. Не е идеята ние да вземем властта, а нещата да станат по-добри, обобща Станишев.

Вече трета година живеем в много деформиран публичен свят, коментира Станишев. Той пожела на журналистите да провокират истински диалог, защото е важно обществото да е правилно информирано, и заръча медиите да изпълняват задачите си с гражданска отговорност.

Лидерът на БСП коментира и поредните медийни изяви на Бойко Борисов, който отново се оправда за трудностите в управлението с тежкото наследство, което бил получил. “Бих препоръчал премиерът да говори по-

вече за своето наследство. Доближавайки края на неговия мандат, да мисли за това, а не за предишното правителство”, обобща Станишев. Той припомни, че през юли 2005 г. консолидираният държавен дълг е бил 31% от БВП, а през юни 2009 г. държавният дълг е намалял на 14% от БВП. “Това е наследството на лошата тройна коалиция. Оставихме на г-н Борисов и фискален резерв от 8,2 милиарда лева. Балансът беше такъв, че можехме да изплатим дълга предсрочно и да оставим България без фискален резерв, но и без никакъв дълг, което щеше да бъде прецедент в Европейския съюз”, изтъкна социалдерът. Той припомни отново, че за 2,5 години управление на ГЕРБ държавният дълг е нараснал с 2 милиарда лева. “Освен че половината от фискалния резерв беше изяден, планират до

Сергей Станишев изтегли късмет: “Ще станеш ръководен фактор, направо главен редактор” от баницата

края на мандата техният дълг и изяденият резерв да бъдат около 10 млрд. лв. надолу. Това ще бъде наследството на правителството на ГЕРБ за следващото правителст-

во”, обобща Станишев.

От баницата лидерът на БСП изтегли късметчето “Ще станеш ръководен фактор, направо главен редактор”. Той шеговито коментира, че при толкова

много нови медии като нищо може да се пробва и на това поле, и припомни, че главните редактори на вестниците в историята винаги са били сериозен политически фактор.

Спряха вестник „Атака”

Едноименният вестник на партия “Атака”, който централата издаваше, е спрял от печат от началото на годината. Днес трябваше да излезе първият брой за 2012 г. От пресцентъра на партията оправдаха спирането на вестника с липсата на пари. Волен Сидеров обяви решението вчера. Той ще прекрати и екранните си изяви по телевизия “Алфа”.

Основната причина за финансовите проблеми на “Атака” са многото депутати, напуснали парламентарната ѝ група. Така отцепниците са пренасочили държавната субсидия към ГЕРБ, а в касата на “Атака” останали прекалено малко пари за издаването на вестник. Зад това стоял Бойко Борисов, който искал да ги елиминира като основен противник на предстоящите парламентарни избори. Субсидията на “Атака” възлизаше на около 4 млн. лв. годишно. Почти половината депутати от групата обаче я напуснаха и по този начин финансирането падна близо два пъти.

Вестник “Атака” излиза от 2005 г. под ръководството на съпругата на Волен Сидеров Капка. В края на миналата година раздялата им стана публично достояние. След скандала името на Капка Сидерова бе заличено от редакционното каре на изданието.

Кърджали отклонява 3,2 млн. лв. от такса „смет”

Народният представител от БСП Димчо Михалевски обвини общинската администрация в Кърджали, че отклонява средства от събраните пари за таксата “смет”. Само за последните две години отклоненията били от порядъка на 3,2 млн. лв.

По план-сметка общите разходи на фирмата по чистотата през тези две години била средногодишно по два милиона лева. Съби-

раемостта от таксата “смет” била по 3,4 млн. лв. за всяка година, а задълженията към фирмата - непроменливите 1,3 млн. лв. През 2012 г. отново при разход 2 млн. лв. на фирмата пак се дължали 1,3 милиона лева.

Депутатът е убеден, че парите са отивали за други неясни местни дейности. БСП в Кърджали ще създаде гражданско движение,

което ще изисква всеки месец отчет от кмета за постъпленията и разходите от таксата “смет”.

Кметът Хасан Азис потвърди задълженията, но отрече да са отклонявани средства от таксата “смет”. Дължимите пари не са само към фирмата по сметосъбирането и с нея не се изчерпват дейностите по управлението на отпадъците, посочи Азис.

През 2011 г.: 32% ръст на визите за руски граждани

През 2011 г. българските консулски служби в Руската федерация са издали 390 882 визи за руски граждани. Това представлява ръст от 32% в сравнение с 2010 г., съоб-

щица от МВНР.

Консулската служба в Москва е отчетла ръст от 36%, а в Санкт Петербург ръстът е 13 на сто.

Сериозно е увеличението на издадените

визи при индивидуалните заявители - 64 процента. Според Външното министерство увеличението се дължи на пътуванията на руските граждани, закупили ку-

рортни и жилищни имоти в България, членовете на техните семейства и на лицата, които са посетили България по тяхна покана и са отседнали в имотите.

България

Касата не поема скъпите лекарства на хиляди болни

Въпреки решение на ВАС МЗ не е променено наредбата за лекарства, плащани от здравната каса

Аида ПАНИКЯН

Касата не поема дори частично стойността на скъпи медикаменти на няколко десетки хиляди души. За това алармираха от пациентски организации.

Въпреки мотивираните искания на пациентски организации и лекари в Наредба 38 на МЗ и за т.г. не са включени както редките болести булозна епидермолиза (103 души у нас са диагностицирани) и сирингомиелия, така и социалнозначимата болест на Алцхаймер. Ако дадено заболяване не е включено в Наредбата, касата няма право да поема частично или напълно стойността на лекарствата за него или на медицински изделия и медицински диетични храни. Припомняме, че пациентски органи-

зации настояваха 10% от годишния бюджет за лекарства за домашно лечение, чиято стойност частично или напълно се поема от НЗОК, да са за редки болести (за 2012 г. - около 50 млн. лв.), но в касата са предвидени само 39 млн. лв., коментира пред ДУМА Владимир Томов, председател на Националния алианс за редки болести и председател на Конфедерация "Защита на здравето". Освен това, станало ясно според изчисленията на НЗОК, че за лекарства за Алцхаймер щели да са необходими още 30 млн. лв.

Според изчисленията на Световната здравна организация у нас около 100 хил. души страдат от различни видове деменции като половината от тях са с болестта на Алцхаймер, като 25 хил. души са със средна и тежка

форма на болестта. Средномесечно лекарствата за Алцхаймер излизат на около 160 лв., което представлява 60% от дохода на член от семейство, показват проучванията на Гражданско сдружение "Алцхаймер"-България. По тази причина голяма част от диагностицираните не могат да си позволят лечение, обясниха от сдружението и допълниха, че настояват за някаква, макар и малка реимбурсация. Не се съобрази дори с решението на 5-членния състав на Върховния административен съд, коментира Ирина Илиева от сдружение "Алцхаймер".

На 5 декември 2011 г. Комисията по дискриминация излезе с решение, че невключването на заболяването в Наредбата е дискриминация по признак "увреждане". Бе даден едномесечен срок,

в който здравното министерство да промени закона.

Около 40 души с Алцхаймер и други деменции бяха обхванати в два дневни центъра в София и Баня. Проектът за изграждането им е финансиран със средства от Социалния инвестиционен фонд. Проектът е едногодишен и въпреки успеха му напред не може да се намери финансиране, поясниха от Българска туристическа компания ООД, осъществили проекта съвместно със сдружение "Алцхаймер". Възможностите за продължаването му са или с делегиран от държавата бюджет, или ползвателите на услугата да си плащат. Това би струвало 400 лв. месечно на човек, ако центърът е дневен, и 600, ако е седмичен. В тази сума не се включват лекарства, памперси и др.

Автомобил горя го казанлъшката полиция

Автомобил пикап е бил подпален в нощта срещу сряда в Казанлък. Той е горял в непосредствена близост до Районното управление на полицията. Огънят е унищожил предната част на колата и е заsegнал купето.

Освен пикапа същата нощ в Казанлък е горял и товарен автомобил Форд "Куриер" със

старозагорска регистрация, собственост на частна фирма.

През изминалото деенонощие е горяла кола и в Бургас. Огънят е нанесъл щети на лек автомобил "БМВ". Инцидентът е станал в 5,56 ч. в сряда на ул. "Патриарх Евтимий" 86.

Пикап горя в нощта срещу сряда в Казанлък

Снимка БГНЕС

www.duma.bg

кратки

Зачестиха нови измами на възрастни хора

На територията на Габрово през последните дни са регистрирани няколко случая на нов вид измами на възрастни граждани. Измамниците вече не се обаждат по телефона, а срещат възрастните хора пред домовете им. Мъж на около 30 години, с къса коса, светло лице и едро телосложение започва диалог с тях, като се представя за близък на техни роднини - най-често гъщеря или син, които назовава по име. Измамката е елементарна - поръчали са му доставки на хранителни продукти или отоплителни уреди, но не разполагал с необходимата сума. Измамена е била и възрастна жена от Ямбол, която предала пред дома си 8200 лева на непознато лице, представило се за санитар.

Откриха труп на мъж, убит във вилата си

Около 11 ч. във вторник във вилен имот в местността Драчево бърдо, югоизточно от Свищов, е бил открит трупът на И.В., на 60 години, от Свищов. Криминалистите от Велико Търново и Свищов в присъствието на съдебен лекар са констатирани, че смъртта е настъпила по насилствен начин. Трупът е транспортиран за аутопсия в МБАЛ "Д-р Димитър Павлович" в Свищов.

Роми ограбиха дяго

Роми ограбиха 81-годишен мъж след заблуда, че ще купуват вълна във великотърновското с. Балван. Престъплението е извършено във вторник около 14.40 часа. Три лица от ромски произход отишли в дома на потърпевшия, където успели да му откраднат 2325 лева. Полицията разполага с описание на извършителите.

Пазарджикши гела първи потеглят към спецсъда

Пазарджикшият Окръжен съд е прекратил производствата по три наказателни дела и ще ги препрати към Специализираната прокуратура.

Първото дело е срещу групировка, обвинена в трафик на хора, които

били принуждавани да поглъщат латексови капсули с хероин, кокаин и марихуана.

Втората групировка е обвинена в организирано източване на пари от чужди банкови сметки. Подсъдимите от третата групировка са се занимавали със складиране и

продажба на цигари без бандерол.

До настоящия момент на тези дела не е бил даден ход в Окръжния съд на Пазарджик. Очаква се до края на годината в Специализираната прокуратура да постъпят около 350 дела от цялата страна.

Лигер на ДПС осъди прокуратурата

Общинският лидер на ДПС в град Исперих Гюнай Хюсмен осъди прокуратурата за нанесени вреди в резултат от несправедливо повдигнато обвинение. Той бе разследван над 10 години, след което бе оправдан по последното от повдигнатите срещу него шест обвинения. Съдът в Разград е постановил да му се изплати обезщетение от 20 000 лв. за неимуществени вреди, вместо исканите от него 140 000 лв. Към тях се прибавят още 1 458,93 лв. от неполучени заплати поради отстраняването на Хюсмен от кметската длъжност, както и 300 лв. адвокатски и 509 лв. деловодни разходи. Началото на разследването срещу Гюнай Хюсмен датира от 1999 г. Постепенно обвиненията срещу него от шест се стопиха до едно - за продажбата на ведомствени апартаменти. По него съдът в Търговище произнася оправдателна присъда. В резултат от десетгодишния живот като обвиняем Хюсмен е бил в състояние на психически и соци-

ален дискомфорт и сериозно е влошено здравословното му състояние. Искът на Хюсмен бе заведен по Закона за отговорността на държавата за вреди, нанесени на гражданите. Според съда разследването не е навредило на бизнеса и на доброто му име, тъй като на последните избори той е бил избран за председател на Общинския съвет в Исперих. Съдебното решение подлежи на обжалване в двуседмичен срок. Хюсмен е един от най-големите арендатори в Лудогорието. Той обработва над 60 000 дка земеделски земи. Кравефермата му се прочу с разлив на отпадъци в непосредствена близост до помпената станция до с. Драгомъж в началото на миналата година. От превантивно вкараните във водата дезинфектанти 34 деца и възрастен мъж от Исперих починаха хранително отравяне. Преди няколко месеца срещу Хюсмен започна наказателно дело и за представяне на неверни данни за получаване на субсидии от ЕС.

Строителство
на сгради
в София

Real Land Fund

РЕАЛ ЛЕНД ФЪНД ЕООД

тел.: 02/ 920 41 12 факс: 02/ 920 17 82

България

www.duma.bg

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

Д-р Антония Григорова, главен редактор на сп. "9 месеца", организатор за 13-и път на инициативата "Бебе на годината", показва медальоните за Василена и Янко

1/3 ОТ РОДИТЕЛИТЕ СЕ ИНТЕРЕСУВАТ ОТ КАЧЕСТВОТО НА ДЕТСКИТЕ СТОКИ

Аида ОВАНЕС

Значително се увеличава броят на родителите, които купуват втора ръка стоки за бебетата и малките си деца, отчитат експерти в бранша. Само 32.6% от родителите се интересуват дали стоката, която купуват, има удостоверение за безопасност и дали отговаря на изискванията на ЕС за детски стоки. Само през 2011 г. Комисията за защита на потребителите забрани 217 стоки, 192 от които са детски - столчета, колички, проходилки, дрешки, обувки. Недоумение буди готовността на все повече родители да купят на новороденото си бебе количка за 45 лв. онлайн, коментират експертите. Това бе съобщено

но по време на пресконференция, на която бе обявено името на "Бебе 2012 г." Бебето, което се е родило в първата минута на 2012 г., е Василена. Тя е от Дупница, тежи 3.25 кг и е дълга 47 см. Има сестричка на 2 г. и 8 месеца. 25-годишната им майка Ина и татко им в момента са безработни.

Последното бебе на 2011 г. е Янко, роден в Пазарджик. Той е първо бебе на 16-годишната Емилия Шаркова от с. Алеко Константиново.

Българската болница, в която са се родили най-много бебета през 2011 г., е "Шейново" - 3644 раждания, следвана от Майчин дом и "Св. София". Златоградската болница е "обратен" рекордьор - през цялата година там се е родило 1 бебе.

ОЩЕ ЖАЛБИ ЗА ЗАПЛАХИ ЗА УБИЙСТВО СРЕЩУ РОДНИНИТЕ НА „ЦАР“ КИРО

Жалба за заплахи за убийство е подал в РУП в Асеновград Петко Кирчев от Катунца. Тя е срещу племенника на Кирил Рашков Георги Илиев и сина му.

В жалбата Кирчев твърди, че двамата са му отправяли закани по телефона на 30 декември. Тогава бе установено, че Георги Илиев краде ток за дома си от близкия трафопост. Според Кирчев роднините на Кирил Рашков са сметнали, че той е сигнализирал на полицията за кражбата. По телефона те му крещали: "Ще ти отрежа главата!" Полиция и екипи на ЕВН се събраха на 30 декември в центъра на Катунца по сигнал за кражба на ток от трафопоста в близост до една от къщите на Рашкови. Илиев не беше задържан заради липса на достатъчно доказателства срещу него. На 31 декември прокуратурата образува досъдебно производство за кражба на ток от роднините на "цар" Киरो. Установено бе, че на електромера на жилището му на ул. "Свобода" е било въздействано, за да не се отчита напълно използваната електроенергия.

СЪД ЗАБРАНИ НА БРАТ ДА ДОБЛИЖАВА СЕСТРА СИ

Дана РУСЕВА

Районният съд в Добрич забрани на брат да приближава сестра си, нейното жилище, местоработата ѝ, места за социални контакти и отход. Д.Е.Х. е задължен да стои на повече от 20 метра за срок от четири месеца. Мярката за защита срещу физическо насилие е придружена с глоба от 200 лева. Съдът указва на полицейските органи да следят за изпълнението на ограничителната заповед и предупреждава мъжа за последиците от неизпълнението ѝ. Съдебното решение е заради домашен инцидент от 8 септември 2011 г. в Добрич.

Синодът приемал ин витро, но с условия

При заместващото майчинство много неща са неприемливи, заяви митрополит Гавриил

Светият Синод на Българската православна църква не е против ин витро. Това обяви изненадващо вчера Ловчанският митрополит Гавриил, според когото е допусната грешка в становището на архиереите, публикувано в последния ден на 2011 г.

В становището църквата се обяви срещу изкуственото оплождане и заместващото майчинство. Митрополит Гавриил уточни, че позицията на Синода е срещу сурогатното майчинство. Той посочи, че руската и гръцката църкви приемат ин витро, но само

при условие, че биологичният материал бъде от законния съпруг и всички оплодени клетки се имплантират в майката, защото всяка яйцеклетка вече е живот. При тези условия църквата приема ин витро, когато то е абсолютно необходимо и няма друга възможност. Това е мнението на Светия синод и нищо повече не бих могъл да кажа, заяви митрополитът. Според Синода обаче при заместващото майчинство имало много неприемливи неща. Утре ще започнат да клонират. И на това ли трябва да се съгласим, попита митрополитът.

Становището на Светия

синод и последвалите реакции бяха коментирани вчера и от Знеполския епископ Иоан, викарий на Софийския митрополит. "Ние няма да делим децата в никой случай. Всяко дете е еднакво ценно, всеки живот е еднакво ценен за Светата църква, защото той е вече даден, той вече съществува", заяви епископ Иоан. Той все пак застана зад становището на БПЦ за ин витро оплождането и сурогатното майчинство. Епископът посочи, че този въпрос е сериозен и църквата е трябвало да изрази позицията. Негово Преосвещенство не вижда нещо обидно в становище-

то и посочи, че и другите православни църкви имат същата позиция - руската и гръцката.

Междувременно лидерът на КТ "Подкрепа" д-р Константин Тренчев обяви пред БТВ, че един от българските митрополити има клиника за трансплантация на органи. Тренчев отказа да назове името на висшия духовник, но бе категоричен, че информацията му е достоверна.

BOSTON
LAND FUND
02/ 920 08 53

ПОКУПКО-ПРОДАЖБА
НА ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ

Икономика

Осъдиха летище София за 38 млн. долара

Кувейтският строител на пистите на Терминал 2 спечели делото в Парижкия арбитражен съд

Летище София загуби делото срещу кувейтски консорциум, който строи пистите на новия терминал, и ще трябва да изплати 38 млн. долара обезщетение, съобщи министърът на транспорта Ивайло Московски, цитиран от "bgonair". Компанията Mohammed Abdulmohsim Al-Harafi and Sons построи пистата на новия терминал на софийското летище, финансирана със заем от Кувейтския фонд за развитие. После обаче изпълнителят заведе иск срещу летище София за забавяне на разрешителните за строеж, осъбяване на работата и не-

изплатени суми. Позицията на транспортното ведомство бе, че кувейтците не са представили фактури за допълнителните си разходи и затова те не са им покрити.

Парижкия арбитражен съд се произнесъл в полза на кувейтската страна. "Получихме писмо, което ни известява, че кувейтският консорциум е спечелил арбитражното дело в Париж и летище София трябва да заплати 38 млн. щатски долара - коментира Ивайло Московски. Това на практика лишавало летището от възможността да реинвестира в развитието си.

Според експерти ефектът от разширението на летището и построяването на втори терминал е изчерпан. Броят на обслужените пътници нараства непрекъснато и съвсем скоро капацитетът му вече няма да е достатъчен. Заради това още от миналата пролет се обсъжда вариантът летището да бъде отдадено на концесия по примера на тези в Бургас и Варна. "Ако анализите ни покажат, че за осъществяването на амбициите ни за летище София са нужни толкова и толкова инвестиции, тогава ще решаваме по какъв начин да го направим", казва Ивайло Московски.

Авиобилетът с данни колко CO₂ се пада на пътник

От началото на тази година авиокомпаниите включват в издаваните от тях билети за пътуване данни за количеството въглеродни газове, които се полагат на пътник за даден полет. Това е резултат от решение на Съда на Европейския съюз от декември миналата година, с което авиационните дейности бяха включени в схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове като основен елемент от европейската политика в областта на борбата с изменението в климата. Новата информация в билетите посочва колко килограма

въглероден двуокис от общото количество, отделено от самолета, се пада на един пътник при съответното разстояние. Така билетът съдържа и данни за разстоянието на полета в километри. Първоначално схемата за търговия с квоти за емисии на ЕС, въведена през 2003 година, не включваше емисиите на парникови газове, дължащи се на въздушния транспорт. С решението на съда бе наложено всички авиокомпани, включително от страни извън ЕС, да придобиват и връщат квоти за емисии за полетите си от и до европейски летища.

Плащат субсидиите за площ в края на януари

Изплащането на субсидиите за площ ще започне в края на януари. Очаква се Държавен фонд "Земеделие" (ДФЗ) да започне плащанията около 20 януари. Ако този срок бъде спазен, няма да бъде нарушена договорката по време на протестите в края на миналата година.

От техническа и административна гледна точка е изключително трудно преводите да бъдат извършени в разстояние на десетина дни до всичките регистрирани производители, които са над 94 хиляди, обясниха експерти от ДФЗ. Докато през миналата година изплатените европейски и национални субсидии за декар обработваема площ надхвърляха 861 млн. лв., то тази година ще бъдат преведени над 882 млн. лв. От тях 782 млн. лв. е

еврофинансирането, останалите 100 млн. лв. са от бюджета.

Секторът с лъвския пай в субсидиите беше зърнопроизводството, заяви министърът на земеделието Мирослав Найденов пред БНР. "Сега вече подпомагаме и другите сектори. Създаваме условия и зеленчукопроизводството да бъде перспективен сектор. Реформите в общата селскостопанска политика се предвиждат и на европейско ниво - не е справедливо да се подпомага само един сектор", допълни министърът.

Следващата година ще бъде година на животновъдството - дължим много на животновъдите и зеленчукопроизводителите. Ще продължим и със стандартите в храните, каза още Мирослав Найденов.

Шефката на НСИ получи висок пост в Евростат

Директорът на Националния статистически институт (НСИ) Мариана Коцева е новият специален съветник с ранг на заместник-генерален директор в Евростат. Това е най-високият пост на България в администрация на Европейската комисия, както и признание за направеното през последните години от правителството и статистиката, посочи Коцева, цитирана от БНР. Тя бе избрана измежду представители на 27 държави. Преместването ѝ на новия пост трябва да стане до юни 2012 г. Една от задачи на българката в Евростат ще бъде засилване на професионалната независимост на ръководителите на статистически съюзи. Що се отнася до НСИ, Коцева каза, че приоритет за тази година ще бъде бизнесът от гледна точка на облекчаването му в подаването на статистически данни. Вече е започнало онлайн подаването на бизнес анкетите за това какви са очакванията на бизнеса за икономическата ситуация в страната, уточни Коцева.

Над 35 т храни бракувала БАБХ за 10 месеца

Над 35 тона хранителни продукти със съмнителен произход, изтекъл срок на годност или неотговарящи на изискванията за съхранение са били бракувани от Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) за първите десет месеца на работата ѝ, съобщиха вчера от агенцията. По време на проверките са

били поставени под възбрана близо 120 хил. яйца и 5840 литра безалкохолни напитки, а заради несъответствия с действащото законодателство временно са били затворени 352 обекта.

Общо за тези десет месеца са били направени 112 173 проверки в обекти за търговия с храни на едро

и дребно, заведения за обществено хранене, производствени предприятия и складове за съхранение и търговия на едро с храни. Инспекторите към агенцията са издали над 10 400 предписания за отстраняване на нередности и са съставили 3580 акта за установяване на административно нарушение.

ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА С РЕКОРДНА ПЕЧАЛБА

Миналата година е била рекордна за пристанище Варна с преминали над 9 милиона товари и реализирана над

4 милиона лева чиста печалба, съобщи директорът на порта капитан Данаил Папазов, цитиран от Радио Варна. През тази година се

очаква през пристанището да преминат 8 млн. тона товари. Вече има сключени 73 постоянни договора. Инвестиционната

програма предвижда купуването на два мобилни крана, както и претоварващи устройства за зърно на пристанище Варна-запад.

Икономика

София е 17-та в Европа по привлекателността на инвестициите в имоти

Жилища под 20 000 евро могат да се купят в провинцията

София е на 17-то място по привлекателност на инвестициите в недвижими имоти в Европа, според класацията на британския вестник "Дейли Телеграф", цитирана от БГНЕС. Изданието изтъква като предимства на българската столица изгодния за собствениците пазар на наемите. Като недостатък са посочени недобрата печалба, високите разходи по трансакциите, умереният данък върху доходите от наем, корупцията и проблемите с престъпността.

София изпреварва в класацията чешката столица Прага, Хелзинки и дори Париж, който е поставен на 20-то място.

Преди българската столица са поставени Брюксел, Виена, Любля-

на, Братислава, Букурещ, Варшава, Кишинев, Рига, Рим, Берлин, Талин, Загреб, Истанбул, Амстердам, Скопие и Будапеща. Прави впечатление обаче, че София е поставена по-назад от другите балкански столици, като македонската Скопие е дори на второ място по привлекателност на инвестициите.

Преди кризата строителството беше водещ отрасъл в българската икономика. Голям брой британци инвестираха в български недвижими имоти, но след началото на кризата надеждите им за печалба бяха попарени и те постепенно започнаха да напускат страната ни.

Тяхното място беше заето от руснаците, които купуват имоти, за да прекарват в тях лятната си

ваканция или в които да се установят за постоянно.

Същевременно спадът в цените на жилищата в София и по-големите градове на страната за последните три години е над 50%.

На всички са известни тежките последици от кризата върху пазара на недвижими имоти и в частност на жилищата на тези места. Какво обаче се случва в по-малките градове на България три години след дестабилизацията на имотния пазар?

В повечето областни градове, като Видин и Монтана, вече могат да бъдат намерени жилища на цена под 300 евро/кв.м, сочи справка в сайта за недвижими имоти imot.bg.

Впечатление прави, че преобладаващата част

от цените са посочени в левове, а не в евро. Най-много гарсонiere, дву- и тристайни жилища под тази цена се предлагат във Враца - над 100 имота. Най-евтиният е с цена 220 евро/кв.м.

Намира се в район Дъбрика и е с площ 40 кв.м. Във видинския квартал Калето срещу 12 000 евро се предлага гарсонiera с югоизточно изложение от 51 кв.м ново строителство с Акт 16.

Евтени двустайни жилища могат да се намерят в габровския квартал Младост. Срещу 13 100 евро може да се купи имот с площ 64 кв.м. Апартаментът се намира в квартал с напълно изградена инфраструктура. В близост има училище и фитнес център.

Допреди началото на кризата в Кърджали

предлагането на имоти беше доста ограничено. Към днешна дата оферти не липсват, а близо 30 е броят на жилищата, които се продават на цена под 300 евро/кв.м.

Срещу 19 000 евро може да се купи двустайно жилище с площ 70 кв.м в панелен блок с асансьор. Нов тристаен имот с

площ 117 кв.м в квартал "Възрожденци" се продава срещу 27 250 евро, или 232 евро/кв.м.

Близо 50 апартамента в Кюстендил се оферират на цена под 300 евро/кв.м, посочват от imot.bg. Преобладаващата част от тях са тристайни. Цената на тристайно жилище от 90 кв.м е 20 000 евро.

Ипотечното кредитиране ще е най-търсено през 2012-а

Заради дълговата криза в Европа ипотечният пазар ще остане основен двигател на кредитирането през 2012 г., прогнозира вчера управителят на "Кредит център" Тихомир Тошев, предаде Дарик. По думите му, вече има стабилизиране на пазара на недвижими имоти, а и това са най-сигурните заеми от гледна точка на банките. Тошев допълни, че е трудно да се прогнозира как ще се движат лихвите по ипотечните кредити през годината, но вероятно няма да има сериозно отклонение от нивата през 2011 г. Общият спад на лихвите по жилищните заеми за миналата година е около един процентен пункт, като в края на годината, въпреки проблемите в еврозоната, банките не са повишили лихвите, но са променили други условия при ипотечното кредитиране.

През миналата година банките са финансирани около 80 на сто от стойността на сделката, като Тошев отбеляза, че към края на 2011-а е имало промоционални предложения от страна на банките за финансиране до 90 процента от стойността на сделката. Според него този процент ще се запази на около 80 на сто за монолитните жилища и на 70-80 процента - за панелните.

През миналата година банките са финансирани около 80 на сто от стойността на сделката, като Тошев отбеляза, че към края на 2011-а е имало промоционални предложения от страна на банките за финансиране до 90 процента от стойността на сделката. Според него този процент ще се запази на около 80 на сто за монолитните жилища и на 70-80 процента - за панелните.

Цената на петрола се изстреля с наг 4%

Петролът записа силно повишение вчера след добрите данни за производствения сектор на САЩ. Те показваха, че активността в най-голямата икономика продължава да набира сила, което породило спекулации, че това ще доведе до по-високо търсене на горива, пише MarketWatch.

През целия ден петролът се движеше с ръст, но след данните от САЩ котировките поеха рязко нагоре. В крайна сметка сесията приключи с повишение от 4,2 на сто до 102,96 долара за барел.

Това е най-силният еднодневен ръст в цената на черното злато от май 2011 година насам. През миналата година суровината поскъпна с 8,2 на сто, записвайки

трета поредна година на повишение.

В Лондон петролът сорт брент с доставка през февруари повиши цената си с 4,5 на сто до 111,58 долара за барел.

Значителен ръст днес записа и цената на златото. На борсата в Ню Йорк то поскъпна с 2,2 на сто до 1 600,50 долара за тройунция. Това е най-силното дневно повишение от 25 октомври насам.

През 2011 година благородният

Изпреварваме Франция по зелена енергия

България е на 12-то място в Европейския съюз по дял на възобновяемите енергийни източници (ВЕИ) в консумацията на енергия през 2010 г., сочат данни на Eurobserv'ER. Страната ни измества с едно място в класацията Франция, която през 2009 г. е била на сегашната ни позиция с ВЕИ-дял от 11.7 на сто, а българският дял е бил 11.6 процента. През миналата година обаче той е достигнал 12.9%, при цел на София до 2020 г. екоенергията да има дял от 16 на сто от общото потребление на енергия, докато Франция е осигурила ръст до 12.4 на сто през 2010 г. при цел от 23 процента. Начело в класацията остават Швеция и Латвия, въпреки че като цяло отчитат спад на енергията от ВЕИ в общото потребление. Швеция е лидер с дял от 46.9 на сто през 2009 г. Латвия бележи намаление от 35.5% на 34.3 на сто през 2010 г. Техните цели до 2020 г. съответно са 49 на сто и 40-процентен дял на ВЕИ-ата в общото потребление на енергия.

Трета е Финландия, достигнала дял на възобновяемата енергия от 33.6 процента, в сравнение с 30.7 на сто година по-рано. Северната ни съседка Румъния е на девето място в класацията, въпреки спада на дела на възобновяемата енергия от 22.9 на 21.4 процента при цел от 24 на сто до 2020 г. Намаление на потреблението на зелена енергия отчита и Холандия, където през 2010 г. от общата консумация 3.8 процента се падат на ВЕИ-ата, при 4 процента година преди това и крайна цел от 14-процентен дял след десет години. Като цяло в 27-те страни членки на ЕК дялът на възобновяема енергия се е увеличил от 11.5 на сто до 12.4 процента, при обща цел от 20 процента ВЕИ в крайното потребление през 2020 г.

метал записа поскъпване от 10 на сто, записвайки единадесета поредна година на ръст.

ХУБАВА ВЕЧЕРЯ В ЧИКАГО СТРУВА КОЛКОТО В СОФИЯ

Ресторантите в Париж са около 30 процента по-скъпи от ресторантите в София, съобщава money.bg, като цитира данни от globalen.bg.

Става дума за вечеря в сравнително скъп ресторант, която включва предястие, основно и десерт.

Вечеря в Лондон, Мадрид или Барселона ще ви излезе около два пъти по-скъпо от същата вечеря в София. В САЩ очаквайте да платите около 25-30 процента повече, отколкото в София, освен ако не сте в Чикаго, където цените са почти като софийските.

За по-близките до България държави ще отбележим, че вечеря в Истанбул ще ви струва около 10-20 процента повече от вечеря в София, докато Атина е доста по-скъпа. Вечерята там е 30-40 процента по-скъпа. Има, разбира се, и градове, които са по-евтини от София. Ресторантите в Буенос Айрес, Аржентина, са малко по-евтини, а една хубава вечеря в Мумбай, Индия, ще ви излезе наполовина от това, което ще платите в София.

Ако разгледаме данните отблизо, става ясно, че цените на ресторантите следват доста плътно цената на храната и общото ценово ниво в дадена държава. С други думи, цените на ресторантите могат да ви подскажат общо колко е скъп или евтин даден град, сравнен със София.

Данните се базират на детайлно проучване на цените в 73 града, направено от United Bank of Switzerland. Проучването включва голям брой продукти и услуги и е направено систематично в различните дестинации.

О Б Я В А

Община Елин Пелин, на основание чл.18а, ал.3 от Закона за социалното подпомагане, чл.38 във връзка с чл.37, ал.1 от Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане и в изпълнение на Решение № 1335 по Протокол № 49/22.02.2011 г. на Общински съвет - Елин Пелин и Заповед № 873/29.12.2011 г. на кмета на Община Елин Пелин, обявява конкурс за възлагане управлението при предоставяне на социална услуга в общността "Център за обществена подкрепа" на територията на община Елин Пелин за срок от 5 /пет/ години.

Копия от конкурсната документация, съдържаща информация относно: условията за участие; изисквания към кандидатите; характеристика и специфика на предоставяните социални услуги в "Центъра за обществена подкрепа" на територията на община Елин Пелин; финансиране и начин на предоставяне на средствата; мястото и сроковете за подаване на документи за участие, могат да се закупят всеки работен ден между 8:30 - 16:30 ч. в ЦУИГ на община Елин Пелин срещу заплащане на цена от 20 лв. с вкл. ДДС за всеки отделен комплект, най-късно до 16:30 ч. на 20.02.2012 г. включително.

Конкурсът ще се проведе на 23.02.2012 г. в административната сграда на община Елин Пелин в гр. Елин Пелин, Софийска област, пл. Независимост" №1, в заседателната зала, етаж 1.

Очаквам вашата обавор!
Тел. за връзка: 0893441472
Ангелина Димитрова

Свят

Снимка БГНЕС

Унгария бе обхваната от спонтанни протести в защита на демокрацията и срещу политиката на дясното правителство на Виктор Орбан

Станишев подкрепи лявата опозиция в Унгария

Европейските социалисти осъждат управлението на Виктор Орбан

Лидерът на БСП и президент на Партията на европейските социалисти (ПЕС) Сергей Станишев се обяви в подкрепа на унгарската лява опозиция за организираните в Будапеща протести срещу крутите мерки, които управляващата партия ФИДЕС предприема и конкретно заради промяната на конституцията. Станишев приветства усилията на Унгарската социалистическа партия, която организира митинг в защита на демокрацията в центъра на Будапеща.

В митинга участваха повече от 100 000 граждани. Протестиращите се обвиха срещу все по-авторитарните мерки на управляващата партия ФИДЕС, както и срещу ограничаването на независимостта на съдебната система, на медиите и на централната банка, което нанесе значителни поражения на демократичните устои на Унгария. Сергей Станишев откри

ведещата роля на лидера на Унгарската социалистическа партия Атила Мещерхази за осигуряването на единството на опозицията в страната. "Атила Мещерхази помага за изграждането на коалиция на демокрацията в страната - коалиция, изградена върху най-мощната сила във всяко общество - хората", заяви Станишев. Той изтъкна, че ПЕС се ангажира да подкрепя коалицията. "Нашата роля е да положим усилия светът да узнае, че унгарското правителство, водено от Виктор Орбан, е извън контрол. Атила организира опозицията в страната, наш ред е да отговорим с международно заклеимяване на управлението на Орбан", каза още президентът на ПЕС.

Генералният секретар на ПЕС Филип Кордери определи като оглушително мълчанието на Европейската народна партия (ЕНП), които смятат ФИДЕС за свой пълноправен член. "ПЕС призова-

ва ЕНП да замрази членството на ФИДЕС, докато демократичните институции в Унгария си възвратят независимостта", заяви Кордери. Той напомни за плановете на ПЕС 2012 г. да се превърне в "година на европейската демокрация". ПЕС вече заклеими арестите на унгарски депутати, които протестираха срещу нарушенията на конституцията от страна на правителството на ФИДЕС.

Припомняме, че приета през април 2011 година, благодарение на парламентарното мнозинство на партията на Орбан, конституция предизвика критиките на мнозина, сред които ЕС, държавният секретар на САЩ Хилари Клинтън и "Амнести интернешънъл". Председателят на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу също настоя в разговор с унгарския министър-председател Виктор Орбан властите в Будапеща да гарантират независимостта на Унгарската централна

банка. Според промяна в конституцията самият президент на централната банка занапред ще бъде подчинен на по-висше лице, тъй като е предвидено централната банка да се слее с държавния Орган за финансов надзор.

Междувременно Европейската комисия заяви, че може да предприеме правни мерки срещу Унгария, ако реши, че нововъведените от Будапеща закони нарушават европейските. Изявлението бе направено, след като управляващата партия ФИДЕС пренебрегна предупрежденията на Международния валутен фонд и ЕС и внесе промени в устава на централната банка, които дават право на правителството да назначава нейните заместник-управители. По този повод МВФ и ЕС вече анулираха планираните преговори, на които трябваше да се обсъди спасителен план за затруднената унгарска икономика.

ИТАЛИАНСКИТЕ ДЕПУТАТИ С НАЙ-ВИСОКИ ЗАПЛАТИ В ЕВРОПА

Италианските парламентаристи са най-високо платените в Европа. Според отчета, публикуван от националната статистическа агенция, базовата месечна заплата на депутат от италианския парламент е 11 283 евро, плюс надбавка в размер на 3503 евро за транспортни и други разходи, съобщи Ройтерс. По такъв начин заплата на италианските парламентаристи е със 60% по-висока от средната в ЕС.

Припомняме, че в долната палата на парламента на Италия има 630 депутати, а в горната - 315 парламентаристи. Според експерти тези данни няма да срещнат одобрението на италианското общество, като се има предвид, че през декември миналата година правителството на Марио Монти утвърди нов пакет от мерки за намаляване на бюджетния дефицит.

Вулф не погава оставка, Меркел го подкрепя

Германският президент Кристиан Вулф, оказал се в центъра на скандал заради получен от него изгоден заем, отказва да подаде оставка, съобщи обществената телевизия А Ер Де. Засега няма коментар по въпроса от пресслужбата на президента.

Скандалът около президента се вири от средата на декември, когато местният печат разкри, че той е получил заем при много изгодни условия от двойка богати бизнесмени. Във вторник в "Билд" - европейският вестник с най-голям тираж - съобщи, че президентът се е опитал да окаже натиск върху него да прикрие скандала.

Междувременно канцлерът на Германия Ангела Меркел косвено се е опитала да защити Вулф. "Канцлерката има пълно доверие, че президентът ще

даде подробно обяснение на всички висящи въпроси", заяви заместник-говорителят на правителството Георг Щрайтер. Той допълни, че Меркел цени работата на президента.

Скандалът избухна в момент, когато Меркел се опитваше да се съсредоточи върху разрешаването на дълговата криза в еврозоната. Според критиките той се е отразил зле на оценката за канцлерката, тъй като тя лобираше за избирането на Вулф през 2010 г. за сметка на популярен кандидат на опозицията. Ако Вулф бъде принуден да подаде оставка, Меркел ще се изправи пред трудната задача да намери наследник и да обедини десноцентристката си коалиция зад нов кандидат, процес, който може да отнеме седмици и да извади на показ новите пукнатини в правителството й.

www.duma.bg

кратки

Средната заплата в Москва

Средната заплата в Москва през 2011 г. се е увеличила с 3 на сто до 43 хил. рубли (2324 лв.), съобщи кметът на града Сергей Собянин. Ръстът на производството в промишлеността в периода януари-ноември е 3,4%. Повишението обхваща не само търговския сектор, но и бюджетната сфера - в образованието, здравеопазването, социалната сфера. През ноември средната месечна работна заплата на учителите в училищата е била 50 хил. рубли.

САЩ манипулирали Арабската лига

Дамаск обвини Вашингтон в намеса в работата на Арабската лига, съобщи ръководителят на Сирийския национален съвет Буран Галиун. "Изявленията на САЩ са голяма намеса в работата на Арабската лига и неоправдан опит за интернационализация на проблема за Сирия", поясни той, но добави, че "има политическа, морална и психологическа полза от мисията".

Ахмадинежад тръгва към Куба

С посещение във Венецуела на 8 януари ще започне обиколката на иранския президент Махмуд Ахмадинежад в редица страни в Латинска Америка. В Каракас ще се проведат преговори между Ахмадинежад и Уго Чавес. След това иранската делегация ще посети Никарагуа, Куба и Еквадор. В Манагуа на 10 януари Ахмадинежад ще присъства на церемонията по встъпване в длъжност на преизбрания президент на Никарагуа Даниел Ортега.

Таксата за Дунав мост без промяна

Румъния няма да намали таксата за преминаване на Дунав мост от Гюргево до Русе, въпреки искането на България, съобщи "Медиафакс". Неотдавна българското правителство реши да намали таксата за леките автомобили от Русе за Гюргево от 12 лева (6 евро) на 4 лева (2 евро). От румънска страна обаче няма да има промени - таксата остава в размер на 6 евро.

Холандия умува дали българите са свързани с престъпността

Холандската полиция започва специално разследване, за да установи дали поляците, българите и румънците са пряко свързани с увеличаващата се престъпност в страната, съобщават местните медии.

"Имаме много силно вътрешно усещане, че това е така, но не можем да го докажем, ако не обосновем това наше чувство с данни", обяви говорителят на съвета на полицейските комисари.

Холандските органи на реда вярват, че поляците в Ниската земя са пряко свързани с кражбите от жилища, докато румънците - с измамите с кредитни и дебитни карти. "Целта ни е да разберем как криминалното поведение на членовете на тези групи се развива с времето и кои всъщност са те. Разследването освен това ще даде отговор на въпроса дали заподозрените са хора, които нарушават законите в резултат на безработицата, или те са планирали престъпленията си още в родината си", уточни говорителят. С помощта на тези резултати полицията ще може да реши "по какъв начин да разреши проблема", завърши той.

Свят

Гърция изпадна от еврозоната

Егна пета от населението на страната е заплашено от бедност, сочи официалната статистика

В борбата за помощта от милиарди евро Гърция се оказа притисната до стената - без бързо споразумение за новия спасителен пакет страната ще напусне еврозоната, коментира германският вестник "Ди Велт".

Говорителят на гръцкото правителство Пантелис Каписис заяви, че Гърция трябва да подпише споразумението за новия спасителен пакет в размер на 130 милиарда евро през първото тримесечие на 2012 година. Ако това не се случи, страната може да се окаже извън еврозоната, подчерта официалният представител на гръцкото правителство. В същото време се очаква, че бюджетният дефицит на балканската страна може да надвиши 10 на сто от брутният вътрешен продукт.

"Споразумението за спасителната помощ трябва да бъде подписано. В противен случай ще бъдем отрязани от пазарите и ще се окажем вън от еврозоната", предупреди Пантелис Каписис.

Наред с това, гръцкото правителство започва тежки преговори с частните кредитори за постигането на споразумение за отписване на част от гръцкия дълг. Това е изискването на Европейската комисия, за да може страната да подпише договор за нов заем. Представители на МВФ,

Германия и Гърция заявиха, че може да се стигне до задължително отписване на 80% от дълга. Банкери се опасяват, че това може да доведе до нестабилност както в Гърция, така и в еврозоната, заради възможни съдебни спорове от страна на частни кредитори. Очаква се преговорите между Атина и кредиторите от т.нар. Тройка да бъдат подновени в средата на януари.

По време на кризисната среща в края на октомври 2011 г. бе съгласуван нов спасителен пакет за Атина, както и частично опрощаване на гръцкия дълг. Сто милиарда евро трябва да бъдат отпуснати под формата на нов кредит от европейските страни от МВФ. Тридесет милиарда евро трябва да предоставят европейските банки и други частни инвеститори. В замяна на това Гърция трябва най-накрая да проведе реформи, да пести и да съкращава.

По думите на говорителя Пантелис Каписис, следващите няколко месеца ще бъдат критично важни за оставането на Гърция в европейския валутен съюз.

Реториката за излизане на Атина от еврозоната отслабна от ноември, когато с това заплашиха европейските партньори на Гърция, като на практика по този начин принуди тогавашния премиер Георгиус Па-

пандреу да подаде оставка. Преду-прежданията за подобна опасност обаче се възобновиха с пълна сила още през първите дни на новата година. Причината е, че се очакват по-лоши от планираното показатели за бюджетния дефицит, които ще наложат още по-строги мерки за икономии. Гърция пет пъти преразглежда целевия показател за дефицита през изминалата година. Последната обявена цифра е 9% от БВП, според медиите обаче реалната цифра е 10 процента.

Намаляването на дефицита е основната цел на строгата програма за икономии. В условията на икономически спад главният инструмент за ново съкращаване на бюджетните разходи ще е намаляването на заплати и пенсии, които вече бяха намалени средно с 35 процента. Според доклад на гръцката статистическа агенция (Елстат) за приходите и условията на живот в страната през 2010 г., 20,1% от населението на Гърция е заплашено от бедност. Изследването сочи, че финансовата граница на бедността е 7178 евро на човек годишно и 15 073 евро за домакинство от двама възрастни и две деца под 14-годишна възраст. Средните годишни приходи на един човек възлизат на 13 973 евро, а на домакинство - 24 224 евро.

Снимка БГНЕС
В потушаването на нестихващите горски пожари, които бушуват в южната част на Чили от края на миналата седмица, вземат участие над 1800 пожарникари, горски работници и военни, а близо 2000 души бяха принудени да се евакуират. В момента в страната има още над 20 активни огнища, като особено тежко е положението в областите Биобио и Мауле, където пожарите са възникнали едновременно на 8 различни места

Русия ще изстреля 36 ракети през 2012-та

Според изявление на представител на аерокосмическата промишленост в Русия, страната планира да изстреля 36 ракети носители през годината. Тези изстрелвания не включват планираните по програмата "Морски старт" и корабите "Союз", които се извеждат в орбита от Европейския космически център във Френска Гвиана, обясни източникът, цитиран от агенция "Интерфакс".

Общо 31 изстрелвания ще се осъществят от космодрума в Байконур (Казахстан), а 5 от Плесецк (Русия). Ще бъдат изстреляни 15 ракети "Протон-М", пет "Союз-ФГ", пет "Союз-У" и др. През 2011 г. Русия постави рекорд за десетилетието с 35 запуска от Байконур, Плесецк, базата Домбаровски и плаващата платформа "Морской старт". Някои от програмите бяха преразгледани след петте провала през годината. Последният стана на 23 декември, когато спътникът за военни съобщения се разби малко след изстрелването заедно с ракетата носител "Союз-2".

СИНГАПУР ОРЯЗА ЗАПЛАТИТЕ НА ВИСШИЯ ЕШЕЛОН

Държавата-град Сингапур обяви, че планира да ореже почти наполовина заплатите на ръководителите си, които обаче дори и след това ще останат едни от най-добре платените в света, предаде Франс прес.

Заплатата на премиера Ли Сян Лун ще бъде намалена с 36 процента, според препоръките на правителствена комисия, които най-вероятно ще бъдат одобрени от парламента. Дори обаче и след това орязване парите, които ще получава господин Лун, ще бъдат най-щедрата заплата на управник на планетата - 2,2 милиона сингапурски долара или 1,31 милиона евро годишно. Президентът на САЩ Барак Обама печели четири пъти по-малко (400 000 щатски долара годишно или 307 000 евро).

Президентът на Сингапур, чийто функции до голяма степен са представителни, ще бъде принуден да приеме намаление на годишната си заплата с 51 процента до 1,54 милиона сингапурски долара (920 000 евро). А това е само основната заплата, към която се прибавят облаги в натура, както и годишна премия, достигаща до три месечни заплати, ако ръководителите постигнат предварително определените цели като икономически растеж или подобряване на заетостта. Намаленията ще влязат в сила със задна дата от 21 май 2011 година, когато започна мандатът на сегашното правителство. Те бяха част от предизборните обещания на Ли Сян Лун.

В Сингапур, чието население е пет милиона души, съотношението на милионерите е най-високото в света. Само че и пропастта между богатите и бедните е сред най-големите на планетата, отбелязва АФП.

WINSLOW
AGRO FUND

02/ 829 91 75

Свят

www.duma.bg

Ромни спечели Айова С... фотофиниш

Бившият губернатор на Масачузетс победи в напреварата за кандидат на републиканците едва с 8 гласа

Представителят на Републиканската партия в Айова обяви, че бившият губернатор на Масачузетс Мит Ромни е спечелил надпреварата в Айова с 8 гласа за кандидат на републиканците, който трябва да се бори с Барак Обама за поста в Белия дом през ноември. Мит Ромни измъкна победата буквално на косъм от Рик Санторум и спортменски го поздравя за кампанията му в първите си думи към привържениците си. Дватамата получиха по 25 процента от гласовете. Ромни обаче побърза да напомни на избирателите главната цел - отстраняването на Обама, който

по думите му се намира в края на единствения си мандат.

"Не искам, както каза президентът, да трансформирам напълно Америка в нещо, което може изобщо да не познаем. Искам да възстановя принципите, които превърнаха Америка в надеждата на целия свят", заяви Мит Ромни, кандидатът на Републиканската партия.

На трето място остана Рон Пол, а за четвъртото се бориха Мишел Бакман и Нют Гингрич. След разочароващото си представяне губернаторът на Тексас Рик Пери, който "финишира" пети, обяви, че ще се прибере у дома, за да обмисли дали да

продължи кампанията си.

"Тази нощ Америка спечели. Ние ще променим Белия дом и ще си върнем Америка", обяви Ромни, преди да напусне Айова и да се насочи към Ню Хемпшир.

Агенциите припомнят, че според проучвания на общественото мнение подкрепяният от важни фигури сред републиканците като бившия американски президент Джордж Буш-старши Ромни би спечелил вота срещу сегашния президент Барак Обама.

През следващите шест месеца ще бъдат проведени първични избори във всеки от петдесетте щата. Кандидатът на Републиканската пар-

тия ще бъде утвърден през август, три месеца преди президентските избори.

Бившият губернатор на Масачузетс и член на Републиканската партия на САЩ Мит Ромни се оказа най-богатият кандидат за президент от 2000 година насам. Това съобщава "Уолстрийт джърнъл", като се позовава на информация от компанията "Wealth-X". Състоянието на Ромни се оценява на 250 милиона долара, най-голямото за десет години. Предишният рекордър беше Стив Форбс, който участва в кандидатпрезидентската надпревара през 2000 година. Неговото богатство бе оценено на 450

милиона долара. Най-богатият кандидат за президентското кресло през последните 20 години е независимият кандидат Рос Перот, който участва в кампанията през 1992 и 1996 година. Активите му се оценяват на 3,58 милиарда долара.

Победата на Ромни в Айова вдъхна надежди на републиканците, че наистина може да си върнат Белия дом. Резултатите от Айова обаче не са показателни за крайния изход от първичните избори. През 2008-а Джон Маккейн, който спечели републиканската номинация, остана четвърти в Айова. Вотът обаче все пак задава духа на кампанията.

А докато републиканците държат на прицел Обама в речите си, президентът се обърна към

участниците в събрание на Демократическата партия в Айова, като припомни, че преди четири години именно подкрепата, която е получил в този щат, е поставила началото на пътя му към Белия дом.

"Основното ни послание през 2012-а ще бъде - направихме много, но остава да се направи още повече, затова се нуждаем от още четири години, за да довършим започнатото", подчерта Барак Обама.

Обама заяви, че надеждите му са по-големи, отколкото на предишните избори, защото е видял началото на промените, които тогава обеща. Той призова привържениците на Демократическата партия да се обединят в кампанията, за да имат успех.

РОССИЙСКАЯ
ГАЗЕТА

До Париж бързо, интересно и удобно

СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С

ДУМА

Бързо се изкупуват билетите за влака от Москва до френската столица

Татяна ШАДРИНА

Новият влак за далечни разстояния, организиран с оглед на последните събития, замина сутринта в 8 часа 51 минути от Белоруската гара на руската столица за Европа. А същата вечер в 20 часа 31 минути вече пристигна в Париж на Източната гара.

Интересът към влака е огромен. На фона на дефицита за авиобилети за Нова година пътешествениците изкупили

всички билети и за този нов влак. Те бяха набързо разпродадени, каза пред журналисти президентът на РЖД (руската железница) Владимир Якунин.

"Този влак ще замени вагона, който пътуваше от 2007-а", припомни той. В зимния график влакът ще пътува три пъти седмично, през лятото - пет пъти. Засега от Москва той тръгва в понеделник, четвъртък и неделя. Маршрутът с дължина от 3,17 хиляди километра премина през територията на пет държави: Русия, Беларус, Пол-

ша, Германия и Франция. В състава има купе за един човек с душ, купе за двама и трима със спални места, а също така вагони със седалки, които пътуват до Брест.

Максималната скорост на влака е около 200 километра в час. По традиция влакът за далечни разстояния, каквито в Европа са останали малко, тъй като ги смениха скоростните влакове, има вагон-ресторант. Той е оформен в цветовете на руския превозвач - бяло-червени. На участъците Москва-Брест

и Брест-Москва пътува вагон-ресторант на московския филиал. А в участъка Варшава-Париж-Варшава в състава се включва вагон-ресторант, който се арендува от полска фирма. Менюто и на двата ресторанта е на руски и английски. Пътниците от клас "лукс" получават и безплатна закуска.

Билет за възрастен за този влак за клас "лукс" струва малко повече от 1000 евро, за първа класа - 460 евро (почти 20 000 рубли), за втора класа - 330 евро (близо 14 000 рубли).

За организирани групи на възрастни, деца, семейства, пенсионери и младежи има специални тарифи и цената на билетите е по-ниска. така или иначе обаче цената на билета за влака не е по-малка от цената на самолетния билет.

Москва-Берлин-Париж е вторият влак, който съединява Русия с Франция. През септември 2010 година бе пуснат влакът Москва-Ница. Освен това мина вече година, откакто между Петербург и Финландия пътува скоростният влак "Аллегро". За това време той направи над 2,5 хиляди курса, като превози повече от 300 хиляди пътници.

Всички стюардеси във влака Москва-Берлин-Париж са с висше образование и владеят чужди езици

Интервю

Пенчо Токмакчиев:

Крадат труда на миньорите

Синдикатите чакат още три дни за разговори с ръководството на „Мини Марица-изток“, после 6000 миньори започват ефективна стачка, казва председателят на ФНСМ към КНСБ

Вчера стана известно, че работещите в „Мини Марица-изток“ ЕАД имат готовност за спиране на доставките на въглища от 7 януари. До късно синдикатите очакваха покана за преговори с работодателя. От ръководството обаче разпространиха съобщение чрез медиите, че определят като спекулации на синдикалните лидери изказванията за оттегляне на подписите от споразумението от 12 юли миналата година. В съобщението до медиите от възлюбивното дружество заявиха, че всички договорености, разписани в колективния трудов договор през 2010 г., и ангажиментите, поети в споразумението, се изпълняват. Както и че „в условията на криза са увеличени трудовите възнаграждения на персонала с 15%“. Освен това вчера ръководството на „Мини Марица-изток“ внесе в Националния институт за помирение и арбитраж (НИПА) искане за определяне на арбитражен орган, който да разреши възникналия колективен трудов спор между синдикатите и работодателя.

Интервю на Мая ЙОВАНОВСКА

□ *Защо след толкова протести в държавата, и миньорите от „Мини Марица-изток“ се готвят за стачка, господин Токмакчиев?*

- Причината е, че работодателят - дружеството „Мини Марица-изток“ ЕАД, не иска да изпълни споразумението, което бе подписано на 12 юли 2011 г. Това споразумение третира две важни неща. Първото бе, че не трябва да се назначават нови хора и персоналът да се регулира, т.е. да намалее от 7400 на 7100. Това се случи и вече около 7100 човека работят в „Мини Марица-изток“. Второто важно в споразумението бе договорката, синдикатите да мобилизират хората и в мините да се произведе по-голямо количество въглища през 2011 г. Това също е факт, произведени са рекордните 33 млн. тона въглища. Такъв резултат не е имало от началото на съществуването на мините - от преди близо 60 години. Рудник едно е на 60 години, а миналата година празнувахме 50 години на другите мини. Това е рекорден добив, като над разчета са произведени 5 500 000 тона. Заложеното е преизпълнено на 110%. Печалбата на дружеството е над 110 млн. лв. за 2011 г.

□ *Май стана традиция в последно време споразуменията, подписани със синдикатите и браншовите съюзи, да не се изпълняват. Няма ли чувателност между работниците и ръководството на мините?*

- Работодателят, когато е подписвал това споразумение, вероятно го е направил, защото е имал нещо предвид. Защо иначе да го подпише? Сигурно е искал да се подсигури с толкова голямо производство, сигурно е искал да намали персонала. Затова чрез споразумението е поел и ангажимента да се разпредели част от печалбата, съгласно процента, който се отделя за социални дейности, и върху заплатите на работниците. Това нещо обаче през декември не се случи. Затова синдикатите искат работниците да получат тази надбавка, за която през цялото време са разяснявали. Ангажиментът в споразумението е, при намаление на персонала и по-голямо производство с по-малко хора, да има добро заплащане или бонуси в края на годината.

□ *Да не би да липсват достатъчно средства в дружеството, за да не се изпълнят тези пари на работниците?*

- Там е въпросът, че има достатъчно средства, но тези пари не се изплащат.

□ *По колко пари се дължат на всеки работник?*

- Средно около 1000 - 1200 лв. на човек. Но трябва да се знае, че такава сума не се дава на калпак, а тя се изчислява според заслугите на съответните работници. Неплащането на тези средства на работниците е осъществяване, кражба на техния труд от чисто човешка и социална гледна

точка. По същество точно това става. Те са работили много добре цяла година, при всякакъв вид тежки метеорологични условия са добили договорените по-големи количества въглища, които са подадени в ТЕЦ-овете. Работодателят ощетява работника, т.е. открадва от неговия труд.

□ *Имат ли синдикатите законно разрешение за провеждане на стачка, ефективна ли ще бъде тя и колко ще продължи?*

- Всички изисквания по Закона за колективните трудови спорове са спазени. Няма никакви проблеми и съмнения по отношение на законността на стачката. Стачният комитет си е опекал работата както трябва и няма основание да се говори, че стачката ще бъде незаконна. Вече има подписано споразумение с НИПА - Националния институт за помирение и арбитраж. Разгледани са всички видове дейности в предприятието, защото има такива, които не могат да бъдат спрени заради стачка. Примерно всички медицински пунктове, линейките, не могат да спрат работа хората в подстанциите и тези, които наблюдават подаването на електроенергия - всички такива дейности трябва да бъдат описани.

□ *Ако се стигне до протести, колко хора ще се включат в стачката?*

- От работещите около 7100 човека в „Мини Марица-изток“ към 6 хиляди ще протестират.

□ *Стана известно, че стачката се планира за 7 януари и работещите в „Мини Марица-изток“ имат готовност за спиране на доставките на въглища от тази дата.*

- Макар началото на стачката да е планирано за 7 януари, възможно е тя да започне на 8-ми. Така стачният

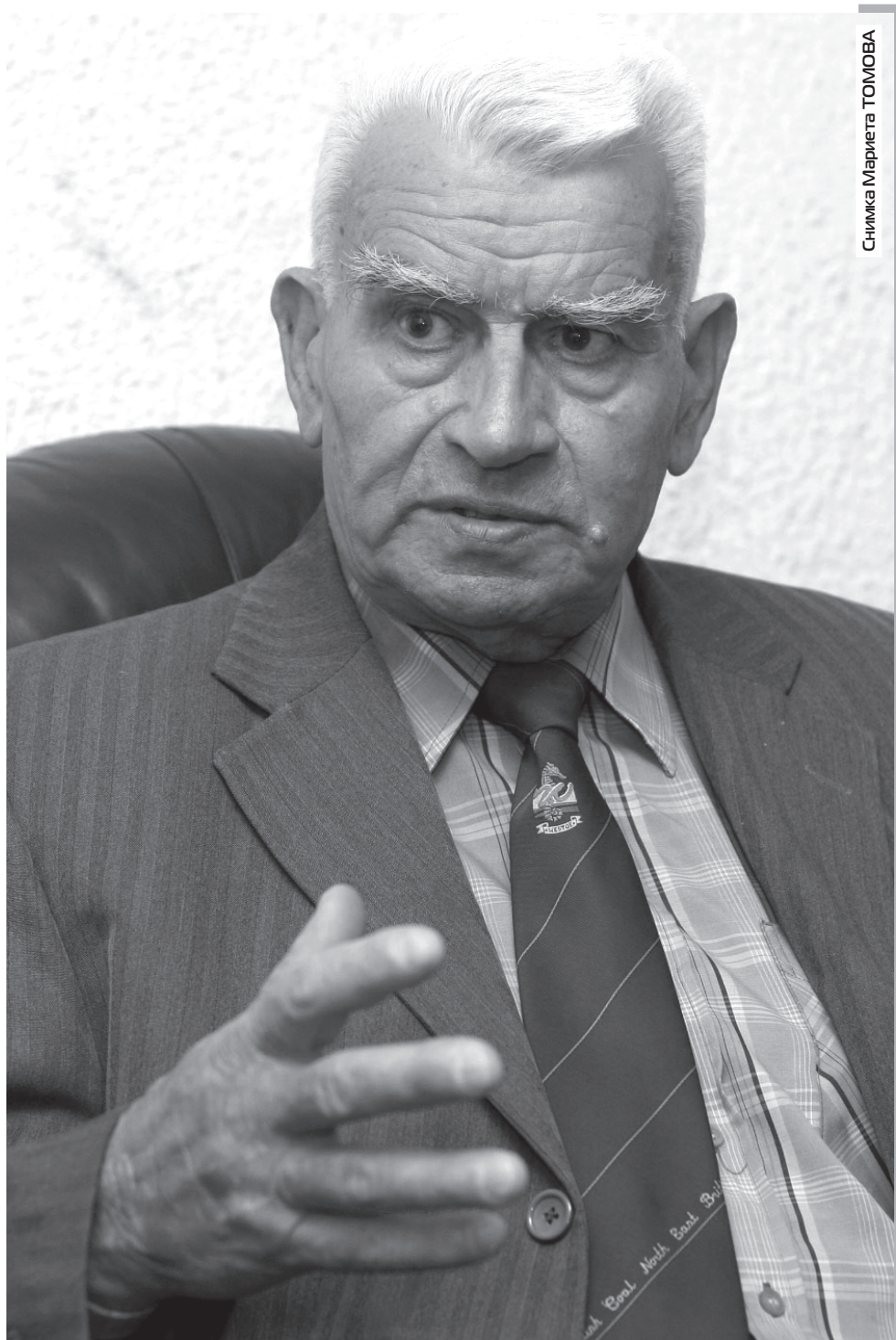

Работниците в минамата постигнаха рекорд в добива на въглища

комитет дава възможност в следващите няколко дни - 5-и, 6-и и 7-ми, работодателите, мениджърският екип и синдикатите да седнат на масата със своите експерти и специалисти и заедно да разговарят по изпълнението на подписаното споразумение от 12 юли 2011 г. Това го правят синдикатите, за да разбере ръководството на дружеството, че ние сме добронамерени, ние сме отворени за диалог, ние сме за това, да се разберем и без протести, и проблемите да бъдат решени възможно най-безболезнено.

□ *Подобен проблем в дружеството имало ли е и преди?*

- Да, случвало се е. И през 2007 г., и 2009 г., и сега хората се готвят чрез протест да си търсят правата.

Снимка Мариета ТОМОВА

През 1955 година **ПЕНЧО ТОКМАКЧИЕВ** започва работа като миньор в мини „Маршски басейн“. По-късно завършва Минно-геоложкия университет, и то в съкратен срок - за 3 години и половина, като отличен студент. След това работи в „Панагюрски мини“. Първо като маркшайдер, след това става главен инженер и началник на минамата. Ангажиран е в централния комитет на Професионалния съюз на миньорите, металурзите, енергетиците и геолозите. През 1990 година е избран за председател на Синдиката на миньорите, който по-късно се преименува във Федерация на независимите синдикати на миньорите към КНСБ. Близо 60 години е ангажиран с профсъюзна дейност.

По-рано са се намерили решения и работниците не излязоха в ефективни стачни действия, дано и сега успеем да се споразумеем. Интерес от стачката няма никой - нито работниците, нито синдикатите, нито предприятието, нито работодателите, нито държавата. Никой няма интерес от стачката. Затова се дават тези 3-

ци. Всички ТЕЦ-ове на „Мини Марица-изток“ вече отговарят на екоизискванията на директивите на ЕС. Същото направи и ТЕЦ-Сливен. Там вече имат комплексно разрешително за работа.

□ *„Брикел“ имаше проблеми преди около година?*

- В „Брикел“ също направиха много. В момента се вливат огромни средства и се изливат много тонове бетон за направата на сероочистващата инсталация на ТЕЦ „Бобов дол“, за да не спират блоковете. Предприети са действия и за „Топлофикация“ - Перник, и за ТЕЦ „Марица 3“ - Димитровград. По този проблем се работи усилено и смятам, че макар и с малко закъснение за някои блокове, до края на месец март - началото на април всички ТЕЦ-ове ще бъдат въведени съгласно изискванията на ЕС. Можем да бъдем спокойни, оптимистични към този момент по отношение на екоизискванията, защото нещата вървят към оправане. Независимо от това, че ЕС непрекъснато натиска министрите и правителството по този въпрос, проблемите ще бъдат оправани.

□ *Колко миньорски работни места все пак бяха загубени през последните години?*

- В момента заедно с енергетиците във възлюбивата работят около 17 хиляди човека. По-рано работеха близо 35 хиляди човека - само във възлюбивата. Бяха закрити много рудници - „Марбас“, „Балканбас“, закриха се рудници на „Бобов дол“. Тези, които работят, сега печелят. И ще продължават да печелят, защото възлюбивата са един от най-евтините енергоносители, стига да се изпълнят директивите на ЕС.

Общество

МАНОЛ
ТЕНЧЕВ

През последните двадесетина години ушите ни бяха отвикнали от терминологията, използвана по времето на т.нар. тоталитарен режим. Но през последните две години нещата взеха да се променят, но и стават от специални по-специални. Не прави изключение и родната ни съдебна система - и там се въвеждат специални реформаторски подходи. Даже си имаме и "специализирани" съд и прокуратура. За тях засега знаем само, че ще бъдат истинската българска панацея в борбата срещу организираната

Специалната Темида

те съдилища. Сега те ще започнат да изпращат "спецделата" на "спецсидиите" и "спецпрокурорите" в София. Дотук всичко е ясно. Само не разбрахме кой ще решава кои дела са "специални" и кои са "обикновени". Кое ще е определящото - отделната популярна личност или определени вид престъпления, за което е обвинена. Поради това започваме да си мислим, че и нашата работа ще стане като унгарската. Там в резултат от конституционните промени, които не били в унисон с европейското законодателство, си навлякоха проверка от Европейската комисия. В Брюксел са притеснени, че там се прокарва правителствен контрол върху съдебната власт и се опасават от поява на държавен авторитаризъм. Оттам вече заплахата Унгария с правни мерки, ако опасенията им се потвърдят. Но, както обича да се

Датума

5

www.duma.bg

1592 - РАЖДА СЕ ШАХ ДЖАХАН, ИМПЕРАТОР НА ВЕЛИКИТЕ МОНГОЛИ (УМИРА 1666 Г.).

Става световноизвестен като създател на едно от чудесата в света - знаменития мавзолей Тадж Махал. Разположеният в гр. Агра, Индия, мавзолей е смятан за най-бляскавия паметник на монголската архитектура, изграден в стил, съчетаващ ислямски, индийски и персийски елементи. Построен е от Шах Джахан в памет на любимата му съпруга Мумтаз Махал. През 1983 г. е включен в Списъка на световното наследство на ЮНЕСКО.

1849 - РАЖДА СЕ ВАСИЛИЙ НЕМИРОВИЧ-ДАНЧЕНКО, РУСКИ ПИСАТЕЛ (УМИРА 1936 Г.).

Участник в Руско-турската война (1877-1878) като военен кореспондент на в. "Новое время" в България. Участва във военните действия при Плевен, Ловеч, връх Шипка, в похода на ген. Гурко към София и др. Защитник на българската национална кауза. След края на войната остава в Княжество България и в отделна книга описва възобновяването на българската държава в първите години след Освобождението.

1855 - РАЖДА СЕ КИНГ КЕМП ЖИЛЕТ, АМЕРИКАНСКИ ИЗОБРЕТАТЕЛ.

Първият производител на самобръсначки. Идеята му хрумва в едно ранно утро на 1895 г., когато вижда брадясалото с лице в огледалото и се сблъсква с тъпия бръснач. Необходими били 11 години и 25 000 долара преди изобретението да му донесе слава и пари. Първите бръснари едновременно се появяват на пазара през 1903 г. На 77 години, малко преди да почине, Жилет скромно отбелязал: "От всички велики изобретения моят бръснач е най-великата дреболия."

1916 - РАЖДА СЕ ДОБРИ ДЖУРОВ, ОФИЦЕР, ПОЛИТИК (УМИРА 2002 Г.).

Завършил Военна академия "Фрунзе" в СССР. Член на РМС, а след това - на БКП. През 1942 г. е интерниран от правителството на Богдан Филов в лагера Кръсто поле. Избягва оттам и оглавява партизанска бригада "Чавдар". След 9 септември 1944 г. служи в БА, където заема различни командни длъжности. Министър на народната отбрана (1962-1990). Народен представител в няколко парламента, включително в VII ВНС.

1932 - РАЖДА СЕ УМБЕРТО ЕКО, ИТАЛИАНСКИ ПИСАТЕЛ И ФИЛОСОФ.

Професор от Болонския университет (1971). От 1985 г. е награден с над 30 хонорарни доктората от различни академични институции по света, сред които и СУ "Св. Климент Охридски" (1990). Най-известен е със своите романи - "Името на розата", "Махалото на Фуко" и др., и есета.

1936 - РАЖДА СЕ ЖУЛИЕТА ШИШМАНОВА, ТРЕНЬОР ПО ХУДОЖЕСТВЕНА ГИМНАСТИКА (УМИРА 1978 Г.).

Става всепризната с възпитаничките си Мария Гилова, Нешка Робева, Румяна Стефанова и Красимира Филипова. На Световното първенство в Копенхаген (1967) Шишманова със своята възпитаничка Мария Гилова печели първия златен медал (на обръч) за България. За постижения в работата си е носител на редица държавни отличия. Загива в самолетна катастрофа. На нейно име има международен турнир, кръг от веригата "Гран при".

1970 - УМИРА МАКС БОРН, НЕМСКИ ФИЗИК (Р. 1882 Г.).

Носител на Нобелова награда за физика за 1954 г. Смятан за един от основателите на квантовата механика и създател (заедно с Лауе) на теорията на кристалната решетка. Бил е професор във Франкфурт на Майн, Гьотинген, Кеймбридж и Единбург. Негова внучка е известната актриса и певица Оливия Нютън-Джон.

Станете! Влиза демократичният спецсъд

престъпност и бандитски тесосове.

В тази връзка от време на време на българина му се подхвърля и по някоя и друга цифра, за да спи и той по-спокойно като истински европеец. Новите спецсъд и прокуратура чакали всеки момент да им докарат първите 80 дела, за да разнищат най-после "големите" престъпници. Засега като отличници и най-бързи се очертават пазарджишките съдии -

те щели първи да пратят на "спецовете" цели 3 дела, а до края на годината от цялата страна щели да потекат към София най-малко 350 досъдебни производства. С една дума, спукана й е работата на организираната престъпност.

Данъкоплатецът обаче, между другото, дотува и други цифрички. В тези спецзвена щели да работят общо 134 души, които ще струват на държавицата ни около 2

милиона лева. Спецмагистратите ще работят в бившата сграда на ДАНС на ул. "Черковна", за ремонта на която вече бяха похарчени над 6 млн. лв. Данъкоплатецът обаче и този път не възропта, понеже телевизите му показва уютната стъклена и непробиваема стаичка, в която спецбандитите ще се наслаждават на пледоарите.

Досега делата срещу мафията се разглеждаха и решаваха от окръжни

изразява нашето братя българина: "Всяко зло - за добро!" Най-после ще се сложи край на общите, но доста впечатляващи приказки от типа "Ние ги хващаме, те ги пускат...". Най-сетне ще се преодолее безсилията на съдебната система срещу организираната престъпност. Сега вече ще знаем кои са виновниците за безпроблемното разхождане по улиците на крупните бандити - онези от Спецсъда.

Да живеят евровойската!

ВАСИЛ
ПОПОВ

На последното заседание на Министерския съвет за миналата година премиерът Борисов направи сензационни изявления. Най-важното беше в областта на националната сигурност и отбраната. Освен че измисли велика стратегия в тази област, Борисов посочи и начина за нейното осъществяване. Такова нещо в световната история не бе се случвало. Затова е прецедент и ще предложим да бъде претворена в дела неговата велика идея.

Става дума за това, че България ще икономиса много милиарди пари от въоръжение и военна техника. Каква е идеята на Б.Б.? Просто няма нужда да купуваме нови

оръжия, военна техника, бойни самолети, фрегати, танкове и изобщо да правим модернизация на Българската армия, а най-целесъобразно е да направим едни европейски въоръжени сили. Какви точно ще бъдат тези европейски въоръжени сили премиерът не посочва. Изричайки своята гениална стратегия, той непрекъснато поглежда към своя най-успешен министър, който отговаря за отбраната.

Ако си спомнете едно велико изречение: "Другарю Сталин, вие сте голям учен!", спокойно можете да го перифразирате по следния начин: "Другарю Борисов, вие сте велик стратег!" Всички световни имена във военното дело - Клаузевиц, Суворов и Кутузов взети заедно, самият Наполеон и да не изброяваме гениите в по-новите войни като маршал Жуков и други, пасти и еклерчета да ядат пред визията на ген. Борисов. Изключително удобно е за България да не харчи пари за издръжка на войска. Много удобно е Европа

да ги харчи тези пари, а ние отстраняваме си гледане сеира и да си сърбаме кафето. Сиреч - вместо сами да се пазим от опасности, някой друг ще ни пази.

Да, ама нали в последните 20 и няколко години непрекъснато ни убеждават, че безплатен обяд няма. Как премиерът си представя осъществяването на тази идея? Нямаме яснота какво има в главата му. Вероятно той не знае, че в Европа има създадена една отбранителна организация, която се нарича Западноевропейски съюз (ЗЕС). Тази организация бе призвана да бъде отбранителният механизъм на Евросъюза. Тя трябваше да разполага с многонационален корпус въоръжени сили в състав около 50 хил. души. Борисов също не знае, че такова нещо няма. Не стана.

Тези работи не бива да се вменяват като изречени недомислия от водача на сегашното ни правителство. Те просто не са включени в образователната програма на

пожарникарите. Ние само бихме запитали - ако се създаде някаква такава европейска войска, какъв ще бъде нейният състав, какво ще бъде нейното въоръжение, къде ще бъде дислоцирана, какви ще бъдат нейните отбранителни задачи, кой ще я ръководи, какъв ще бъде съставът ѝ като численост и като присъствие на различните въоръжени сили на държавите членки на ЕС. Отделен въпрос е как ще реагира тази евроармия на заплахи извън ЕС и на конфликти вътре в ЕС. Както например много пъти се случва между Турция и Гърция. Как една евровойска ще реагира на евентуален конфликт в Егейско море за това на кого принадлежи някакъв безлюден остров?

Иначе за икономисването на милиарди пари сме съгласни и нека да ги вложат в изграждането на магистрали на територията на България. Няма лошо. Но за да знаеш, че това не може да стане, не е нужно да си фон Клаузевиц.

Петли без глави

СЕРЖ АЛИМИ

ЕВРОПЕЙСКИТЕ срещи на върха идват една след друга и се провалят; Белият дом и Конгресът се карат без никакъв резултат. „Пазарите“ разбраха това и вече се отнасят към елитите като към обезглавени петли, елементарни играчки в ръцете на породени от самите тях сили, които вече не владеят. В същото време във Франция, Русия, САЩ и другаде се подготвят президентски избори. Те насищат гражданското и медийното пространство, създавайки чувство за прекъсване на връзката между думи и дела. Макар от кандидатите да не се очаква кой знае колко, даже съвсем нищо, те поне са познати – кариерите им, недостатъците им, партньорите им, обкръжението им, обществените им мрежи. Затова вниманието на публиката се насочва по-охотно към Барак Обама и Нютън Гингрич, към Никола Саркози и Франсоа Оланд, отколкото към спекулативните фондове и кредитните институции. Но каква е ползата от тях?

Саркози, чиято монетарна политика закриля интересите на БНП Париба (1), упреква британския министър-председател Дейвид Камерън, че иска да превърне Лондонското Сити в офшорна зона в сърцето на Европа. Също толкова възмутен, германският финансов министър Волфганг Шойбле остро критикува безграничната алчност и стремежа към все по-високи печалби на капиталовите пазари, които съвсем не са невинни за банковата и икономическата криза, а и за последвалата криза в цели държави, с която се сблъскваме от 2008 г. (2). Това никак не пречи на Шойбле да превърне в жертви на тази безгранична алчност половин дузина разорени и излинали европейски нации. Пълното премахване на дисциплиниращия ефект на нарастващите лихвени проценти би било фатално, обяснява Йенс Вайдман, президент на Бундесбанк, централната банка на Германия. Когато държавните кредити поскъпнат, рязко намалява изкушението да се вземат заеми (3). И ако най-задлъжнелите страни не се научат да се въздържат от това изкушение, ако рецесията пречатства възстановяването на тяхното финансово равновесие, ако растящите ползи за техните кредитори ги задушават, Европейският съюз ще им помогне, като им наложи глоба... В замяна на това частните банки ще продължат да разполагат с всички кредити, за които ще настояват почти срещу нищо. Така те ще могат да заемат на задлъжнелите държави, реализирайки много добри печалби. На виновниците торбата е пълна!

Запазените за пазара благини не пречат на силното недоволство срещу него. Дори това е парадоксът, по който се разпознава един предизборен период. Миналия 6 декември в Канзас президентът Обама предупреди сънародниците си, че в тяхната страна социалната мобилност и демокрацията са застрашени: *Неравенството деформира нашата демокрация. Тя дава несъразмерно силен глас на тези, които могат да платят на свои лобисти (...)* Фискалните отстъпки са в полза на най-богатите. Някои милиардери плащат 1% данък! Впрочем Обама предупреди, че *пазарът никога не е бил лиценз да се взема каквото може от когото си поискаш* и че трябва да бъде възстановена средната класа в тази страна.

Никой не вярва, че той ще изпълни тази цел, нито че ще намали властта на парите над политическата система, нито че ще реформира данъчната сфера. За три години той не направи нищо по този въпрос и не прави нищо, за да успее, в случай че бъде преизбран. Обама въплъщава това, в което настоящата система се е превърнала – орехова черупка, носена от вятъра, в която един разжалван капитан крещи, докато ураганът се надига. Ако през тази изборна година не бъде засвидетелствана политическа воля и подходящи средства, за да се отнеме от финансите властта, която те държат, бъдещите избори не стават за нищо.

(1) Мишел Пеберо, който току-що отстъпи управлението на банката БНП Париба, се намеси на няколко пъти през последните месеци, та помощта на френското правителство за банковия сектор и предложенията на Париж относно държавния дълг да облагодетелстват неговата банка, чувствително застрашена в Гърция и Италия. Вж. „Мишел Пеберо, задкулисният

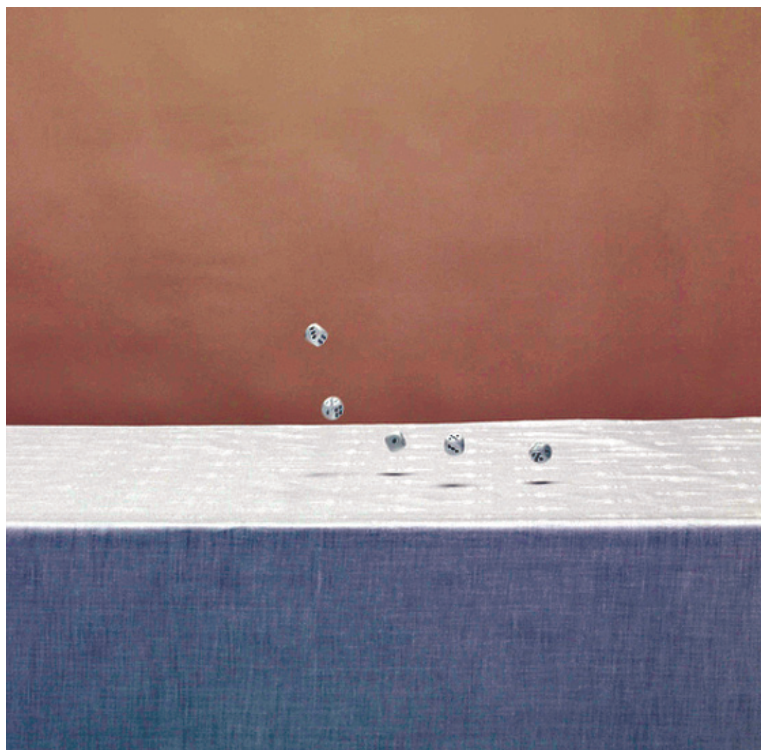
банкер на Елисейския дворец“, *Le Monde*, 2 декември 2011.

(2) Цитирано от *Les Echos*, Париж, 16-17 декември 2011.

(3) Цитирано от *The New York Times*, 14 декември 2011.

ПОЛИТИЧЕСКИТЕ КОРЕНИ НА ФИНАНСОВАТА РАЗРУХА

Кризата от 2008 започна преди четиридесет години

PAVEL ZAG. - От цикъла „Мъртва природа“, 2008.

ДЕН СЛЕД ДЕН събитията, които очертават пътя на сегашната криза, ни показват, че „пазарите“ всъщност диктуват законите си на държавите. Последните, привидно демократични и суверенни, получават предписания какво могат да направят за своите граждани, подшувва им се какви отстъпки да изискват от тях. Що се отнася до народа, изводът е един – политическите ръководители защитават интересите не на своите съграждани, а на други държави или на международни организации като МВФ и Европейския съюз, убежище срещу правилата на демокрацията. В повечето случаи това положение се представя като моментно затруднение на фона на една обща стабилност, тоест като криза. Но наистина ли е така?

Същият прочит може да бъде направен и на „Голямата депресия“ (1) и на почти пълния срив на публичните финанси, настъпил като последица от радикалното

нарушаване на равновесието в напредналите капиталистически общества, разкъсвани между изискванията на пазара и демокрацията. Напрежение, което прави сътресенията и нестабилността по-скоро правило, отколкото изключение. При това положение сегашната криза може да бъде разбрана единствено в светлината на конфликтната трансформация, присъща на това, което наричаме „демократичен капитализъм“.

След края на 60-те години на миналия век, за да се преодолее противоречието между политическа демокрация и

Под понятието криза, повтаряно безспир, за да бъде описано усложняването на икономическото и финансовото положение през 2008 г., се подразбира някакво неуместно нарушаване на правилата на една иначе изпитана система. А щом е така, гостатъчно е, значи, да се коригира прекомерното и... нещата ще се нормализират. Ами ако на демократичния капитализъм, утвърден в западните държави след Втората световна война, е присъщо непреодолимо нарушаване на равновесието?

ВОЛФГАНГ ШРЕЕК*

Конфликт на принципа на разпределение на благата

ДЕМОКРАТИЧНИЯТ капитализъм след войната преживя първата си криза след края на 60-те години на миналия век, когато инфлацията започна трайно да присъства като характеристика на целия западен свят. Изведнъж се оказа, че задъхването на икономическия растеж заплашва устойчивостта на един модел с умиротворени социални отношения, който бе сложил край на борбите след войната. В основни линии рецептата, прилагана дотогава,

беше следната: работническата класа приема пазарната икономика и частната собственост срещу осигуряването на политическа демокрация, гарантираща социална закрила и постоянно подобряване на жизненото равнище. Повече

(На стр. 4-5)

(1) За израза „Голямата депресия“ вж. Carmen Reinhard и Kenneth Rogoff, *This Time Is Different: Eight Centuries of Financial Folly* (Този път е различно: Осем столетия на финансово безразсъдство), Princeton University Press, 2009.

*Директор на института „Макс Планк“ за обществени науки, Кьолн. Този текст е съкратена версия на анализ, публикуван в списание *New Left Review*, № 71, Лондон, септември-октомври 2011.

Как американската десница

Безсилен пред безработицата и бездната на държавния дълг, Барак Обама привършва отслабен първия си мандат. Консерваторите, които са в добра позиция за спечелване на президентските избори през 2012 г., са затруднени да намерят кандидат, на когото може да се вярва. Те обаче успяха да се измъкнат от трудното положение и да направят така, че да се забрави идеологическото им корабокрушение, което бе за тях финансовата криза.

ТОМАС ФРАНК*

ДЖЕЙМС Ричард (Рик) Пери – един кандидат, неспособен да си спомни имената на министърствата, които възнамерява да закрие. Друг кандидат, Хърман Кейн, изглежда няма никаква представа каква е американската стратегия в Либия (1). Трети пък, Нютън Гингрич, без никакво колебание определи палестинския народ като *измислен*. На моменти шоуто, в което се превърна издирването на достатъчно „автентичен“ кандидат на Републиканската партия, способен да отговори на очакванията на избирателите, прилича на мъчително самоубийство.

Бихме сбъркали обаче, ако прекалено рано произнесем надгробно слово на американските консерватори, които многократно са доказвали способността си да излизат от трудни ситуации. Объркани от пълния разгром на неолбералната идеология след борсовия крах през 2008 г., те сякаш вече бяха с единия крак в гроба. Само две години по-късно обаче, на изборите в средата на мандата, превзеха Камарата на представителите. И то без каквото и да било идеологически компромис и с още по-голям ентузиазъм по отношение на принципите, заради които светът се оказа на ръба на пропастта.

А политическият климат през 2008 г. не предвещаваше нищо добро за консерваторите. По онова време коментаторите не се съмняваха, че нацията ще тръгне по нов път. През април 2008 г. журналистът Сидни Блументал предкаса *смъртта на републиканска Америка* (2). Година по-късно пък политическият анализатор Стюарт Розенберг прогнозира: *Шансовете на републиканците да поемат контрола над една от двете камари през 2010 г. са нулеви. Не просто близки до нулата, не малки или слаби, а нулеви* (3).

Тази радикализация в отговор на кризата на капитализма е единствено по рода си явление в американската история. Общо взето „сценарият за

трудните времена“ прилича на този през 30-те години на ХХ в.: срив на пазарите, масови уволнения, конфискации. След което хората излизат на улицата, измъчени, отчаяни, и започват да се бунтуват. Искат от държавата да направи нещо, да накаже виновниците, да помогне на жертвите. От своя страна, консерваторите се паникьосват и започват да се страхуват да не избухне революция. Виждат комунистическа заплаха и в най-беглия знак на недоволство: „Новият курс“ се опитва да наложи на Америка тоталитарно управление (4), ропташе през 1936 г. Жует Шус, председател на Американската лига за свобода (5) и бивш депутат от Канзас. Но червеното плашило на тоталитаризма се оказа неефикасно. Благодарение на масовата подкрепа на работниците, селяните и служителите в дребните предприятия президентът демократ Франклин Делано Рузвелт бе преизбран през 1936 г. с повече от 61% от гласовете. През 1937 г. демократите заемаха три-четвърти от креслата в Камарата на представителите.

Паралелът с 30-те години на ХХ в. и здравият разум биха ни навели на предположението, че крахът от 2008 г. ще доведе до обичайния сценарий. И в началото се случи именно това. Първо републиканците трябваше да напуснат Белия дом. След това демократите повишиха минималната заплата, създадоха анкетна комисия за финансовата криза и приеха възстановителен план на стойност 787 милиарда долара. Президентът Барак Обама дори прокара закон за общото здравно осигуряване. Периодът лесно започна да се сравнява с Голямата депресия

Доктрината на лошия съсед

ПОДЕМЪТ на консерваторите през 2009 г. е от съвсем различно естество. Десницата иска да се разисква публично икономиката на страната. Изглежда, че мъглата на „културната война“ се е разнесла... временно. В онлайн форума за дискусии на „Патриотите от Чаеното парти“, една от основните организации на укрепналата десница, не са разрешени дискусии на обществени теми. Участниците могат да се изказват само по въпроси като *отслабването на държавата, ограничаването*

и дори се заговори за „Нов зелен курс“ (6). След това обаче събитията претърпяха обрат.

Чарлз Кох, петролен магнат и влиятелен заемодател на либертарианските организации, беше един от първите, които през януари 2009 г. биха тревога: *Изправени пред най-сериозното накърняване на свободата и благоденствието на нацията от 30-те години на ХХ в. насам, САЩ допускат същите грешки, както в миналото, заяви той тогава* (7). Размахвайки заплахата от увеличаване на данъците, списание *Форбс* предупреди заможните си читатели: *Чичо Сам иска парите ви, а тълпата зад вратата – главите ви* (8). И наистина, през март 2009 г. народното недоволство достигна кипяща точка. Ръководството на American International Group (AIG), финансов супермаркет под закрилата на държавата, обяви невероятни бонуси (165 милиона долара), предназначени за служителите от отдела, измислил дериватите, които доведоха компанията до фалит. Отвращението на населението изригна като вулкан. На 18 март седмичникът *Bloomberg* констатира, че *американците искат да видят как падат глави*. През април Обама лично предупреди bankerите от „Уолстрийт“: *Администрацията ми е единствената защитна преграда между вас и тълпата, готова да ви линчува* (9).

Въпреки всичко републиканците си върнаха позициите и убедително спечелиха парламентарните избори през ноември 2010 г. Как? Като пренасочиха народното недоволство от „Уолстрийт“ към Вашингтон и превърнаха гнева срещу bankerите в бунт срещу държавата и данъчната система. Доста дълго успехите на десницата се приписваха на заблудите, пораждени от „културната война“ (*culture war*). В периода от 70-те години на ХХ в. до началото на управлението на Джордж У. Буш важните икономически въпроси не се разискваха в публичното пространство, а се решаваха във Вашингтон чрез постигане на широк консенсус между двете партии. Същевременно публичните дискусии се насочваха към теми като абортите, имиграцията и еволюционните теории.

на бюджета и свободната търговия. Също така в „Договора с Америка“, публикуван от Републиканската партия през 2010 г., не се споменава нито една от централните теми на полемиките от предходните десетилетия. Десницата обаче не се отказва от добродетелите на мистификацията. Точно обратното. Тя успя да защити капиталистическия модел, без дори да споменава реалния капитализъм, високорисковите ипотечни кредити (*сбъпрайм*) и дерегулацията. Говорителите й непрекъснато повтарят, че

PAVEL ZAG. - От цикъла „Мъртва природа“, 2008.

истинският проблем е погаването на свободата от спасителния план със социалистически нотки.

Призивът за борба дойде от изказване на журналиста Рик Сантели пред членовете на Чикагската търговска камара, излъчено по телевизията. В предходните месеци Сантели беше критикувал много от аспектите на спасителния план. През онзи февруарски ден на 2009 г. обаче, когато вече имаше достатъчно авторитет пред нацията, гневът му бе насочен именно към механизма, предвиждащ да се помогне на задлъжнелите собственици да преговорят условията по заемите си, така че месечните им вноски да станат по-поносими и да се избегнат конфискациите. Това е единствената част, която трябваше да облагодетелства пряко хората, взели заем, а не институциите. Според Сантели тези мерки *насърчават недобросъвестността, като се субсидират кредитите на губещите с държавни средства. А и кой би се съгласил да плаща кредитите на съседа, който има страховотна баня, но е неспособен*

Маска за привилегиите

ИВСИЧКО ТОВА никак не изненадва, като се има предвид ключовата роля на предприемаческата идеология за подема на консерваторите. Членовете на „Чаеното парти“ определят членската си активност като

да си плаща сметките? Тази жлъчна критика вдигна много шум, от който консерваторите се възползваха, за да определят нови граници на дебата.

„Оставете неудачниците да фалират!“, призовават от „Чаеното парти“. Този лозунг, скандиран по събранията на републиканците, е ключът към успеха на десницата. И се отнася както за bankerите, така и за съседа на Сантели, прахосвал парите си. Изобщо, всички трябва да фалират! В глава от Манифеста на „Чаеното парти“ Ричард Арми и Матю Кайб пишат следното: *Много от нас инстинктивно усещаме, че спасителният план е лоша идея. Знаем, че за да функционира, капитализмът трябва не само да натрупа печалби от поеманите рискове, но и да приеме възможността да загуби всичко. Ние всички имаме задължени съседни, всеки е чувал за хора, които прекалено дълго живеят над възможностите си. И се питаме защо трябва да плащаме за тях*. Именно тези „подпомаганите“, трябва да фалират – общо взето индивидите, много рядко мултинационалните компании.

ключова компетенция, ръководителите – като политически предприемачи, и членската маса – като ранноразвити купувачи (10). Фигурата на дребния собственик непрекъснато се валоризира. Дон Крайст, един от идеолозите на движението и

(1) Хърман Кейн реши да оттегли кандидатурата си на 3 декември 2011 г.

(2) Sidney Blumenthal, *The Strange Death of Republican America: Chronicles of a Collapsing Party* (Странната смърт на републиканска Америка. Хроника на една разпадаща се партия), Union Square Press, Ню Йорк, 2008.

(3) „April Madness: Can GOP win back the House in 2010?“ (Август през април: Възможно ли е Голямата стара партия да се върне в Белия дом през 2010 г.), <http://rothenbergpolliticalreport.com>, 27 април 2009.

(4) „The New Deal vs democracy“ („Новият курс“ срещу демокрацията), American Liberty League, 1936.

(5) Обединение на богати американски индустриалци, създадено през 1934 г.

(6) Вж. Питър Къстърс, „Как би изглеждал един истински „Нов

зелен курс“, *Монд дипломатик*, май 2009.

(7) „Perspective“ (Перспектива), *Discovery, the Quarterly Newsletter of Koch Companies*, януари 2009.

(8) *Форбс*, Ню Йорк, 11 май 2009.

(9) Eamon Javers, „Inside Obama's bank CEOs meeting“ (Поглед отвътре към срещите на главния изпълнителен директор на банката на Обама), Politico.com, 3 април 2009.

(10) Вж. Jack McHugh, „What the Tea Party is, is not, and its „core competence“ (Какво е и какво не е „Чаеното парти“ и коя е неговата „ключова компетенция“), 16 декември 2010, www.michiganapitolconfidential.com; „Surface tension: Tea Parties and the political establishment“ (Напрежение на повърхността. „Чаените партии“ и политическата институция), доклад на Sam Adams Alliance, Ричмънд, 13 октомври 2010.

*Журналист в *Harper's Magazine* в Ню Йорк. Накорпо публикува *Pity the Billionaire: The Hard-Times Swindle and the Unlikely Comeback of the Right* (Бегният милиардер. Трудните времена за мамене и малко вероятно завръщане на десницата), Metropolitan Books, Ню Йорк, 2012, в която развива поставените тук въпроси.

се спаси от народното недоволство

автор на брошурата *What Can I Do? After the Tea Party* (Какво мога да направя? След „Чаеното парти“), се представя като консултант на малки предприятия, а сенаторът от Южна Каролина Джеймс (Джим) Деминт обяснява на заклетите си привърженици, че антидържавническите му убеждения са изковани докато е бил дребен предприемач (11). През ноември 2010 г., по време на кампанията си за сенаторския пост на Илинойс, републиканецът Марк Кърк пък предлага да бъде обнародвана „Декларация за правата на дребните предприятия“. Според изследване на *Ню Йорк Таймс* за изборите в средата на мандата през 2010 г. 40% от новоизбраните депутати републиканци в Камарата на представителите са дребни предприемачи (12).

Не държавата създава работни места, а вие!, заяви Нан Хейуорт, депутат от Ню Йорк, пред предприемачите от избирателния си район (13). Именно с подобни изказвания десницата се измъкна от „сценария за трудните времена“. Тъй като по

традиция в САЩ на дребния предприемач се приписват добродетелите на герой. Подобно на фермера преди него той се възприема като свещен. Той е възплъщение на индивидуализма. Той е смелият боец, благодарение на когото американската икономика винаги е процъфтявала. През 1983 г., в реч, посветена на Седмичата на дребния предприемач, президентът Роналд Рейгън беше поетичен: *Трябва да почитаме дребните предприемачи всяка седмица, защото именно на тях се крепи Америка (...)* *Предприемачите са забравени герои. Те са верните последователи, които подпомагат църквите, училищата и общностите ни* (14). Възраждането на консерваторите през последните години стана възможно благодарение на историческата ненавист на дребните предприемачи към банките, тези институции, „прекалено големи, за да бъдат оставени фалират“, които изсмукват парите на данъкоплатците.

Тази враждебност обаче не се изразява в търсенето на ре-

гулация. Точно обратното. *Повечето членове на „Чаеното парти“, с които се срещнах, са дребни търговци, разказва журналистът Мат Таиби. Те притежават магазини за информатика или ресторанти. За тях регулацията прилича на хигиенния инспектор, който ги тормози и им съставя глоби за дреболии. С това се изчертва опитът им от регулацията. Ето защо, когато става въпрос за „Джей Пи Морган Чейс“ или „Голдман Сакс“, или за регулацията на банките, за тях това е също то* (15). И Републиканската партия насърчава обръкването на тези два вида практики.

Дребният предприемач е олицетворение на консерватизма, защото язвителното му отношение към мултинационалните компании и политическите им лобита отговаря на духа на времето. Това обаче не пречи на избраниците на републиканците да продължават да бъдат все така благосклонни към тези същите, като се противопоставят на повишаването на данъците за най-богатите и

като искат оръзване на социалните услуги. Още през 50-те години на ХХ в. социологът Чарлз Райт Майлс отбеляза, че *фетишизмът към американския дребен предприемач не се дължи толкова на икономическите му успехи, колкото на необходимостта образът му да се използва за политическите интереси на по-едрите собственици*. Дребният предприемач се превърна в човека, който кара капиталистическата утопия да изглежда привлекателна (16).

И така, наследствените права трябва да бъдат премахнати, не защото на богатите не им харесват, а защото заплашвали

семействата на земеделските производители. Трябва да се запазят данъчните намаления, въведени от Буш, тъй като дребните предприемачи биха потънали без тях. Основна цел на дерегулирането на банките била дребните търговци да получат кредити. Северноамериканското споразумение за свободна търговия (NAFTA) служело преди всичко на стартирацията дребен бизнес. Един ден несъмнено ще стигнем до извода, че интересите на банкерите и на обикновените хора съвпадат.

ТОМАС ФРАНК

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Марта Иванова

(11) Jim DeMint, *Saving Freedom: We Can Stop America's Slide Into Socialism* (Да спасим свободата като преговорим пълзването на Америка към социализма), Fidelis, Nauvul, 2009.

(12) Robb Mandelbaum, „Meet the new small-business owners in Congress“ (Среща с новите собственици на гребен бизнес в Конгреса), *The New York Times*, 16 ноември 2010.

(13) David Cay Johnston, „Nonsense posing as wisdom“ (Безсмислие, налагано като мъдрост), 13 септември 2011, <http://blogs.reuters.com>.

(14) Ronald Reagan, „Radio

address to the nation on small business“ (Обръщение към нацията по радуото за дребния бизнес), 14 май 1983, www.presidency.ucsb.edu.

(15) Вж. „Matt Taibbi on deluded Tea Partiers, Ayn Rand and how the US is like the Soviet Union“ (Мат Таиби за измамните членове на „Чаеното парти“, Айн Ранд и по какво САЩ си приличат със Съветския съюз), 21 ноември 2010, Alternet.org.

(16) C. Wright Mills, *White Collar: The American Middle Classes* (Белите якучки. Американската средна класа), Oxford University Press, 1953.

Устойчиво развитие и социален прогрес

Две сурови констатации и няколко насоки

Освен социален и политически проблем, неравенството е препятствие за опазването на околната среда и спиратка за икономическото развитие. Това установяват Програмата на Обединените нации за развитие и Международната организация на труда, като предлагат и решения.

АН-СЕСИЛ РОБЕР

ПОЛОЖЕНИЕТО, което описва двадесетият годишен доклад за човешкото развитие на Програмата на ООН за развитие (ПРООН), е същински омагьосан кръг – неравенството увеличава вредите за околната среда, а те от своя страна задълбочават неравенството (1). Посегателствата над природата засягат по-тежко бедното население на земята, а именно тези 1,3 милиарда души, които се препитават от риболов, горско стопанство, лов и беритба. По този начин, *страните със слаб индекс на човешко развитие (ИЧР) най-малко са участвали в климатичната промяна на планетата* (2), но пък търпят най-резкия спад на валежите. Това се отразява зле на тяхното селскостопанско производ-

ство, на достъпа им до чиста вода, до пречиствателни съоръжения и т.н., което води до снижаване на техния ИЧР.

Достатъчно ли е тези страни да се замогнат, за да се предпазят от щетите на уредената природна среда? Отговорът на ПРООН е отрицателен – исторически е доказано, че увеличаването на богатството поражда повишаване на излъчването на CO₂, който уврежда качеството на въздуха и почвата. Тогава какво да се направи, за да се избегне това положение, при което спазването на мерките за опазване на околната среда задържа развитието на тези страни? Как да се намери компромисно решение между разширяване на енергоснабдяването и емисиите на CO₂?

сени води. Трябва, значи, да се разработват нови практики, позволяващи съчетанието на равнопоставеност с устойчивост. Тоест, да се разшири достъпът до възобновяеми енергийни източници, да се засили политическата автономизация на населението, да се поощрява общностното стопанисване на природните ресурси, да се установи такса върху транзакциите в света, с цел да се финансират мерките за смекчаване на климатичните промени и адаптирането към тях, или дори да се разшири контролът над раждаемостта. Наистина, *ако всички жени можеха да правят своя избор по отношение на майчинството, световното население щеше да нараства доста бавно, което би върнало емисиите на газ с парников ефект под настоящото им ниво. Смята се, че ако се решат недостатъците на семейното планиране преди 2050 година, въглеродните емисии ще спаднат с 17% спрямо днес*. Едно от положителните качества на този доклад е, че съдържа предложения, основани на констатации на място. Всички те са насочени към промяна в модела на развитие.

да вземат решителни мерки и да употребят държавната власт, за да защитят трудещите се, безспорно се дължи на властващите през последните десетилетия неокласически идеи. Различни по научната си ориентация и национален произход автори правят най-напред преглед на някои социални движения от последните години във Франция, Южна Африка, Бразилия, Азия и др. В предговора Дан Куниа – директор на Службата за мероприятия за трудещите се на Международното бюро по труда (МБТ) приветства растящата и понякога побеждаваща борбеност, особено в Южните страни.

Както доказва примерът на Бразилия, социалният напредък не е несъвместим с динамичния икономически растеж. Според Паулу Едуарду де Андраде Балтар, неотдавнашният опит на тази страна *опровергава често изказваната хипотеза, според която установяването на минимална заплата води непременно до нетно унищожаване на работни места и до инфлационен натиск. В действителност, той ни показва колко е важно да се регламентира националният трудов пазар от страна на държавната власт*. Регламентиране, което се налага да бъде предприето час по-скоро, след като в друг доклад на МБТ се съобщава, че през 2008 г. поради трудови злополуки или заболявания са починали 2,34 милиона души, т.е. над 6300 на ден (4).

Както ПРООН, така и МОТ изтъква неравенството не само като следствие на водещия днес модел, но и като препятствие за каквото и да е изход от кризата, която не е толкова бюджетна, колкото свързана с неправилно разпределение на благата. *Сега повече от всякога се налага трудещите се да получат спешно дължимия им справедлив дял. Не става дума за морален въпрос, а по-скоро за единствения начин да се отскубнем от съвременната макроикономическа бъркотия, обяснява Шаран Бъроу – генерален секретар на Организацията. В трудни времена на народен гняв, не може да се прибегва до обичайни мерки...*, добавя тя.

(1) Програма на Обединените нации за развитие, „Доклад за човешкото развитие 2011. Устойчивост и справедливост, едно по-добро бъдеще за всички“, Ню Йорк, 2011, www.unpd.org.

(2) ПРООН констатира например, че един катарски гражданин за десет дни излъчва толкова количество газ с парников ефект, колкото един жител на страна с нисък ИЧР за цяла година.

(3) Никола Пон-Виньон (погръководството на), „Възможен е друг път – икономически политики и профсъюзни стратегии отвъд общоприетото мислене“, Международна организация на труда, Женева, 27 юли 2011г., 151 стр., www.ilo.org.

(4) XIX Световен конгрес по трудова безопасност и здравеопазване – МОТ. Уводен доклад: Глобални насоки и предизвикателства в работната безопасност и трудовото здраве, Международно бюро по труда, септември 2011.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Христина Костова

Разширяване на контрола над раждаемостта

СПОРЕД авторите съществуват редица обещаващи перспективи и някои държави, като например Коста Рика, са успели да

повишат своя ИЧР, като са намалили социалното неравенство и замърсяването на въздуха, а заедно с това са подобрили достъпа до незамър-

Кризата от 2008 г. започна

(От стр. 1)

от две десетилетия на непрекъснат икономически растеж допринесоха за утвърждаване на убеждението, че социално-икономическият прогрес е присъщо право на демократичното гражданство. Това разбиране за света намираще израз в исканията, които управниците се чувстваха задължени да задоволят – развитие на социалната държава, право на работниците на свободни колективни преговори, пълна заетост. Все мерки, подкрепяни от правителствата, активно използващи кейнсианските икономически инструменти.

Но когато в началото на 70-те години икономическият растеж започна да линее, тази подредба започна да се клатушка – нестабилност, която се прояви чрез световна вълна от социални протести. Трудещите се, на които страхът от безработица все още не действаше парализиращо, съвсем не мислеха да се отказват от това, което смятаха, че е тяхно право за постигане на благополучие.

През следващите години всички правителства в западния свят бяха изправени пред един и същи проблем: как да накарат синдикатите да съдържат исканията за увеличаване на заплатите, без да се налага да се ревизират кейнсианските обещания за пълна заетост? И наистина, ако в някои страни традиционната структура на системата за водене на колективни преговори улесняваше подписването на тристранни „социални договори“, в други 70-те години на миналия век бяха белязани от убеждението (споделяно в най-високите етажи на властта), че да се остави безработицата да расте, за да се задържа ръстът на заплатите, би било политическо самоубийство, дори обречено на смърт на самата капиталистическа демокрация. За да се излезе от тази задънена улица и да се запазят едновременно пълната заетост и инструментът на свободните колективни преговори, се очерта една възможност – да се внесе по-голяма гъвкавост в монетарната политика, с риск да се отпуснат юздите на инфлацията.

В началото повишението на цените почти не беше проблем за работниците, тъй като те бяха представлявани от синдикати, които разполагаха с достатъчно мощ, за да наложат индексация на заплатите в съответствие с повишаването на цените. Но от друга страна, подяждайки богатството им, инфлацията нанасяше вреди на кредиторите и на притежателите на финансови активи, т. е. на кръгове, които използваха труда на сравнително малко работници. При тези условия инфлацията може да бъде описана като монетарното отражение на конфликт в принципа на разпределение. От една страна – работническа класа, която иска сигурност на заетостта и по-голяма част от

националния доход, и от друга – капиталистическа класа, която полага усилия да увеличи максимално възвръщаемостта на направените инвестиции. Двете страни се основават на взаимно несъвместими идеи за това какво им се полага. Едната изтъква правата на гражданите, а другата – правата на собствеността и на пазара. Инфлацията става израз на загърбването на социалните норми в общество, чиито членове не успяват да се разберат относно общи критерии за социална справедливост.

Ако непосредствено след войната икономическият растеж позволяваше на правителствата да неутрализират класовите антагонизми, инфлацията им позволяваше да запазват нивото на потребление и на разпределение на приходите, черпейки от ресурси, все още непроизведени от реалната икономика.

Макар и ефикасна, тази стратегия на омиротворяване не можеше да просъществува безкрайно. Тя подтикна притежателите на капитали да реагират в защита на богатството си. В крайна сметка инфлацията доведе до безработица и така наказа трудещите се, макар че първоначално беше в услуга на интересите им. Пришпорвани от пазарите, правителствата захвърлиха споразуменията за преразпределение на богатата чрез

Финансиране на социалния мир

ВОБЕДИНЕНОТО кралство Маргарет Тачър, която следваше американската политика, също беше преизбрана за министър-председател през 1983 г., въпреки растящия брой на търсещи работа и бързата деиндустриализация, причинени между другото от нейната строга монетарна политика. В двете страни дефлацията бе придружена от истинска атака срещу синдикатите.

През следващите години инфлацията е обуздана в целия капиталистически свят, но безработицата расте горе-долу с постоянен темп от 5% до 9% между 1980 г. и 1988 г., по специално във Франция. В същото време процесът на синдикално сдружаване залявява и стачките стават толкова редки, че в някои страни престават да ги отчитат.

Ерата на неолиберализма се зароди в момента, когато англосаксонските държави изоставиха това, което се смяташе за един от стълбовете на следвоенния демократичен капитализъм, т. е. схващането, че безработицата ще срина политическата подкрепа, на която се радваха не само действащите правителства, но и самият модел на социална организация. Политическите ръководители в цял свят следяха с внимание извършваните от Рейгън и Тачър експерименти. Но онези, които се надяваха, че обуздаването на инфлацията ще

работната заплата и се върнаха към бюджетната дисциплина.

Инфлацията беше победена след 1979 г., когато Пол Волкър, току-що назначен от президента Джими Картер за директор на американския Федерален резерв, пристъпи към безпрецедентно повишение на лихвените проценти, което изстреля безработицата до върхове, достигани само по време на Голямата депресия от 30-те години. Този „преврат“ беше узаконен чрез урните – президентът Рейгън, за когото се казваше, че първоначално се е опасявал от отрицателните политически последици на дефлационните мерки на Волкър, беше преизбран през 1984 г.

сложи край на икономическите безредици, се оказаха излъгани. Инфлацията отстъпи само за да направи място на публичното задлъжняване, което излезе нагоре през 80-те години. Причините за това са различни.

Стагнацията направи данъкоплатците, особено най-заможните и най-влиятелните, враждебно настроени към данъчните удържки. А задържането на ръста на цените слага край на автоматичното повишаване на данъците (в съответствие с ръста на приходите). Това бе и краят на непростанното обезценяване на публичния дълг чрез отслабването на националната валута, което в един начален момент допълни икономическия растеж, преди постепенно да стане предпочитан инструмент за намаляване на дълга. Увеличението на безработицата, предизвикано от монетарната стабилизация, принуди държавите да увеличат разходите за социални помощи. Освен това сметката за социалните права, извоювани през 70-те години в замяна на съгласието на синдикатите за умереност в политиката на работната заплата (под формата на отсрочено заплащане), започна да набъбва. И натежаваше все повече върху публичните финанси.

И тъй като повече не беше възможно да се залага на ин-

флацията, за да се намали разликата между исканията на гражданите и тези на пазара, на държавата се падна да финансира социалния мир. За известно време публичният дълг представляваше удобен еквивалент на инфлацията. Наистина, подобно на инфлацията, публичният дълг позволяваше на правителствата да използват все още непроизведени ресурси за уталожване на конфликтите, свързани с разпределението на богатата. Казано по друг начин, ползваха се бъдещи ресурси за попълване на днешните. И колкото повече сблъсъкът между изискванията на пазара и тези на обществото се изместваше от терена на производството към политическата сцена, толкова повече електоралният натиск изместваше синдикалните борби. Вместо да печатат пари, правителствата започнаха да

От гържавния към частния дълг

ВСЕ ПАК САЩ, страна в която нивото на спестявания е изключително ниско, започнаха да продават съкровищните си бонове не само на собствените си граждани, но и на чуждестранни инвеститори, в това число и на суверенни фондове. Освен това колкото повече растеше дългът, толкова повече растяха и публичните разходи за плащане на лихвите. В един момент, за който беше невъзможно да се предвиди кога ще настъпи, чуждите кредитори поискаха да си върнат парите. Тогава „пазарите“ впрегнаха всички сили, за да наложат на държавите необходимата бюджетна дисциплина и сурови ограничения, за да защитят интересите си.

Президентските избори в Съединените щати през 1992 г. бяха доминирани от проблема за двойния дефицит – дефицита на федералното правителство и търговския дефицит на страната. Победата на Бил Клинтън, който беше избрал този проблем за главна ос на кампанията си, беляза началото на поредица от усилия за бюджетна консолидация (2). На световно равнище под диригентството на Съединените щати тези усилия бяха агресивно пропагандирани от инстанции като Организацията

взимат все повече заеми. Процес, улесняван от ниското ниво на инфлация, който създаваше у кредиторите увереност в дългосрочното запазване на цената на държавните облигации.

Но натрупването на държавен дълг също не можеше да продължава безкрайно. Икономистите отдавна предупреждаваха властите, че публичните дефицити изцеждат частното инвестиране и водят до повишаване на лихвените проценти и забавяне на растежа. Но те не бяха способни да определят един критичен праг. На практика поне за известно време се очерта като възможно да се поддържат сравнително ниски лихви посредством дерегулация на финансовите пазари и да се съдържи инфлацията, като се отслабват още повече синдикатите.

за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и МВФ. Първоначално администрацията на демократите реши да пристъпи към намаляване на дефицита, като насърчи икономическия растеж с прилагане на важни реформи в социалната сфера и с увеличаване на данъците. През 1994 г. обаче по време на междинните избори демократите загубиха мнозинството си в Конгреса. Тогава Клинтън смени курса и възприе политика на ограничения, белязана от чувствителни съкращения на публичните разходи и с промяна на политиката, която според собствените му думи трябваше да сложи край на *социалната защита във вида, в който я познаваме*. Между 1998 г. и 2000 г. за първи път от десетилетия американското правителство постигна бюджетен излишък.

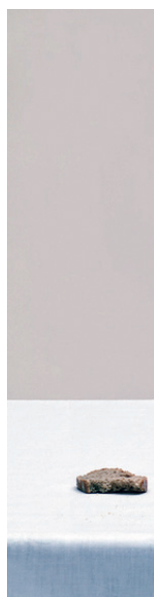
Но и администрацията на Клинтън не успя да успокои трайно политическата икономия на демократическия капитализъм. Стратегията ѝ за управление на социалните конфликти се състоеше преобладаващо в разширяване на дерегулацията

(2) Комплекс от мерки за оздравяване на бюджета, предназначени да подобрят първичното салдо (годишну приходи минус безлихвени разходи по дълга).

PAVEL ZAG. - „Голяма мечка“, от цикъла „Мъртва природа“, 2008.

PAVEL ZAG. - „От цикъла „Мъртва природа“, 2008.

преди четиридесет години

на финансовия сектор, вече начената при Рейгън. Бързото задълбочаване на неравенствата в доходите, причинено от продължителния упадък на синдикализма и силното оряване на разходите за социални нужди, както и спадът в съвкупното търсене на стоки и услуги (3) като последица от политиките на бюджетно реструктуриране, бяха уравновесявани с възможността гражданите и фирмите да задължняват до безпрецедентни равнища. Тогава се появи оригиналният израз „приватизирано кейнсианство“. Той обозначи настаняването на частния дълг на мястото на своя близък – публичния дълг. Правителството престана да взема заеми, за да финансира равенството при достъпа до прилични жилища или за обучение на трудещи се. Занапред отделните индивиди бяха приканени (в повечето случаи без друга възможност) да договарят заеми на свой риск, за да плащат образованието си или да се настанят в по-облагодетелствани квартали (4).

Възприетата от администрацията на Клинтън политика направи много хора щастливи. Богатите плащаха по-малко данъци, а онези, които бяха по-съобразителни да инвестират във финансовия сектор, извлякоха огромни печалби. Що се отнася до бедните, не всички имаха основания да се оплакват поне в началния етап. Кредитите *subprime* (високорискови ценни книжа – бел. прев.) и илюзорното богатство, на което се основаваха, подмениха социалните субсидии (постепенно премахвани) и повишенията на заплатите (вече несъществуващи на най-ниското стъпало на труда, който ставаше все по-гъвкав, т.е. по-несигурен и краткосрочен). За афроамериканците по-специално придобиването на жилище не беше само осъществяване на „американската мечта“. Жилището трябваше да замести пенсията, която работното им място, ако имаха такава, не им гарантираше и на която в никакъв случай не можеха да се надяват от страна на правителството, посветило се на постоянни ограничения.

Така за разлика от периода, доминиран от държавния дълг

(когато взимането на заеми от държавата позволява днес да се използват ресурси, които ще бъдат налични утре), сега отделните индивиди щяха да са в състояние да купуват веднага всичко, от което имат нужда, и да плащат задълженията си, влагайки в пазарите значителна част от бъдещите си приходи.

Така либерализацията позволи да се компенсират вредите от консолидацията и ограниченията на бюджета. Частният дълг се прибави към публичния и индивидуалното търсене, моделирано с помощта на голямо количество долари от процъфтяващата индустрия на финансовото казино, зае мястото на направляваното от държавата колективно търсене. Така че именно индивидуалното търсене подкрепи заетостта и печалбите особено в сектора на недвижимите имоти. Тази динамика получи ускорение след 2001 г., когато Федералният резерв, ръководен от Алън Грийнспан, въведе много ниски лихви, с цел да предотврати рецесията и връщането към високо ниво на безработицата. Но „приватизираното кейнсианство“ не само позволи на финансовия сектор да извлече безпрецедентни печалби, то стана опорният стълб на икономически бум, който караше европейските синдикати да преbledняват от ревност. Те именно избраха за модел политиката на лесните пари, измислена от Грийнспан, която беше причина за бързото задължняване на американското общество. Те с ентузиазъм отчитаха, че за разлика от Европейската централна банка американският Федерален резерв имаше юридическото задължение не само да гарантира паричната стабилност, но и да поддържа високо ниво на заетост. Всичко това приключи, разбира се, през 2008 г. с внезапното рухване на международната кредитна пирамида, върху която се крепеше благополучието от края на 90-те години на миналия век и началото на новото хилядолетие.

След последователните периоди на инфлация, държавни дефицити и частно задължняване следвоенният демократичен капитализъм влезе в своя

четвърти стадий. И докато целокупната световна финансова система бе заплашена от имплозия, националните държави се опитаха да възстановят икономическото доверие, като одържавят т.нар. „отровни“, високорискови заеми, които преди това бяха разрешили като противовес на политиката си на бюджетна консолидация. Тази мярка, съчетана с нуждата от икономическо съживяване, за да се предотврати крахът на „реалната икономика“, породило огромно увеличение на държавните дефицити. Мимоходом ще отбележим, че това развитие не произтичаше от прахосническата природа на ръководители опортюнисти или на грешно замислени публични институции, както твърдяха някои теории, появили се през 90-те години на миналия век с благословията на Световната банка и на МВФ.

Продължението е известно. От 2008 г. присъщият на демократичния капитализъм конфликт на разпределението на благата се превърна в яростна борба между световни финансови инвеститори и суверенни национални държави. И докато в миналото трудещите се водеха борба срещу работодателите, гражданите срещу министрите на финансите и частните длъжници срещу частните банки, днес финансовите институции кръстосват шпаги с държавите... въпреки че неотдавна прибягнаха до шантаж, за да накарат именно държавите да ги спасяват. Остава да се види какво е съотно-

шението на силите, на което се дължи това положение.

От началото на кризата например финансовите пазари налагат променливи лихви според държавите. Така упражняват диференциран натиск върху правителствата, за да принудят гражданите им да приемат безпрецедентни бюджетни съкращения. И понеже днес върху държавите тежат огромни дългове, всяко дори минимално повишаване на лихвите крие опасност да предизвика бюджетна катастрофа (5). В същото време пазарите трябва да се въздържат да упражняват прекалено силен натиск върху държавите, защото последните биха могли да откажат да плащат дълговете си. Това означава, че едни държави трябва да са готови да спасяват други държави, които са по-заплашени, за да се предпазят от едно общо повишаване на лихвите по държавните заеми.

Освен това пазарите не се надяват само на бюджетна консолидация. Те изискват също разумни перспективи за икономически растеж. Но как да бъдат съчетани двете изисквания? Въпреки че рисковата премия за ирландския дълг намалю, когато страната пое ангажимент да предприеме драстични мерки за съкращаване на дефицита си, няколко седмици по-късно премията бе повишена, защото планът за оздравяване беше толкова строг, че възпрепятстваше всякакво икономическо съживяване (6).

Пробал на регулацията

ОТ НЯКОЛКО години политическото управление на демократическия капитализъм се оказва все по-трудно. След Голямата депресия политиките, които взимат решения, вероятно не са се сблъскали с толкова голяма несигурност.

И все пак невъзможно ли е да се предполага, че се надува нов балон, пълен с евтими пари, които продължават обилно да текат? Ако вече не може да се инвестира, поне засега, в *subprime*, то пазарите на суровини или новата интернет икономика предлагат за някои хора съблазнителни перспективи.

Нищо не пречи на финансовите компании да влагат наличните пари, с които ги захранват централните банки, в това, което те преценяват като „нови сектори на растеж“ от името на привилегированите си клиенти, а защо не и в своя собствена полза. В края на краищата след като реформите, които трябваше да регулират финансовия сектор, почти напълно се провалиха, капиталът може да стане по-взискателен от преди. А банките, вече обрисувани през 2008 г. като *твърде големи, за да фалират*, биха могли да бъдат още по-големи през 2012 или 2013 г. Те биха

могли отново да прибягнат до шантажа, с който успяха така сръчно да си послужат преди три години. Този път обаче държавното спасяване на частния капитализъм може да се окаже невъзможно, дори само защото публичните финанси са достигнали предела на своите възможности. При сегашната криза опасността за демократията се очертава толкова

(3) Цялостното търсене на стоки и услуги в една икономика.

(4) Вж. Жерар Дюменил и Доминик Леви, „Незащитима финансова траектория“, *Монд дипломатик*, август 2008.

(5) За гържава, чийто дълг достига 100% от БВП, увеличение с 2% на лихвата, която тя плаща на кредиторите си, би довело до увеличение на годишния ѝ дефицит със същата сума. Следователно при бюджетен дефицит от 4% от БВП увеличението ще е

голяма, колкото и за икономиката, а може би и по-голяма. Не само защото „планомерната интеграция“ на съвременните общества, т.е. ефикасното функциониране на капиталистическата икономика, се тресе из основи, но и защото същото се отнася за тяхната „социална интеграция“ (7).

Настъпването на нова ера на ограничения засегна силно способността на държавите да намират равновесие между правата на гражданите и изискванията за натрупване на капитал. От друга страна, тесните връзки на взаимна зависимост между държавите прави илюзорна претенцията да се реши напрежението между икономика и общество (или между капитализъм и демокрация). Нито едно правителство не може да си позволи да пренебрегва международните задължения и принуди и по-специално тези на финансовите пазари. Кризите и противоречията на демократичния капитализъм постепенно се интернационализираха и се разпростират не само вътре в държавите, но и между тях, съобразно комбинации и размествания, които предстои да бъдат изследвани.

Въз основа на наблюденията, които се правят върху кризата от 70-те години насам, изглежда правдоподобно да се смята, че демократичният капитализъм ще намери ново средство, временно, за да реши социалните конфликти. Но този път по начини, изцяло в полза на имотните класи, барикадирани в политически непревземаемо убежище – индустрията на международните финанси. И накрая, може ли да се отхвърли предположението, че тези класи гледат с увереност в крайния изход на последната битка, която те биха решили да поведат срещу политическата власт, преди да наложат волята си веднъж завинаги?

Волфганг ЩРЕК

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Методи Кръстев

равно на половината от сумата.

(6) Вж. Фрегерук Лордон, „Надолу по пързалката на кризата“, *Монд дипломатик В Дюна*, 1 декември 2011.

(7) David Lockwood излага схващанията си в „Social Integration and System Integration“ (Социална интеграция и системна интеграция), в George Zoltschan и Walter Hirsch (под ръководството на), *Explorations in Social Change* (Изследване на социалната промяна), Routledge & Kegan Paul, Лондон, 1964.

Социалистически интернационал или

През 1951 г. Социалистическият интернационал (СИ) поднови дейността си, с цел да „освободи народите от зависимостта им от собствениците на средствата за производство“. Шестдесет години по-късно ръководителите му предпочитат да говорят за „разумно регулиране на пагубните влияния на глобализацията“. Бавно отклоняване от върната посока, което показва позицията им спрямо латиноамерикански социалисти.

Морис ЛЬОМОАН*

ВЪВ встъпителната си реч при откриването на Съвета на Социалистическия интернационал (СИ), събрал се на 15 август 2010 г. в седалището на твърде либералната Организация за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) в Париж, първият секретар на Френската социалистическа партия (ФСП) Мартин Обри не крие радостта си: *Искам да приветствам по-специално нашия президент Георгиос Папандреу и да го поздравя за резултатите от местните избори в Гърция (53% от избирателите тогава отказаха да гласуват). В трудна обстановка това е окуражаващ успех, награда за политически кураж, заслужаващи възхищение.* Знае се какво се случи на ръководителя на Общогръцкото социалистическо движение (ПАСОК) и на „справедливите ограничения“, които той искаше да наложи на страната си. Знае се също каква съдба бе отредена от собствениците им народи на такива видни членове на социалдемо-

кратическата организация като Лоран Гбагбо, Зин ел Абидин бен Али, Хосни Мубарак, да не цитираме други.

При такава липса на правен анализ и с такъв начин на действие наистина ли е изненадващо, че този благороден „социалистически“ конклав се разминава напълно с мощните движения, които над едно десетилетие разтърсват Латинска Америка?

На 7 декември през същата 2010 г. над входа на сградата „Алтиеро Спинели“ на Европейския парламент в Брюксел висят името и портретът на Гилермо Фариняс, последния от тримата кубински опозиционери, удостоени в рамките на девет години с наградата „Сахаров“ за свобода на духа. По същото време, без никаква гласност, в един амфитеатър десетина евродепутати и парламентарни сътрудници изслушват синдикалисти и защитници на човешки права, дошли от Колумбия.

Обратът в държавния преврат в Чили

НЯКОИ разкрития предизвикват студени тръпки: четири месеца след идването на власт на колумбийския президент Хуан Мануел Сантос (бивш министър на отбраната в правителството на своя предшественик Алваро Урибе) тридесет и девет синдикалисти и дванадесет активисти на Алтернативен демократичен полюс (PDA) са избити. Датският социалдемократ Оле Кристенсен добавя още подробности: през юли 2010 г. той заедно с британския лейбърист Ричард Хоуит придружава организацията „Справедливост за Колумбия“ до едно място с печална слава – селището Макарена. *Отидохме до гробището. Там са заровени над две хиляди души* (жертви на военните и полувоенните формирования). *Трябва да кажем „не“ на Договора за свободна търговия (TLC), за който се договарят Европейският съюз и Колумбия.* В подкрепа на Богота се чу само един глас – този на представителя на Испанската социалистическа работническа партия (PSOE) Емилио Менендес дел Валье: *Мислите ли, че за три месеца едно правителство може да реши всички проблеми? Ако в една страна хората са гласували масово (55,59%*

неучастие) за Сантос, той трябва да бъде уважаван!

Макар да участват във формации, членуващи в СИ, тези трима евродепутати очевидно не са настроили цигулките си на една и съща тоналност. Белгиецът Пол-Емил Дюпре, съветник на Европейската обединена левица/Северна зелена левица (GUE/NGL) (1), подсеца за тази среща и за много други: *В тяхната парламентарна група (Партията на европейските социалисти, ПЕС), Кристенсен и Хоуит са по-скоро опозиция. Не съм сигурен, че мнозинството ще бъде против подписването на TLC. Председателят на парламентарната група, германецът Мартин Шулиц (Германска социалдемократическа партия, SPD), е за него. А PSOE още повече, безусловно!*

Без да потъваме в глъбините на времето, ще припомним, че създадената през 1933 г. от Салвадор Алиенде Чилийска социалистическа партия отказа да се присъедини към СИ, поради несъгласие с нейните конформистки позиции в лоното на демократичната, буржоазно-капиталистическа система (2). По време на Студената война този въпрос не се поставя. Смятайки, че регионът е запазена територия за влиянието на САЩ, Социалистическият

интернационал не се осмелява да се намесва там. *Не мога да си спомня текстове, които да осъждат преврата срещу Хакобо Арбен през 1954 г. в Гватемала, заключава Антоан Бланка, по онова време член на Секретариата на международния отдел на Френската секция на работническия интернационал (SFIO). Десет години по-късно, когато поисках думата, за да разоблича интервенцията на морски пехотинци в Санто Доминго (Доминиканска република), Ги Моле се ококори от учудване!*

Междувременно кубинската революция (1959 г.) постави антиимпериализма в центъра на дискусиата. Без особени последици: *СИ хвърли любопитен, но в крайна сметка не особено заинтересован поглед.* До 11 септември 1973 г. Свалянето и убийството на Алиенде – събитие, чиято разтърсваща сила е подобна на Испанската гражданска война, отприщи сред европейските социалисти *емоционална солидарност и ги накара да открият свят, който те не познаваха*, си спомня Бланка. Няколко дни по-късно с мандат на СИ той скача в един самолет за Чили. Във Виня дел Мар скланя глава пред гроба на *другаря президент*, след

„Клиентелистку“ начин на действие

СРЕД членуващите в СИ 29 местни организации е и приетият през 1978 г. Сандинистки фронт за национално освобождение (FSLN). По това време той води въоръжена борба за прогонването на Анастасио Сомоса. Поканен е и Фидел Кастро в качеството му на председател на Движението на необвързаните държави. И европейците се оказват „замесени“. Участието във форума на „братски“ партии като съставна част от салвадорския Демократичен революционен фронт (FDR), на гватемалския Демократичен фронт срещу репресиите (FDCR), на хондураския Патриотичен фронт (FP) (в първите два случая има политическо и въстаническо крило) принуждава европейците фактически да подкрепят въоръжената борба.

Във Франция през 1981 г. Франсоа Митеран влиза в Елисейския дворец с роза в ръка. Под влияние на Лионел Жоспен и на Режи Дебре (натоварен с мисия в президентството на републиката), както и на Бланка (който през 1982 г. ще бъде назначен за пътуващ посланик в Латинска Америка) Париж хвърля ръкавицата на САЩ в много чувствителен за тях регион. Френско-мексиканската декларация от 28 август 1981 г. относно представителността на салвадорската опозиция, включително и на въоръженото ѝ крило (3), има силен отзвук. Митеран не крие симпатиите си към сандинистите. Отношенията с Куба са в най-добро състояние. *От името на СИ и зад гър-*

което е експулсиран. Това беше първото предизвикателство към Вашингтон от страна на един Социалистически интернационал, който до този момент правеше всичко възможно да изглежда като подчинен на американската стратегия и на НАТО.

Оттогава подкрепата на САЩ за диктатурите става разделителна линия в политиката на СИ между цяло поколение социалдемократи – Вили Бранд (Германия), Улоф Палме (Швеция), Франсоа Митеран (Франция), Бруно Крайски (Австрия), но също така Мариу Соариш (Португалия), Фелипе Гонсалес (Испания), и американския съюзник. От своя страна реформистките партии – жертви на авторитарните латиноамерикански режими, търсят съюзници в развитите държави. Контактите се множат. Първата официална среща се провежда през април 1976 г. в Каракас по покана на венецуелския президент Карлос Андрес Перес и партията му Демократично действие (AD). Първата регионална конференция на СИ за Латинска Америка и Карибите в Санто Доминго през март 1980 г. бележи навлизането на това политическо течение в региона.

ба на Вашингтон, тържествува Бланка, успех да предотвратя горещ конфликт между Коста Рика и Никарагуа!

Въпреки раздражението на Роналд Рейгън тезите на Интернационала, т. е. за политическо решение на въоръжените конфликти, ще надделеят. Президентът на Коста Рика Оскар Ариас предлага мирен план за Централна Америка, който му носи Нобелова награда през 1987 г. Ето какво си

(1) Обединява левите партии, антилиберали и антикапиталисти, екосоциалисти или комунисти.

(2) Декларация за принципите, одобрена по време на втория конгрес на партията през 1935 г.

(3) FDR-FMLN включва по-

спомня бившият партизанин Мигел Анхел Сандовал, който през целия този период е член на политико-дипломатическата комисия на Гватемалския национален революционен съюз (URNG): *Нашето движение винаги е гледало на СИ като пространство, което може да бъде полезно за целите, които си е поставило – преговори и търсене на мирно решение. Така първата ни среща с правителството и с армията се състои в Мадрид благодарение на посредничеството на Испанската социалистическа работническа партия. Но винаги сме си давали сметка за дълбоките различия, които съществуват тогава между партии като шведската, френската, испанската и други по-реформистки или явно десни.*

След Санто Доминго се очертават разцепления. Някои „латиноси“, членуващи в СИ, като Партията за национално освобождение (PLN, Коста Рика), AD (Венецуела), Доминиканската революционна партия (PRD) и т. н., се разграничават от европейците. За разлика от последните, без да свързват далечните си корени с марксизма, те изобщо не обвиняват капитализма и в много случаи се изявяват като яростни антикомунисти. *Самото схващане за социална класа е много спорно в Латинска Америка*, се осмелява да заяви ръководителят на еквадорската Демократична левица (ID) Родриго Борха (4).

Съмнителни реформисти, те използват СИ, за да вземат превес над християндемократията, когато падат диктатурите, държат сметка за икономическата мощ на страните, които отвъдокеанските им приятели управляват или ще управляват, и пресмятат възможните ползи от това. *Начинът на действие на Социалистическия интернационал е клиентелистки*, надига

литическото крило Демократичен революционен фронт, ръководен от социалдемократа Гилермо Унго, и партизаните от фронта за национално освобождение. „Фарабундо Марти“ (4) Nueva Sociedad, № 48, Каракас, май-юни 1980.

53 години социалистическа Куба

НА 1 ЯНУАРИ 2012 социализмът в Куба навърши 53 години. Срещу бури и несгоди, военни интервенции и саботажи Куба продължи по пътя си и доказа своята истинска независимост. Как оцеля въпреки тежкото икономическо положение след 51 години блокада от страна на САЩ? Благодарение на своята принципност и вяроност към социалистическите идеали. И затова през декември 186 държави в ООН гласуваха за 20-ти път срещу блокадата. И затова Куба продължава да вдъхновява духовете в Латинска Америка. Всички водачи на новите социалистически процеси в Латинска Америка го признават и изтъкват ролята на Фидел и Раул – Уго Чавес във Венецуела, Рафаел Кореа в Еквадор, Ево Моралес в Боливия, Даниел Ортега в Никарагуа... А лявата вълна, която залива континента, продължава с Перу, Парагвай... В Перу заявяват, че Островът е „знаме и символ на достойнство и смелост“, в Никарагуа Даниел Ортега напомня, че Куба е „победоносно начало на латиноамериканските революции на XX век“ и никога не се отклонява от принципите за равенство и братство в Латинска Америка. Салвадорският фронт „Фарабундо Марти“ изтъква, че с мисиите на кубинските лекари, които лекуват стотици хиляди латиноамериканци, с модела си за образование Куба винаги е била пример за солидарност с цялото човечество...

Помнят ли европейските социалисти своите идеали?

Венко КЪНЕВ

* Журналист, автор на *Cinq Cubains à Miami* (Петима кубинци в Маями), Don Quichotte, Париж, 2010.

карикатурни герои в Латинска Америка

глас през 1999 г. мексиканецът Порфирио Муньос Ледо (Партия на демократичната революция, PRD). Някои партии идват тук да ухаждат европейците, като че ли са на аудиенция при висшата класа (5).

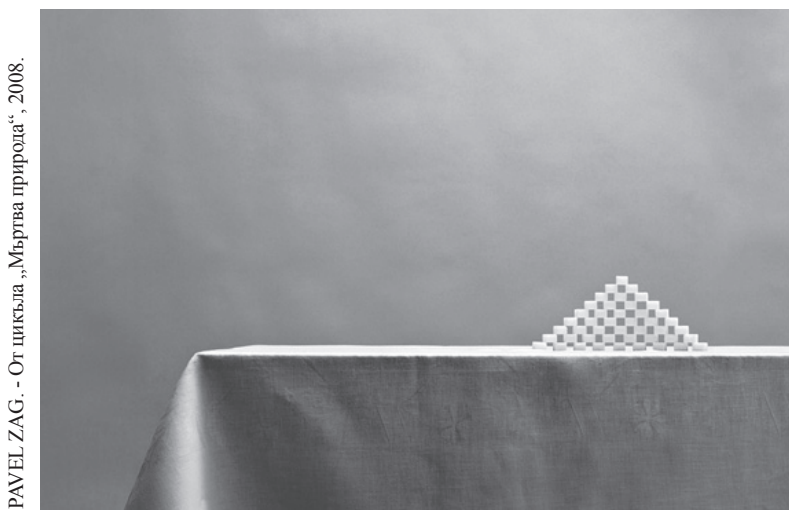
В Комитета на СИ за Латинска Америка и Карибите (SICLAC), създаден през 1980 г., съжителстват също никарагуанският Сандинистки фронт за национално освобождение и силно центристският аржентински Граждански радикален съюз (UCR), Чилийската социалистическа партия (присъединена през 1966 г.), която управлява заедно с християндемократите, и мексиканската Институционална революционна партия (PRI), която държи властта по не съвсем демократичен начин в продължение на 70 години. Там е и колумбийската Либерална партия (PL), въвела неолибералния модел (1990 – 1994). Под нейно ръководство беше унищожена лявата формация Патриотичен съюз (1986 – 1990) чиито член до 2002 г. беше бившият десен президент на Колумбия Алваро Урибе (6).

Но тези факти нямат значение за СИ. Като привличат членове към Интернационала, социалистите от Стария континент разширяват влиянието си. По този начин като добрите мениджъри и либералните кадри те се опитват да обучават кадрите в периферията и прокарат интересите на търговските среди и на европейския капитал.

На събрание на Съвета на СИ в Буенос Айрес на 25 и 26 юни 1999 г. Гонсалес се горещи: *„Преди социализмът беше по-суров и по-държавен, но демократичният социализъм винаги е приемал пазара, който фактически върви рамо до рамо с демокрацията“*. И ако осъжда трагичните неравенства, които гнетят света, заключителният документ призовава да се използва глобализацията за премахване на безработицата, на глада и на крайната бедност (8).

Казано накратко, текстът според бразилеца Леонел Бризола (Демократична работническа партия, PDT), е толкова общ, че върши работа и вляво, и вдясно (9). Един кратък параграф, останал незабелязан, споменава за безпокойството на СИ от развитието на политическия процес във Венецуела (и от) постоянната конфронтационна политика на правителството към установените органи на властта. А президентът Уго Чавес управлява... едва от шест месеца.

По един и същи ритуал преминават както събранията на Съвета (в тях участват всички страни), така и местните сбирки на SICLAC. Трябва да се изтърни двудневно затъняване, за да се изслушат речите, които няколко държавни или партийни ръководители четат със запъване, защото са писани

PAVEL ZAG. - От школа „Мъртва природа“, 2008.

от светниците им и ораторите ги виждат за пръв път, когато се качат на трибунала, подхвърля никарагуанката Маргарита Сапата (FSNL), бивш зам.-председател на СИ. *„Низ от кухи думи, допълва Бланка, добри намерения, от които нищо не произтича, без задължаващи насоки за никого, всеки излага своята гледна точка без точна представа за ситуацията.“*

Единственият интерес към тези форуми се изразява в: частни срещи на четири очи и здрави прегръдки със стари приятели (Бланка); *„Създават се контакти и най-вече се срещат приятелите“* (Сапата). И разбира се никой не забравя, че „враговете на моите приятели са и мои врагове“. *„С взимането на решенията, които вярвам, че ще бъдат взети, страната става особено жизнеспособна, въодушевява се испанецът Фелипе Гонсалес, след като на 1 януари 1989 г. Карлос Андрес Перес, наричан КАП, отново е избран за президент на Венецуела (10). Добре си се ориентирал „другарю“! След като се е покръстил в либерализма и е договорил реструктурирането с МВФ, КАП обрича народа си на глад. На 27 февруари народът ще се разбунтува. Събитието ще остане в историята като caracazo (бунтовете в Каракас).“*

С нечувана жестокост властта избива около 3000 души. С по-голям късмет от партията на туниския президент Бен Али Конституционен демократичен сбор, която СИ изключи след ре-

Погкрена за венецуелските превратаджии

НА 19 и 20 юли 2002 г. Комитетът на СИ за Латинска Америка и Карибите (SICLAC) се събира в Каракас. Гости на срещата са венецуелците Рафаел Анхел Мартин, ръководител на AD, Антонио Ледесма (Алианс на смелия народ, АВР) и Мигел Енрике Отеро, директор на всекидневника *Насионал*. В различна степен и тримата участваха в опита за държавен преврат срещу Чавес на 11 април същата година. *„След като бях предупреден от приятели в PRI и от FSLN, разказва Максимилиан Арвелаис, по онова време съветник на венецуелския президент, аз се свързах с чилиеца Луис Аяла, генералния секретар на СИ, и*

пресиите срещу народното движение през януари 2011 г, AD на Перес излиза от ситуацията без дракотина. През 1993 г., след свалянето му от власт заради корупция, Бюрото на СИ изпраща на Перес комюнике, в което му засвидетелства своето уважение и приятелство. Вярно е, че през първия си мандат той беше щедър към европейските си приятели. *„На обществеността е широко известно, че при ръководството на Фелипе Гонсалес PSOE се ползваше широко от финансовата „солидарност“ на Перес (11). Как да се симпатизира на подполковник Чавес, който на 4 февруари 1992 г. се разбунтува срещу тази несправедлива и корумпирана демокрация?“*

Подобно на Венецуела, ръководителите на латиноамериканските партии, членувачи в СИ, като Аржентина, Боливия, Бразилия, Чили, Еквадор, Мексико, Панама и т. н., които идват на власт в периода 1980 – 1990 г., водят истинска социална политика. Те се грижат за добре обличените и добре нахранените. Деругулират и приватизират безогледно в тайно съгласие с Вашингтон, Световната банка и МВФ и приключват управлението си дискредитирани и дори свалени от власт. Появяват се нови лидери, родени в тази борба или издигнати от народните движения – Чавес във Венецуела, Луис Инясио Лула да Силва в Бразилия, Ево Моралес в Боливия, Рафаел Кореа в Еквадор.

„той прие да се срещне с Чавес, при условие че желаещите да участват ще го направят „на лична основа“. На другия ден наистина някои от тях дойдоха, но в последната минута Аяла се отметна.“

В края на срещата SICLAC публикува комюнике, в което обявява решението си да подкрепи *„Демократично действие и Демократична координация в усилията им да мобилизират и да защитят демократичната система и нейните институции, с други думи – превратаджиите!“* Като наблюдател от френската СП на събраниято присъства Жан-Жак Курлиандски, който си спомня: *„Генералният секретар на AD за малко*

да ми налети на бой, защото аз протестирах, тъй като заключенията бяха публикувани в опозиционния венецуелски печат преди началото на събранията!“ След това вдига рамене: *„Те всъщност нямаха никаква стойност. Грешка или слепота?“*

Тези заключения още могат да се прочетат на официалния сайт на СИ (12), както и всички следващи, идващи направо от три венецуелски партии членки – AD, Движение към социализма (MAS), „Ние можем“, и трите върли противнички на Боливарската революция.

„Социалистическият интернационал ли?“ Бившият съветник в боливийското посолство в Париж Алфонсо Дорадо се намръщва: *„Хайме Пас Самора по онова време беше зам.-председател на СИ. Това добре се помни от колективната памет...“* Като ръководител на Лявото революционно движение (MIR) Самора се договаря през 1989 г. с бившия боливийски диктатор Уго Бансер да стане президент. През 2002 г., за да попречи на Ево Моралес и на неговото Движение към социализъм (MAS) (не става въпрос за венецуелската партия със същото название), той се съюзява с мултимилionера Гонсало Санчес де Лосада, който става президент и през октомври 2003 г. е изхвърлен от властта след взрив на социално недоволство. Боливийското MAS не членува в СИ, нито Обединената социалистическа партия на Венецуела (PSUV), партията „Съюз в страната“ на Рафаел Кореа в Еквадор, салвадорският фронт за национално освобождение „Фарабундо Марти“ (FMLN), Гватемалско национално революционно единство (URNG). Пък и никой не ги е канил.

Интернационалът има само една мечта – да привлече Работническата партия (РТ) на могъщата Бразилия и иконата на латиноамериканската левица Лула да Силва. Но РТ предпочете да се приюти на друго място. През 1990 г. заедно с Фидел Кастро тя създаде Форума от Сао Паулу, който прие както умерени партии (членки и на СИ), така и формации, закалени във въоръжена борба, комунистически партии (включително кубинската) и техни отцепнически крила. *„За да се противопостави на неолиберализма в Латинска Америка, обяснява Валтер Помар, член на националното ръководство на РТ, се изисква открито и плуралистично поведение, като се държи сметка както за кризата, преживяна от комунизма, така*

и за тази, която преживява социалдемократията. Като имаме предвид това, ние поддържаме добри отношения със СИ...“ Но от разстояние.

Пуснали корени в старите си съюзи, европейските социалдемократи, без португалските, не разбират нищо от тази нова Латинска Америка, която се осмелява да говори за „социализъм на XXI век“, търси пътища за една „споделена“ демокрация с гражданско участие, допуска грешки понякога, напредва, отстъпва, но постига значителен социален напредък.

Чрез фондацията „Фридрих Еберт“ Германската социалдемократическа партия разполага с огромни средства, но не се интересува от региона. Обезличени от Тони Блеър, истинските британски лейбъристи са като изчезващо племе. Мълчание в Италия, но все пак... *„Масимо Д'Алема от Демократическа партия дойде в Каракас, казва Арвелаис. Беше много напрегнат. Уредихме му среща с Чавес. „Това ми напомня за младостта“, възкликна той с възторг на излизане от срещата...“*

В европейския парламент, където от много години споразуменията за свободна търговия са главната обсъждана тема, в по-голямата си част членовете на групата на социалистите не са много прогресивни, констатира Дюпре. *„Те например, никога не подкрепиха идеята Хондурас (където през 2009 г. бе извършен държавен преврат) да бъде включен в дневния ред. Но през 2004 г. председателят на ПЕС, испанецът Енрике Барон Креспо предлага да покани ръководителя на дясното колумбийско правителство Урибе. По време на дебатите на 10 февруари същата година Европейската обединена левица/Северна зелена левица (GUE/NGL), зелените, някои либерали и много социалисти бламират Барон Креспо, като напускат залата. Но испанците остават!“*

Когато става дума за Латинска Америка, Мадрид упражнява силно влияние в Европейския съюз. Наблюдава Куба, последната от неговите колонии, толкова отблизо, сякаш се грижи за Галисия или за Андалусия, Испания беше почти сама в защитата на нормализирането на отношенията на острова със Съюза. До загубата на властта през ноември 2011 г. Испанската социалистическа работническа партия игра

(На стр.8)

(5) Pagina 12, Буенос Айрес, 27 юни 1999.

(6) С пълноправните членове, с членовете без право на глас и с наблюдателите в SICLAC сега има 39 партии. (7) Pagina 12, 26 юни 1999.

(8) „Conseil de Buenos Aires: façonner le changement“ (Съвет на Буенос Айрес: да моделираме промяната), сайт на Социалистическия интернационал, 25-26 юни 1999, www.internationalesocialiste.org

(9) Nación, Буенос Айрес, 28

юни 1999.

(10) País, Магпу, 2 февруари 1989.

(11) Bernard Cassen, „Union sacrée à Strasbourg“ (Свещен съюз в Страсбург), Monde diplomatique, април 2004.

(12) „Réunion du Comité de l'Internationale socialiste pour l'Amérique latine et la Caraïbe, Siclac“ (Събрание на Комитета на Социалистическия интернационал за Латинска Америка и Карибите, SICLAC), 19-20 юли 2002, www.internationalesocialiste.org

ПЛАШИЛА СРЕЩУ ПРОТЕКЦИОНИЗМА

Натъкмени числа за осуetyаване на дебати

По време на криза общественият живот се огъва много повече от обичайното под лавината от цифри, съотношения, показатели и други проценти, смятани за меродавни при количествено описание на обективната действителност. Статистическите доводи налагат своя авторитет като висше доказателствено оръдие и средство в ръцете на управниците. Но какво в действителност показват показателите? Някои от тях явно са призвани да послужат за забрана на всякакво обсъждане...

Жил Ардина*

РАЗОЧАРОВАНИ от факта, че протекционизмът (1) отново започва да буди политически интерес, привържениците на свободния пазар непрестанно изтъкват опасността от ответни мерки чрез митнически ограничения. Ето как разсъждават. Ако дадена страна наложи гранични такси и квоти за вноса, останалите държави ще реагират с наказателни действия спрямо износа на въпросната страна. Едно затваряне на чуждестранните пазари за националните продукти на Франция, например, би означавало същинска разруха за френските фирми износители. Според Лоранс Паризо, председателка на Движението на френските предприятия (МЕ-ДЕФ), социалните последици от подобно явление биха били много сериозни. Не бива да забравяте, предупреждава ни тя, че във Франция, на всеки четирима трудещи се, един живее и зависи изцяло от износа. Така че ми се струва истинска илюзия (2) да си въобразяваме как изведнъж протекционизмът и затварянето на границите ще ни се отразят добре. Този довод явно се харесва на Кристиан Жакоб, ръководител на парламентарната група на десния Съюза за народно движение (СНД) в Националната

*Географ

асамблея. Той ясно отхвърля перспективата за една саможива Франция със затворени граници, когато 25% от французите работят за износа (3).

Тревогата на представителката на френските предприемачи и на Кристиан Жакоб се основава на показател, наречен индекс на отвореност. Този статистически метод, широко използван за измерване степента на участие на отделните страни в глобализацията, се изчислява най-често на базата на съотношението между общия износ (стоки и услуги) и Брутна вътрешен продукт (БВП). Според Националния институт за статистика и икономически проучвания (Insee) през 2010 година за Франция индексът е бил 25,4%. Износната дейност (достигнала 492,2 милиарда евро) за въпросната година действително представлява една четвърт от БВП (или от 1932,8 милиарда евро). В световен мащаб този процент е близо 28%.

И все пак стои въпросът – надежден ли е избраният показател? Истината е, че износът се определя по продажни цени, докато БВП включва добавената стойност. Това е основна разлика, тъй като консумираният в чужбина продукт се осчетоводява според неговата цена, докато ако същият продукт е

консумиран във Франция, той фигурира само по размера на печалбата, която носи. Отнесено към мащаба на един магазин, това би означавало да смесваме цената на етикета на даден артикул с брутната печалба, която носи на търговския обект. Докато всеки потребител е способен да схване без затруднение разликата между цифрата на касовия си бон и печалбата за търговеца, главните наблюдатели на глобализацията смесват двете данни. Следователно „индексът на отвореност“ надценява тежестта на експорта в общата икономическа дейност и представлява статистически метод, който до голяма степен опорочава дискусиата относно протекционизма.

Ако разгледаме примера на френските търговски предприятия, ще установим, че оборотът им е средно три или четири пъти по-висок от сумата на добавената стойност. Съгласно Ensanе (Годишни фирмени статистически отчети) общият оборот на френските търговски предприятия, извън селското стопанство и финансовия сектор е възлизал

на 3594 милиарда евро през 2008 година, срещу добавена стойност от 976 милиарда евро, т.е. оборотът е бил 3,68 пъти по-висок от добавената стойност. Оказва се, че приносът на чуждестранните клиенти към националното ни богатство е силно завишен. При това положение за онези, които желаят непременно да ползват въпросния оспорим показател, не един на четирима, а един на четиринадесет трудещи се зависят от и живеят благодарение на експорта.

Така че цифрата от 25% може да се окаже само проста фалшификация. Тази статистическа измама е очевидна при силно глобализираните малки държави. Индексът на отвореност на Сингапур например надхвърля далеч 100%, което означава, че страната изнася повече, отколкото произвежда. Според Световната търговска организация през 2009 година общата стойност на износа на Сингапур възлиза на 357,9 милиарда долара, при БВП 182,2 милиарда долара, което предполага индекс на отвореност от 196,4%!

Дървото и гората

РАЗМАХВАНЕТО на плашилото, че ще бъде уволнена една четвърт от активното население (или седем милиона души във Франция) цели основно да прикрие катастрофата на свободния пазар. Офшорната икономика унищожи милиони работни места: текстилната и обувната промишленост, производството на играчки или корабостроенето почти изчезнаха от територията на страната ни. Автомобилната индустрия е на път да познае същата участ. За десет години Франция загуби една трета от производството си (4).

Вносната дефлация на заплатите, тоест тенденцията към намаляване на заплатите, причинена от международната конкуренция, тегне над покупателната способност, сериозно заплашва търсенето в световен мащаб и създава условия за изпадане в свръхзадлъжнялост. Неравновесието

(1) Вж. госуето „Томеми и мабуа. Забръщането на протекционизма и яростта на неговите противници“, Монд дипломатик, март 2009.

(2) Прегаване „Les 4 vérités“, ТВ Франс 2, 10 октомври 2011.

(3) Разговор с интервюисти на сайта на Монд, 10 октомври 2011.

S E L Ç U K

в платежните баланси поражда неустойчивост в системата – за едни води до натрупване на колосални валутни резерви, а за други – до бездънни дефицити. Такова несъответствие се наблюдава както вътре в Европейския съюз, което усложнява кризата на еврото, така и в целия свят. Свободното движение на капитали доведе нашата финансова система до състояние на постоянна криза.

Дали (хипотетичното) дърво на протекционизма няма да скрие (несъмнено съществуващата) гора на съвременното планетарно безредие?

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Христина Костова

(4) Според Международната организация на автомобилостроителите (OICA), Франция е произвела два милиона превозни средства през 2009 г. (т.е. 3,3% от световния пазар) срещу над три милиона през 1999 г. (5,65% от общото световно производство).

Социалистически интернационал или...

(От стр. 1)

важна роля чрез механизма на сътрудничеството. Но изобщо

не може да се говори за политическа близост, отбелязва боливиецът Дорадо.

„Грубо невежество“ в Париж

НА 22 октомври на улица „Солферино“ в Париж кипи голямо вълнение. Говорителят на Социалистическата партия Беноа Амон обявява, че „се готви“ да замине за Венецуела и да се срещне, защо не, с президента Чавес. С това си навлича гнева на дясното крило на партията.

На базата на опита си като дипломат в боливииското посолство в Париж Дорадо заключава трезво: Френската социалистическа партия (ФСП) никога не е показвала, че се интересува какво става в

нашата страна. Никога не сме обсъждали какво представлява този интеграционен експеримент, какъвто е формирането ALBA-TCP (Боливарски съюз на народите от нашата Америка – Търговски договор на народите) (13). Вярно е, че от неолиберална гледна точка то е в пълно противоречие с икономическите и геополитически интереси както на европейците, така и на американците. Вярно е, че присъстваха високопоставени делегации на ФСП в Социалния форум в Порто Алегре през 2002 и 2003 г. Целта обаче беше преди всичко да се вземе

превес над алтерглобалистите и да се ухажда Бразилия. Тъй като беше в разгара на изборната си кампания госпожа Сеголен Роаял държеше да се показва до президентките на Аржентина – Кристина Фернандес Кирхнер, и на Чили – Мишел Бачелет, чийто подвиг е, че позволи на твърдата десница да се върне на власт под знака на... приемствеността. Това не означава, че във ФСП има конкретни настрояния на враждебност към Хили У, гневи се Роберто Ромеро, парламентарен асистент на Анри Еманюели. Това е грубо невежество! Това е на нивото на Монд и Либерасион, чиято редакционна политика по отношение на Латинска Америка се редува с дезинформацията.

За Ромеро, както и за много наши събеседници, СИ, тази

куха черупка, е без съмнение най-добрата туристическа агенция в света, и много удобна... Но от това не се получава нищо! Дали наистина е точно така? СИ разпространява комуникетата, които идват от събранията на SICLAC и от дискредитираните му членове. В Латинска Америка опозиционният десен печат излиза с гръмки заглавия – левицата от цял свят ни подкрепя! Европейските медии започват да припяват. Освиркване на „популизма“! „Социалистите“ четат. И кръгът се затваря.

(13) Антигуа и Барбуда, Боливия, Куба, Еквадор, Хондурас (преди гържавния преврат през 2009), Свети Винсент и Гренадините, Венецуела.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Методи Кръстев

Вестник
„МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова
Павлина Колева

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломатия“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Тиражът на Монд дипломатик с неговите 41 печатни международни издания надминава 2,4 милиона екземпляра. Към тях трябва да се добавят и 43 издания в интернет.

За контакт с българската редакция:
София – 1784

бул. „Цариградско шосе“ 113 А

Вестник „Дума“

(Монд дипломатик – българско издание)

тел. +359 2 8773447

e-mail: lmdbg@press.bg

bg.mondediplo@gmail.com

www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой
на 19 януари 2012 г.

На фокус

www.duma.bg

Проф. Иван
АНГЕЛОВ,
член-кор.
на БАН

В последната есенна прогноза на Европейската комисия (ЕК) разделът за България е озаглавен "Умерен растеж в нарастваща несигурност". Втората част на заглавието е вярна, но първата едва ли. Очаква ни поредната тежка година в дългата поредица от над 20 кризисни години. България, заедно с още няколко източноевропей-

та теория, така и със стопанската практика. Наистина е опасно за България, че такъв човек стои на кормилото на нашата икономическа политика! От него могат да се очакват всякакви икономически и финансови авантюри. Тяхната цена ще плаща покорно търпеливият български народ. И вече ги плаща 2,5 години.

ЕК прогнозира увеличение на индивидуалното потребление у нас с 2,1% за 2012 г. Това няма как да се случи при сегашната рестриктивна политика по доходите. То ще бъде около нулата. Не е изключен дори спад от 0,5-1,0%. ЕК прогнозира 0,5% прираст на публичното потребление. Това също е невъзможно при сегашните бюджетни ограничения. Още по-малко възможно е прогнозираното увеличение на

индивидуално и колективно потребление, че европейските народи биха се разбунтували отдавна, ако бяха поставени в подобни условия. Българите обаче са покорно търпеливи. А колкото повече търпят, толкова повече ще ги мачкат!

Това послушно търпение

сега се експлоатира от правителството и от пазарните фундаменталисти и се оправдава с клишето за финансовата стабилност.

При 16,3% фактически публичен дълг у нас в края на 2010 г. ЕК очаква 17,5% в края на 2011 г., 18,3% в края на 2012 г. и 18,5% в края на 2013 г. Ако се съди по последните данни на БНБ (за ноември - 15,8%), в края на 2011 г. пуб-

сирането на здравеопазването, образованието и науката; допълнителни субсидии за инвестиции на общините; за строеж и ремонт на пътища от втора до четвърта категория и т.н. Само за сведение на читателя, очакваната публична задлъжнялост в еврозоната (при допустима до 60%) през 2012-2013 г. ще бъде около 90-91%, а за ЕС - около 85%. Кого впечатлява правителството с рекордно ниската публична задлъжнялост, освен че измъчва народа ни! А той търпи ли, търпи!

Като член на ЕС, рано или късно мястото на България е в еврозоната. Въпросът не е дали да се присъединим, а кога и как? Сега обаче се добавят и други резерви - дали България има интерес от това присъединяване при новите

еврозоната. Доколкото има наченки на такава, тя е фрагментарна, силно противоречива, не е обсъждана в Народното събрание и още по-малко в обществото. Изключително важно решение като присъединяването към Фискалния съюз на 9 декември 2011 г. стана без предварителни консултации с Народното събрание. Такива и досега не е имало. Никое друго европейско правителство не допусна такава своеволие. Често се чуват изказвания на министри, че ние сме за фискална интеграция, но няма да се откажем от ниските си преки данъци. Нима е възможна фискална интеграция без сближаване на данъчните политики на страните членки! А нашата данъчна политика, освен че е антиевропейска, е и антисоциална.

2012

поредна тежка година за България

У нас се напластяват две кризи: кризата на трансформацията към бандитски капитализъм и световната криза

ски държави, е страна, където се напластяват две взаимно подсилващи се кризи. Първата е кризата на трансформацията от държавен социализъм към сегашния бандитски капитализъм. Втората е резултат главно на външни причини: световната криза от 2008 г. и настоящата дългова криза в еврозоната.

При спад на БВП у нас с 5,5% през 2009 г. и символичен растеж от 0,2% през 2010 г. ЕК очаква растеж 2,2% за 2011 г., като прогнозира 2,3% за 2012 и 3,0% за 2013 г. Аз очаквам растеж около 1,5% за 2011 г., който се дължи главно на външно търсене. За 2012 г.

прогнозирам нулев растеж

Друго не може да се очаква при нарастващата рестрикция върху вътрешното търсене (индивидуално, държавно и инвестиционно), очертаващия се спад на БВП през 2012-2013 г. в ЕС, който е главният ни търговски партньор, и забавянето на растежа извън ЕС, където беше пренасочена значителна част от износа ни през 2010-2011 г. Ако ситуацията в Европа през 2012 г. се влоши повече от очакваното сега, възможно е у нас да има слаба рецесия от около 0,5-1,0%. За 2013 г. е трудно да се прогнозира в тази сложна обстановка. Очаквам растежът да е около и дори под нулата и в никакъв случай 3,0%, както предвижда ЕК.

Симеон Дянков и този път ни напомни, че не е способен да прави сериозни икономически диагнози и прогнози. Той ни сервира поредното си недомислие - "предстоящата 2012 г. ще бъде по-добра за България от 2010 и 2011 г." Представете си абсурда - мощните икономисти на страните в ЕС и извън него се свиват, но българската щяла да расте с 2,9%, щели да се повишават пенсиите и заплатите, щели сме да достигнем скоро средните европейски икономически показатели. Евентуалното намаление на ДДС от 20 на 19 или 18% щяло да понижи цените и да увеличи потребителското търсене в същия размер. Така може да разсъждава

само една суха кабинетна личност

скарана както с икономическа-

инвестициите с 3,5%. Те ще са около и дори под нулата.

ЕК прогнозира повишение на износа с 4,7% и на вноса с 4,5%. И двете числа не са реални, особено за износа, поради неблагоприятната конюнктура в Европа и извън нея. Прогнозата по износа може да се потвърди само при по-благоприятни от очакваните външни условия, което е малко вероятно.

По структурата на факторите на растежа у нас ЕК различава главно на вътрешното търсене - повишение с 2,1%.

Това също не е възможно

при сегашната брутална рестриктивна политика.

При спад на заетостта у нас с 5,9% през 2010 г., ЕК очаква този спад да е 3,1% през 2011 г., а за 2012 г. - слабо повишение с 0,1% и през 2013 г. - повишение с 0,9%. И двете прогнози са нереални. Заетостта ще намалява, а безработицата ще расте. Последните анкети на НСИ сред бизнеса го потвърждават.

Прогнозираното повишение на доходите на работещите със 7,2% през 2012 и със 7,1% през 2013 г. е силно преувеличено. Очаквам стагнация на номиналните трудови възнаграждения и леко намаление на реалните при прогнозираната инфлация от 3,1%, която е правдоподобна за кризисни условия. В кризисна обстановка потенциалът за инфлация е силно ограничен поради намаленото търсене.

Близка до реалното е прогнозата за запазване на отрицателното салдо в търговския баланс и малкото положително салдо по текущата сметка.

ЕК прогнозира за 2012 г. дефицит в консолидирания ни бюджет - 1,7% от БВП и структурен бюджетен дефицит от 0,7%. Това може да се случи при продължаване на силно рестриктивната бюджетна политика, но не е икономически и социално оправдано. Нищо не налага престараването на българското правителство, което планира за 2012 г. още по-нисък дефицит - 1,3%, при допустим до 3% и очакван средно за ЕС 3,9%. Прословутата финансова стабилност у нас, в името на която се прави това, е на такова мизерно ниво на

личният дълг ще бъде дори по-нисък от 17,0%, но с това едва ли можем да се гордеем. България е в по-добра позиция в тази област от повечето страни в ЕС и може да си позволи по-гъвкава политика под дълго с цел да се поддържа макар и минимален растеж, да не се повишава безработицата прекомерно и поне да се запазят доходите на достигнатото ниво. Нищо не заплашва финансовата ни стабилност, ако допуснем умерено и контролирано увеличение на дълга до 25-27% през следващите няколко кризисни години.

През следкризисните години държавният дълг може отново да се намали до около 15-17%, макар че това не е наложително. Особено ако се поддържа дълг до около 20-25%, като се вземат заеми за важни инвестиционни цели - изграждане на обекти за високотехнологични и експортно-ориентирани продукти; създаване на революционен фонд с първоначален капитал от един милиард лева за финансиране на иновации и други рискови инвестиции; подобряване финан-

условия за членство? Ако останат настоящите правила за участие на страните членки на еврозоната във Фонда за финансова стабилизация, създаден през март 2011 г., освен първоначалната вноска от около 300 млн. евро България би трябвало да внесе при поискване още няколко милиарда евро. Това е непосилно за нашата разстроена и бедна икономика.

Ако бяхме член на еврозоната, на 19 декември 2011 г. би трябвало да внесем и около 2 млрд. евро от 150-милиардната вноска на еврозоната в МВФ за подпомагане на силно задлъжнели страни членки.

Това също е непосилно за нас

България - най-бедната страна в общността, чийто народ търпи най-големи лишения поради погрешната държавна политика в продължение на години, би трябвало да помага на далеч по-богати страни членки за обслужване на натрупан публичен дълг.

България няма ясна политика и дългосрочна стратегия по присъединяването ни към

Изводът е очевиден: при сегашните правила за формиране на стабилизационния фонд България не е заинтересована от членство в еврозоната.

Цената на „входния билет“

е непосилна за нас. Правителството постъпи правилно, като отказа на 19 декември 2011 г. да внесе поисканите два милиарда евро за МВФ, но не по причините, посочени от Симеон Дянков, а поради нашата бедност. Ние нямаме такъв ресурс.

Като член на Евро+ и на новосъздадения Фискален съюз, България, заедно с други централно- и източноевропейски страни, трябва да настоява за промяна в правилата за участие при формирането на Фонда за финансова стабилност. Страните с под 75% БВП на човек от населението от средното в общността трябва да се освободят от плащане. Тук възниква и въпросът: защо най-богатите страни в ЕС налагат на най-бедните членки такава непосилна условия? Аз нямам рационален отговор на този въпрос.

Искам гумата

Читателям прегу всичко

www.duma.bg

Писмо до... Той си знае

2011-а беше година на прегателствата - и за Теб, и за мен

Сава СЕВЪН

Здравей!
Пиша Ти "здравей", не просто защото това е прието обръщение в епистоларния жанр, а защото наистина Ти желая здраве, дълъг живот и ново историческо бъдеще! За да има на Кого да пиша...
Между двете събития - Рождество и Новата година, традицията повелява да Те поздравя за първото и да Ти пожелаем здраве и успех през второто. Поздравявам Те и Ти пожелавам и здраве, и успех през Новата 2012 г., въпреки мрачните прогнози на икономисти, финансисти, социолози, политолози, календароведи, екстрасенси, астролози и разни всякакви други явни и неиндентифицирани субекти. Защото Те е имало и преди тях, и ще Те има отново, и

отново въпреки тях! Убеден съм!

Традицията повелява да се направи равносметка за изминалата година. Каква беше за Теб 2011? Добра? Лоша? Успешна? Неуспешна? Ти си знаеш... За мен лично, а и като си припомням събитията, май че беше година на предателствата и за Теб...

Личните, спрямо мене, са си мои, и са си за мене. Имала глава да пати... Да съм си отварял очите, да съм си правил сметката, да не съм бил излишно и глупаво доверчив.

Спрямо тебе същата работа. Имало Народ да пати от предателства на политици, а от тях следват и всички останали... Да не си изпълниш обещанията пред Теб не

е неизпълнение, а си е предателство, както и да го завоалират в обясненията си, каквито и вътрешни, и международни причини да Ти посочват... Да напуснеш партията, която те е изпратила в парламента макар и чрез Теб, също си е предателство. Не спрямо партията, а спрямо Теб - Народа... Партиите възникват и изчезват, Ти оставаш на Твоята земя, на Нашата земя. Един юнак си е един юнак. Двама юнаци, то си е чета с войвода и барактар. Трима юнаци е вече чета с войвода, с байрактар и с предател... Традициите са си това, което

бяха. Ще продължиш ли да прощаваш предателството и предателствата? Не зная. Твоя работа. За мене си съм решил. Твърдо НЕ!

А Ти? За Тебе и спрямо Тебе кога и какво ще решиш? Съединение от предатели не прави сила, прави обединено предателство, срещу Теб, срещу Държавата. Аз така мисля. Ако греша, и на мен прости за грешката. Ако не греша, обаче, Ти си на ход, а аз по Тебе...

За днес толкова.
И утре е ден.

Снимки Мариета ТОМОВА

Мечти, мечти...

Мъгла над тунела

Възможно ли е да се сбъдне една желана мечта преди избори, а след тях желаната мечта дали би се осъществила?
И тъй - габровци повече от 100 години очакват осъществяването на мечтата им - тунел под връх Шипка за някогашния български Манчестър, днес град Габрово. През декември 1897 г. тогавашното Народно събрание единодушно решило за прокарване на жп линия посредством тунел под връх Шипка. След падането на тогавашното правителство обаче тясно партийни интереси наложили друг проект Царева ливада-Кръстец-Дъбово, чиято експлоатация е нанесла милиони левове загуба. Идеята за тунел

ла под Шипка се подема отново през 60-те и 80-те години на миналия век, но без успех. През 2000 г. тогавашният министър-председател и изпълнителният директор на агенцията по пътищата заявиха съвсем сериозно, че през 2003 г. тунелът ще се строи.

Новото правителство не започна изграждането му, а поиска референдум за него. Японските консултанти представиха икономическа обосновка в МРРБ и тя е била с много добри показатели за големия трафик, според специалистите. Новопостроеният, тоест, разширеният тунел през прохода Хаинбоаз и другите пътища през Стара планина, доказаха, че тунелът под Шипка е необходим. През миналата година министър Московски уповести в Габрово, че тунелът под Шипка става приоритет на ЕК с направена презентация на окончателния вариант на европейските транспортни коридори и строителството може да започне още в края на март т. г. Не зная обаче дали от изброените по телевизията магистрали от Бойко Борисов фигурира и пътен коридор № 9... Дали това пак не е бил поредният шамар за габровци, произлизащ вследствие поредните предизборни политически обещания? Времето е пред нас и то ще покаже.

Тодор ТОДОРОВ, Габрово

О, Шипка...

Фалшив чар

Пак се оляхме

Ина неотдавнашните избори пак се оляхме. Повече ни е изгодно да се обливаме с помия, отколкото с чиста вода, която би отмила всичките ни "кривици", които се мъчим да скрием зад мъгла от простотия. Мисленето и прогреса сме ги отписали, но самозащитата все още е жива, въпреки напъните на нашия Наполеончо, т.е. премиерът, да я задуши. Според него обречените на геноцид пенсионери "само мрънкат за пари". А пък протестиращите земеделци и железничари той окачестви като "лапачи": "Само искат да лапат."
Но - да бъдем справедливи: Бойко Борисов е действителен тип. Той веднага реагира на всички предизвикателства: "Като ме насилват, много се втвърдявам"; "Мога да подпиша на инат" (за шистовия газ и протестите на населението); "Ако има бунтове, аз не искам да съм премиер!", т.е. "Дръжте ме, че ще избягам!"

Какво нахалство, каква арогантност, какъв нарцисизъм! Трябва да му се издигне паметник, украсен с набор от ножици и музей за лентичките, които е събрал... Значи, мене ме управлява човек, който се ръководи не от разумни, далновидни решения в своята управленска дейност, а от своето спонтанно втвърдяване и омекване.

Ясно е, че властта у нас отива в ръцете на един човек - генерал Бойко Борисов, който имал харизма и жените го харесвали. Хубава работа - заради този фалшив чар да се подлагаме на употребление и унищожение. Може пък вече да сме употребени "щом политическото сплавчане и страхът са във възход в България... Щом медиите не спазват журналистическата етика, а са средство за подмазване на правителството, за да печелят изгодни договори, финансирани от медийните бюджети на министерствата" (Джеймс Пардю, американски посланик в София 2002-2005 г.).

Жалко, че ние като народ допускаме това да е истина. Ако продължаваме да си траем като кротки овчици, като лумпени да враждуваме с книгата и мисленето с едничка цел - да сме еднакво равни, т.е. безправни - не е далеч времето, когато ще се изпарим от лицето на земята в интерес на преднамерените планове на вътрешни и външни лъжливи доброжелатели.

Димитрина ОВАНЕСЯН, Пловдив

Позиция

СТРИ ДИАМЕТЪРА

Метрото се задръства в центъра

Необходими са конкретни практически решения за бъдещето на транспорта в столицата

Валери КОСТОВ,
д-р по икономика

Съществен показател при описанието на софийското метро е неговата максимална превозна способност от 50 хил. пътника в час. Като техническа характеристика тя е производна от капацитета на съответния брой вагони в състава на един влак и от броя на преминаващите влакове за един час при минимално допустимия интервал между тях. На практика превозна способност на метрото се реализира независимо дали влаковете се движат в една посока между двете крайни точки на диаметрите, или в две посоки от крайните точки към центъра. С други думи, метрото ще бъде способно да превозва

100 хил. пътника в час

от периферията към центъра на града.

В седмичника "Арх&Арт Форум" (бр. 42 за 2011 г., стр. 5) се посочва, че направлението "Люлин"-Център-"Младост" сега вече е натоварено с 30 хил. пътника в час. Приведени са данни относно перспективните натоварвания на трите направления "Люлин"-Център-"Младост", "Обеля"-Надежда"-Център-"Лозенец" и "Подуене"-Софийски университет-НДК-"Красно село" съответно от 38, 30 и 24 хил. пътника в час. Сумарно това прави 92 хил. пътника в час. В цитираната статия е очертана прогнозна картина на натоварвания в централните станции на софийското метро след влизането в действие и на третия диаметър съгласно официалната тридиаметрова схема. Въведени са следните условия:

1. Тъй като вътрешноградските пътнически превози с метро са от типа "периферия-център" и обратно, условно се приема, че поток в размер 100 хил. пътника в час се акумулира по цялото протежение на шестте периферни участъка на трите диаметъра, пътува в посока към центъра и изцяло напуска метрото в централната градска част. Такава картина може да се окаже твърде сходна с картината в часовете "пик", особено в първата половина на деня. В часовете "пик" през втората половина на деня тя се повтаря в обратната посока.

2. Под централна градска част се разбира територия в София, обиколена от метростанции Централна гара, "Подуене", Стадион "Васил Левски", Хотел "Хемус", Института "Пирогов" и "Константин Величков".

3. Под метростанции по външния пояс се разбират посочените 6 станции. Под метростанции по вътрешния пояс се разбират станции Львов мост, Паметника на Левски, Софийски университет, НДК, Руски паметник, "Опълченска". Те са осем на брой, тъй като при СУ и при НДК се намират по две станции на пресечки между диаметри. Под централни метростанции се разбират двете станции при пл. "Света Неделя".

4. Под симетрична диаметрална схема на метрото се разбира местоположение на пресечните точки между диаметрите и на съответните двойки преходни станции на съпоставими разстояния около условно приет геометричен център на централната градска част.

5. Под натоварване на метростанция се разбира интензивността на пътническия поток, измерена като брой пътници в секунда, която се формира при слизането от влаковете в двете посоки и напускането на перона на станцията.

6. Под равномерно разпределение на изходящия пътнически поток се разбира ситуация, когато всичките 16 посочени метростанции се из-

ползват в еднаква степен за напускане на метрото. При общ поток от 100 хил. пътника в час всяка от тях обслужва 6,25 хил. пътника в час и има натоварване от 1,7 пътника в секунда.

7. Под неравномерно разпределение на изходящия пътнически поток се разбира ситуация, когато същите метростанции се използват в различна степен за напускане на метрото. На станциите по външния и вътрешния пояс метрото напуска не средният брой от 6,25 хил. пътника в час, а само процентна част от него, като процентът на вътрешния пояс е по-висок. Останалите пътници напускат метрото на централните станции. Това е добре известната ситуация в масовия градски транспорт, когато с приближаването на спирките към центъра нараства използването им за слизане от транспортното средство.

Само бъдещето може да покаже какво ще е съотношението между броя на станции, които напускат метрото на станциите по вътрешния пояс и в централната част. Все пак, ако на станциите по външния пояс метрото напуснат 80% от средния брой пътници, а на станциите по вътрешния пояс - 90%, натоварването на централни-

крайни станции навътре към центъра по същество увеличава броя на станциите по вътрешния пояс и на централните станции. Това

намалява натоварването им

Тя прави ненужни предвижданияте разклонения на диаметрите, т.е. елиминира ефекта на 6 фунии, които насочват пътническия поток от широк вход към тясното си гърло и го изсипват в малък съд.

Кръговата метролиния е в състояние да съедини в единна система целия релсов вътрешноградски транспорт на София. Практически всички периферно ориентирани лъчи имат покритие с работещи трамвайни коловози със съответния им пътнически поток. За да се свържат в едно коловозите по "Ботевградско шосе" и по бул. "Цар Борис III", е необходим метротунел под булевардната дъга от Паметника на Левски през НДК до Руски паметник. Достатъчно е само този тунел да се види и да се изгради не като част от трети диаметър, а като половината от кръговата линия. Коловозът по бул. "България" /жк "Гоце Делчев", "Мотописта", "Стрелбище"/

Снимка БГНЕС

те станции нараства до 3,5 пътника в секунда, което е два пъти повече от средното 1,7. При съчетание от 60% и 80% нарастването е трикратно.

Ако общият поток от 100 хил. пътника в час се разпредели между диаметрите в съотношение 38:30:24, ясно се вижда как липсата на централна станция по протежението на третия диаметър допълнително натоварва двете станции при пл. "Света Неделя", тъй като има възможност за прекачване. Прекачването обаче означава двукратно слизане от влак и напускане на перон на станцията от много пътници, а това може значително да увеличи натоварването на преходните станции.

Поради несиметричността на тридиаметровата схема на метрото в София натоварването на двете станции при пл. "Света Неделя" нараства около 2,5 пъти. А двойките станции при СУ и особено при НДК ще работят при напускане на метрото като всички други станции по вътрешния пояс. Но тяхното натоварване силно ще се влияе от прекачването между диаметрите.

Пътната и сградната инфраструктури в центъра на София не позволяват да се изградят нито четиридиаметрова (с 6 пресечни точки), нито дори тридиаметрова симетрична схема на метрото. Кръгова метролиния по протежението на булевардите "Сливница", "Васил Левски", "Скобелев" и ул. "Опълченска" с няколко периферно ориентирани лъча и техни

след пренасочване по бул. "Прага", и коловозът по бул. "Ситняково" /жк "Гео Милев", "Слатина", "Редута"/ със или без пренасочване по ул. "Оборище", могат да получат връзка с тази половина от кръговата линия. След добавяне на 2 дъги към първата половина от кръговата линия връзка с нея могат да получат коловозът по бул. "К. Величков" и бул. "Стамболийски" /жк "Овча купел" и "Красна поляна"/, както и коловозът от "Орландовци" и "Малашевци" след пренасочване към Сточна гара. Връзката с тази дъга от кръговата линия няма да е излишна и за тролейбусните линии към жк "Х. Димитър" и жк "Левски", ако не се намери друго решение вместо тролейбус. А ако се вземат предвид коловозите по бул. "Христо Ботев" /"Илиенци"/ и по ул. "Цар Симеон" /"Захарна фабрика"/, кръговата линия се затваря.

Въпрос за конкретни практически решения е кога да се добавят нови дъги към първата половина от кръговата линия, как и в каква степен да се реконструират трамвайните коловози и начинът им на работа да се приближава до този на метрото, дали връзката им с кръговата линия да е надземна или подземна на две нива, каква да е дължината на тунелите преди връзката, къде да са разположени крайните станции навътре към центъра и т.н. Всичко това е работа за много десетилетия напред. Струва си, защото хилядолетна София не старее и расте.

Мисия Брюксел

Фашистки реванш през 2012-а?

Георги ГОТЕВ

Не вярвам през 2012 г. да настъпи краят на света, но се опасявам, че за разлика от 1945 г., кога-

то СССР смаза фашистка Германия, през 2012 г. фашистите са тръгнали да вземат реванш. Естонският парламент в момента разглежда проектозакон, който да даде статут "борци за свобода" на естонските ветерани от Двадесета гренадирска дивизия Вафен-СС, съставена от естонци и създадена през 1944-а от нацистките окупатори. Няколкостотин есе-совски ветерани от тази дивизия се събират ежегодно, за да изтъкват "приноса" си в борбата срещу Съветския съюз. Именно те лобираха за този закон. На последната им другарска среща м.г. дясноцентристкото правителство на премиера Андрус Ансип им обеща да ги признае за това, което в миналото у нас се наричаше "активни борци", само че в полза на фашизма.

Руското посолство в Талин протестира срещу това "кошунство" и нарече "неприемлив" опита да се квалифицира ролята на естонските есесовци във Втората световна война като борба за национално освобождение.

Естонският министър на отбраната Март Лаар нарече "злостни" трактовките, че проектозаконът целял да възвеличае конкретно бившите есесовци. Той каза, че страната му била осъдила както комунизма, така и фашизма, така проблем нямало, статутът се давал на всички борци за независимост. Но както според естонските, така и според западните медии, истинската мотивация на проектозакона не може да се прикрие.

В същото време в Унгария управляващата дясноцентристка партия Фидес на премиера Виктор Орбан за брое дни прие куп основни закони, придружаващи еднопартийната конституция, която влезе в сила от 1 януари. Един от тях прави социалистическата партия отговорна за престъпленията на комунизма и като наследница на комунистическата партия я нарича "криминална организация". Оттук до забраната ѝ има само една крачка. Протестиращите в Будапеща срещу авторитарния режим на Орбан в понеделник бяха сто хиляди. Те вече го наричат диктор и излизат с транспаранти, които силно наподобяват тези на движението "Солидарност" в Полша в края на осемдесетте години. Крайнодясната партия Йобик, политическите приятели на Фидес, спокойно могат да се нарекат наследници на унгарските фашистки "Кръстосани стрели".

Всеки ден присъствам на брифинга на Европейската комисия, задавам въпроси и съм свидетел на безсилието на ЕС да каже или да направи каквото и да било, когато страна членка наруши т.нар. европейски ценности. Също така чета изявленията на политическите партии. Правят впечатление общите позиции на ПЕС и на европейските либерали, както и пълното мълчание на Европейската народна партия. Мобилните телефони на нейните говорители не отговарят, което в никакъв случай не може да се дължи на празниците.

Който чете история, знае, че фашизмът настъпи толкова мощно, защото мнозина в големите европейски столици са си затваряли очите. Приравняването на фашизма с комунизма, изповядвано от естонското правителство и от българския външен министър Николай Младенов, е наистина кошунствено, защото единствено комунистите са се противопоставяли на фашизма през тридесетте години. Неслучайно Европейската комисия отхвърли преди година инициатива на шест външни министри, включително Младенов, да се приравнят престъпленията на комунизма с тези на нацизма в рамките на ЕС <http://bit.ly/xkFLAb>. Оттогава някои от тези страни се насочиха към приемане на такова законодателство на национална основа.

Известно е, че премиерът Бойко Борисов много обича да напомня за убития от комунистите свой дядо. Борисов наистина има жертва на сталинизма в семейството си, както и мнозина от нас, които имат жертви и от сталинизма, и от монархофашизма. Въпросната жертва обаче не му е дядо. Това може и да е подробност, но за мен лъжливите хленчения на Борисов, който иначе се прави на силен мъж, само разкриват истинската му комплексарска същност.

От комплексарщина и по липса на политически инструкции от ЕНП няма да се учудя, ако ГЕРБ тръгне по пътя на Фидес. Лошият пример е винаги заразителен.

Но България е страна с могъща антифашистка традиция. Това е и най-прекрасната част от историческото наследство на БСП, което не е леко. Комунизъм и сталинизъм са две различни неща. Нещата са сложни, преплетени. Героят от Лайпцигския процес бе превърнат в сталински марионетка. Най-ярките жертви на сталинизма бяха комунисти. Българите разбираме тези неща по-добре от представителите на други нации.

Сега много се говори за промяна на европейските договори с цел да се избегнат нови икономически дисбаланси. Според мен историята е отредила на ПЕС и на Сергей Станишев да прокарат успоредно с това промени в европейското законодателство, които да не позволяват повече антидемократични залитания в страните членки. Време за губене няма.

Актуално

www.duma.bg

Бойко Борисов и член 1 на Конституцията

Ганчо КАМЕНАРСКИ

На 20 януари новият президент Росен Плевнелиев ще встъпи в длъжност. И тъй като това се случва за четвърти път в най-новата история на страната, вече никой не се впечатлява. Но предстоящата инаугурация навява спомени и размисли.

Премиерът Бойко Борисов по едно време през лятото се назлъндисваше и току заявяваше, че този най-висш пост в държавата не е интересен за ГЕРБ, защото ще им дойде "в повече", после обяви, че магаре да номинират, и него ще избера.

Това за магарето е малко пресилено, ситуацията можеше да се случи, когато избирахме Петър Стоянов, когато "независимите студентски дружества" изровиха от нищото, а "синята вълна" го пое и издигна до "Белия дом". А ББ, докато ръсеше тази глупост, просто беше в някаква еуфория. На мъжете по-късно им се случва, особено в критическата възраст.

Истината е, че

ГЕРБ се гуши като пеликан

с власт, която не може да преглътне. Партията-ръководителка овладя всички субекти на властта - нейните четири "П": партия, парламент, правителство, а сега и президентство. Остава съдебната власт, но съвсем скоро ще дойде и нейният ред.

Ако ситуацията сега е малко по-различна от времето примерно на Иван Костов, това е съсредоточаването на тези четири "П" в ръцете не на Командир, не на Генерал, а на Генералисимус. ББ реално се изравни с Тодор Живков, при това дори без формално да върне член първи на Конституцията.

Властта при Тодор Живков беше тоталитарна, но Първият беше принуден да се съобразява с колективното мнение в Политбюро, да изслушва "старата гвардия" и да й прави реверанси. Той декорираше представителната власт с псевдодемократичните елементи на масовите обществени организации и казионни профсъюзи, правеше формални референдуми.

ББ обаче упражнява властта почти авторитарно и със своята безцеремонност кой знае защо по-скоро напомня за Муамар Кадафи. С кого обаче после, за разлика от Полковника, ще си подели отговорността?

За ББ

политиката е menu

където трябва да се повалят противниците. Твърде грубо е да

Присъствието на „гурото“ ще бъде навсякъде в президентството, което ще слуша без собствени инициативи

бъде описван като кечист, но това сравнение е първото, което идва наум. Но по-деликатно е да се сравни с канадска борба, изискваща бицепси, издръжливост и дори доза интелект.

Новото завоевание, твърде лесно за моментните възможности на ББ, е президентската институция. Всеизвестно е, че Росен Плевнелиев е просто негова креатура и безволева марионетка. Въпреки това обаче Плевнелиев е в по-благоприятна позиция от Желю Желев и от Петър Стоянов. Той излъчва повече обаяние, политическият му опит не е само от митингите, поотрака се във властта за 2,5 години, а и президент-

ни журналисти зададоха въпроса дали премиерът Владимир Путин ще окачи в кабинета си портрета на президента Дмитрий Медведев. Този въпрос обаче е излишно да се задава на новия ни президент - и без портрет невидимото присъствие на ББ ще се усеща в цялото президентство и то реално

ще функционира като придатък към кабинета

Ако нещо ще попречи то да бъде тотално обезличено, това може да е само личността на вицепрезидента Маргарита Попова.

Плевнелиев има вид на почтен човек, следователно той никога няма да бъде неблагодарник. И тъй като ББ е силна (и силова) личност, заради това винаги ще бъде гуру и върховен сюзерен за безспорно далеч по-крехкия и фин Плевнелиев.

Французите често излъчват президентите и премиерите си от противоположни политически сили,

за да се контролират взаимно

чрез лостовите на властта. Пита се: Ще има ли президентът Плевнелиев смелостта да вър-

ци по правилото "По-малко инициативи и дейност - по-малко грешки и конфликти".

Не е безопасно да се дели кожата на жива мечка. Но доколко тя ще е жизнена след година и половина, когато ще са новите парламентарни избори? Защото дотогава премиерът ББ безспорно ще натрупа още доста негативи пред народа, като за тях няма да е виновна световната финансова криза.

Ясно е, че при сегашното състояние на икономиката всяко съществено повишаване на доходите на българите може да доведе до ситуацията в Гърция. Защо обаче икономиката е в това състояние, защо сивият

ската институция съществува вече 20 години и са отработени механизмите за нейното функциониране. И все пак Плевнелиев оставя усещането по-скоро за усипал среден бизнесмен, а не за политик.

Струва си да се погадае какви ще са отношенията между държавния глава Росен Плевнелиев и лидера на изпълнителната власт ББ. Сергей Станишев веднъж отбеляза, че министрите стоят пред ББ като зайче пред питон. Дали сега новият президент ще събере кураж да се държи подобаващо като държавен глава, или ще остави мачото отново да го прегазят като разгневен слон? В Русия преди 5 години гад-

Истинска загадка е как ще протичат телефонните разговори между президента и премиера, дали ще са като между равни, или единият (разбирай Плевнелиев) доброволно ще приеме васално поведение. И няма ли поне веднъж безцеремонният ББ да ревне: "Аз съм те сложил там да слушаш и да изпълняваш, а не да ми създаваш проблеми!"

Плевнелиев, също като третия човек в държавата Цецка Цачева, дължи изцяло шеметния си възход до върха на държавната пирамида единствено на ББ. Данте Алигери сложил в деветия кръг на ада неблагодарниците - тези, които са предали благодетелите си.

не приет от парламента закон, за който дори неговата вице Маргарита Попова като доказан юрист и човек със самостоятелно мислене категорично е заявила, че е недомислен? Или вече парламентът ще работи по-качествено, отколкото при президента Георги Първанов, и приетите закони ще са перфектни?

Така че в най-добрия случай се очертава вероятността президентът Плевнелиев да застане в разкратено положение - от една страна ще е ББ, от другата ще го подпират Маргарита Попова и опозицията в парламента. В резултат може да бъде реализиран един относително спокоен мандат с протоколни функ-

сектор в нея е все така голям и защо правителството (разбирай ББ) не успява да се пребори с укриването на данъци и с корупцията? Отговорите на тези въпроси не са в полза на премиера и то основно в личен план.

Със и без промяната на член 1 на Конституцията ББ все някога ще слезе от политическата сцена. Тези, които сега допремаляване възторжено викат "Осанна!", после разявени ще крещат "Разпнете го!" Тогава ББ няма да го пази Националната служба за охрана. Но неговата охранителна фирма ИПОН, осигурявала сигурността на Тодор Живков, дали ще го опази него самия от всенародната любов?

© Original Artist
Reproduction rights obtainable from
www.CartoonStock.com

КОЛЕДА

Самуел ФРАНСЕС

Тези дни всичко бе Коледа. И в дома на внуците ми грейна елха. Украси я снаха ми. И в това няма нищо лошо. Живеем в България и всичко трябва да бъде българско. Затова и програмата на всички канали по телевизията бяха посветени на Коледа. Вярно, че този път поради съвпадение на датите Коледа почти съвпадна с еврейската Хану-

ка, която трае осем дни. От телевизията научих много непознати за мен неща за Рождество Христово. Както се шегуваше жена ми, една наша еврейка, Мириям, дъщеря на друга еврейка, Ана, и съпруга на друг еврейин, дърводелеца Йосиф от Назарет, бе родила в едни ясли младенца еврейин Иешуа, припознат от трима вълхви (на испански наричани Крале магьосници) за Божи син и кой знае защо

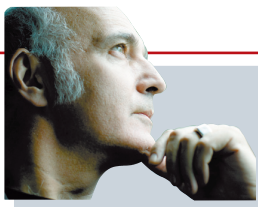
загубил всичко еврейско в произхода си и този на своите ученици, също евреи. Както твърди един от героите на Шалом Алейхем след поредния погром: "Защо, Боже, ни наказва да сме богоизбран народ?"

Всичко добро. Но не трябваше ли Националната ни телевизия да се съобрази с дребната подробност, че поне милион нейни зрители мюсюлмани не празнуват

Коледа? Че неколкостотин хиляди, също християни от най-древни времена - арменци, руснаци или от други народности - продължават да празнуват Коледа по стария Грегориански календар - на 6 януари? Че коледните обичаи са много интересни, но защо по телевизията звучеше главно "Джингъл белз", а не стари коледарски песни и обичаи?

Въобще пълен хаос.

Култура

оачквайте

Музикални пътешествия с италианския пианист Людовико Ейнауди

Дико Илиев пак събира духовите оркестри

Конкурсът "Тъпан бие, хоро се вие" вече търси таланти за участие в съпътстващата проява на празниците

Международният конкурс за рисунка "Тъпан бие, хоро се вие" е съпътстваща изява на Празниците на духовите оркестри "Дико Илиев", които се организират на всеки две години в Монтана. Идеята е да се запазят богатите традиции на духовите оркестри и да се популяризира творчеството на самобитния композитор Дико Илиев. Професионални и любителски духови оркестри от страната и чужбина участват с 30-минутна програма без възрастови ограничения, както и мажоретни състави. Фестивалът няма конкурсен характер. Организатор е община Монтана.

Конкурсът "Тъпан бие, хоро се вие" цели да провокира вниманието на подрастващите към изкуството на Дико Илиев, към музикално-танцовото богатство на България. В проявата могат да се изявят деца на възраст от 7 до 15 г., които при класирането ще бъдат разделени на две възрастови групи: I - от 7 до 11 г., и II - от 12 до 15 г. Те се представят или изпращат свои рисунки по пощата на адрес: ул. "Извора" 1, община Монтана, 3400 Монтана. Срокът е до 1 април 2012 г.

Наградите на отличените художници в надпреварата "Тъпан бие, хоро се вие" се връчват в тържествена обстановка при откриването на

Тази рисунка бе избрана за победител в предишно издание на конкурса

Празниците на духовите оркестри "Дико Илиев" през май. Наградените работи се дават на ХГ "Кирил Петров" и се зачисляват към фонда на галерията в раздел "Детско

изкуство". Творбите, класирани на първите 50 места, ще бъдат показани на изложба в експозиционна зала "Кутловица" на Дружеството на художниците "Тенец" - Монтана.

Започва гласуването за „Музикант на годината“ на програма „Хоризонт“

В първото издание на предаването "Алегро виваче" за 2012 г. бе обявено началото на поредното 21-во допитване до слушателите за "Музикант на годината 2011"

в класическите жанрове.

Анкетата продължава до 28 февруари 2012 г., а резултатите ще бъдат обявени на галаконцерт, датата на който ще бъде определена допълнително. По традиция гласуването се осъществява както по време на предаването - всеки вторник след 21 ч. на ефирните телефони на програма "Хоризонт", така и в интернет на адрес: muzikant.bnr.bg. На разположение ще бъде и редакционният телефон 9876 676 - всеки работен ден следобед. Това ще бъде отправната точка за гласуването в сайта bnr.bg.

Музикантът на 2010-а Веско Пантелеев-Ешкенази бе гост в първото издание на "Алегро виваче" за новата година

ПОСТАНОВКА, ПОСВЕТЕНА НА ИОАН КРЪСТИТЕЛ

Спектакълът "Сънища в четири сезона - Зима" по пиеси на Шекспир е посветена на Йоан Кръстител. Представлението е на 7 януари, Ивановден, от 15.30 ч. в Софийския арсенал - музей за съвременно изкуство, съобщи от екипа.

"Сънища в четири сезона" е проект, породен от "Сън в нощта срещу Еньовден", който се случи в нощта на 23 срещу 24 юни 2011 г. в Борисовата градина. В средата на октомври беше изигран есенният "Сън". Зимният, на 7 януари 2012 г. - Ивановден, е посветен на Йоан Кръстител, когото чествахме като Еньо през лятото, отбелязват инициаторите. Представлението по сценарий и режисура на Валерия Вълчева е част от програмата "Театър в музея" по идея на Надежда Джакова. Андрония Попова изпълнява на живо своя авторска музика в спектакъла заедно с деца от Музикалното училище с музикален педагог Мария Палиева.

Безплатни прожекции в „Одеон“ в памет на Иван Андонов

Спрограма от анимационни филми на Иван Андонов (1934-2011) започват безплатните прожекции в памет на режисьора в кино "Одеон" - на 8 януари от 17 ч., съобщи БТА. Между 11-те рисувани филмчета, създадени от 1963 до 1972 г., са "Пейзаж", "Сладолед", "Вариации върху стара тема", "Стари басни", "Мравка, истинска мравка", "Мелодрама".

На 11 януари от 17.30 ч. ще бъде показан игралният филм "Бяла магия" на Иван Андонов по сценарий на Константин Павлов, с награда за женска роля на Пламена Гетова и награда за музика на Георги Генков от Фестивала на българското кино "Златна роза" във Варна, награда на Съюза на българските филмови дейци за оператора Виктор Чичов и за женска роля на Кунка Баева. Групов портрет на градския матриархат предлага другият игрален филм на Иван Андонов в програмата в негова памет - "Дами канят" по сценарий на Георги Мишев - "заразителна комедия на нравите, в която Стефан Данаилов е в стихията си като автомобилен инструктор, обект на безпределно женско обожание от страна на трепетните курсистки" Цветана Манева, Доротея Тончева, Илка Зафировва, Невена Коканова. Прожекцията е на 12 януари от 17.30 ч.

Нови специалности във фотоакадемията в Камен бряг

Дана РУСЕВА

Създателят на приключенската академия в каварненското село Камен бряг - фотографът Юрий Чарийски, предвижда да я разшири с нови специалности, като предложи на тийнейджърите да станат и make-up артисти, стилисти. Водят се разговори със Стоимен Стоилов за секция по живопис и реставрация.

Участниците на академията в настоящия й формат вече имаха възможността да открият своя изложба в дом "Витгенщайн". Чарийски им осигури голяма декемврийска разходка до Виена. Реши да им покаже Университета за приложни изкуства, където е завършил графичен дизайн. Гостенчетата от България са проявили интерес как се кандидатства в учебното заведение и какви са условията там.

Дипломите на завършилите фотоакадемията бяха връчени в дом "Витгенщайн". "Беше много трогателно и отново направихме реклама на нашия край", сподели Чарийски. Той напомни, че академията е базирана в Камен бряг. През лятото тя предлага приключения като гмуркане с акваланги, спускане с въжета от 50-метрови скали. "Участниците в третото издание вече са с много добри познания и творбите им могат да бъдат показвани в чужбина", смята Чарийски.

www.duma.bg

кратки

Независимите театрални критици обявиха отличници

Актрисата Мая Новоселска и режисьорката Маргарита Младенова са театралните личности, удостоени с наградата на Обществото на независимите театрални критици за 2011 г. Призът се връчва за шести път. Моноспектакълът на Мая Новоселска "Едно малко радио" в Сатиричния театър стана причина тя да бъде отличена "за виртуозната лекота, с която изпява комичната трагика на нашия живот". М. Младенова получава наградата за "рицарското упорство, с което населява и брани територията на високия театър". Повод за отличието са нейните спектакли "Зимна приказка" от Шекспир (ТР "Сфумато") и "Рицар на Светия дух" от Боян Папазов (НТ "Ив. Вазов"). Двете награди ще бъдат връчени след първите представления на "Едно малко радио" и "Зимна приказка" през януари.

Литографии и акварели на Мари Шантал-Биела

Галерия "Арт аля" показва самостоятелна изложба на Мари Шантал-Биела. Творбите могат да се разгледат до 7 януари в столичния арт салон на ул. "Гладстон" 51 А. Авторката представя пътър свят, изпълнен с "пролетно" настроение, празник за сетивата в студентите зимни вечери. Надарена с тънка чувствителност, М. Шантал бива инспирирана от образи, които използва за визуален ориентир в изработването на своя концепция за света на мъжкото и женското начало. Специално над тези литографии, изследващи цвета на лалето, художничката прекарва няколко месеца, като преосмисля свои предишни опити, за да достигне до синтез на чувства и знания. Тя представя неизлагани и не толкова типични произведения, поредица от разцъфващи още пъпки, като ги подрежда по начин, близък до нейното разбиране за света и изкуството. В своя тригодишен престой у нас Шантал вече има десетки участия в общи и самостоятелни изложби.

Играят спектакъл по Бекет в мазето на „Пластелин“

"Въображенето мъртво си представяте" е спектакъл от поредицата т.нар. "текстове на затворени пространства" - загадъчни, често фрагментарни, минималистични текстове, които Самюел Бекет пише през 60-те г. Специално над този разказ, съдържащ около хиляда думи, авторът прекарва няколко месеца, като дестилира свои предишни опити, за да достигне до нещо, което е "замислено като роман, започнато като роман и в крайна сметка остава роман". Представлението са днес от 19 ч. и от 20 ч. в мазето на ателие "Пластелин" (ул. "Цар Симеон" 48). Превод на текста и актьорска интерпретация - Явор Костов. Режисьор е Янко Велков-Янец.

Памет

Васил Кирков - романтик и бунтар на българската сцена

80 години от смъртта на забравения велик наш актьор

Огнян СТАМБОЛИЕВ

“Поет, романтик и бунтар на българската сцена.” Така точно го определя в спомените си бележитият наш драматург Камен Зидаров, имал щастието да гледа на живо този забележителен артист от съзвездieto на Адриана Будевска, Кръстю Сарафов, Георги Стаматов, Сава Огнянов, Иван Димов. За съжаление започнахме да ги забравяме, особено него, а той бе първият сред равни. Преди години филиалната сцена на Народния театър на “Раковски” (след това “Сълза и смях”, прекрасен театър, неоправдано закрит) носеше

неговото име, а сеганито една българскасцена не се казва “Васил Кирков”.

От Васил Кирков са останали само десетина пожълтели фотографии на малка част от ролите му, вестникарски отзиви и бележки, театрални програми към спектакли и нищо друго. Той умира през 1931 г., когато киното, а и кинохрониката у нас са все още слабо развити, за да го запечатат върху филмовата лента. За изкуството му, за което са се носели легенди, когато театърът е бил в центъра на духовния живот у нас и е нямало чалга,

Васил Кирков

Поза от “Дон Карлос” и Фердинанд от “Коварство и любов”. Трите му вълнуващи превъплъщения от театъра на любимия му Шилер, Хлестаков от “Ревизор”, Кречински на Сухово-Кобилин, Освалд в “Призраци” на Ибсен, Княз Мишкин на Достоевски, Нехлюдов на Толстой, Боян Магесника на Кирил Христов, Юда на Константин Мутафов, Иванко на Друмев, Желъо от “Вампир” на Страшимиров... Невъроятен диапазон от роли! Пред таланта му се прекланят поети и драматурзи, художници и музиканти. Оценяват

Хамлет в “Хамлет” от Шекспир

днес съдим по спомени на съвременници и по оскъдните материали в печата. За него днес почти не се пише, а единствената книга за артиста от историята на българския театър проф. Пенчо Пенев не е издавана от 1953 г. и почти не може да се намери.

А Васил Кирков (роден 1870 г. в Карлово - починал 1931 г. в София) е творец с ярка, рядко завършена индивидуалност. Първомайстор на българската сцена. Истинска звезда на българския театър от първите десетилетия на миналия век. Боготворен от публиката, особено от младите, които са изпълвали галерията на Народния театър на всяко негово представление и са го наричали “Ботев на театъра”! Той е ненадминатият български Хамлет (всъщност първият велик наш изпълнител на ролята, която играе почти до края на кариерата си), още: Карл Моор от “Разбойници”, Маркиз

го изключително високо прочути театри от Москва, Виена, Белград, Загреб, Париж. Образец на творец, в когото напълно и хармонично се сливат кристално чистият, етичният човек със съвършения в морално отношение художник. Авторитетът му в обществото и в съвременния му артистичен свят е наистина огромен. Неслучайно го избират единодушно за председател на Съюза на артистите, а когато се разболява - и за пожизнен почетен председател.

Интересно е, че критиците и историците на театъра са спорили кое е първото у него - артистичната му интуиция (доста силна според личните му признания) или интелектът и трудоспособността. По-вярно е твърдението, че Кирков е бил актьор на вдъхновението, подготвено предварително с доста труд и творчески мъки, с много проучвания на автора, стила, епохата (този стил на

Фердинанд в “Коварство и любов” на Шилер

работа ще усвои при специализациите и командировките си във Виена, Москва и Париж, неговите “академии”), със собствените му чувствени възпоминания и възприятия. Майсторството му се е състояло тъкмо в това, че е съумявал да подбере в момента най-необходимите му средства, да ги използва по такъв начин, като при това остави измамното впечатление, че в дадения миг решава или не решава (подобно на Хамлет) известен въпрос или положение в ролята или в пиесата. Словото за Васил Кирков (владеел го е като Сава Огнянов - до истинско съвършенство!) не е било самоцел, при все че в естетиката на епохата е достигал до най-възвишената патетичност и е издържал богата гама от тонове, когато образът и сценичната ситуация са го изисквали.

Цели четири десетилетия Васил Кирков гори на сцената. Ще цитирам отново Камен Зидаров, когото имах щастието да познавам: “И пръв между първите до деня на смъртта си остава той - единственият и неповторимият - Васил Кирков, магьосникът на нашата сцена, артистът с вулканичен темперамент и неподражаем лиризм и поезия, оня, който захващащите публиката още от първия миг на своето появяване и завличаше зрителите във вихъра на всепризнатия властелин на сцената, най-ярката творческа индивидуалност...”

Става така, че оня, който носи почти целия репертоар на Народния театър четиридесет сезона в повече от 70 роли, той е и сред основоположниците му през 1904 г., бива преждевременно пенсиониран, по-точно прогонен от своята любима сцена, на която е дал всичко: младост, сили, здраве, време, необикновената си дарба. Бил е безспорният стълб на те-

атъра. Много зрители са ходели на всичките му представления. Играл е почти всяка вечер през месеца, понякога и по две представления дневно! Когато е излизал в паузите между отделните действия, често е трябвало да сменя ризата си, която прогизвала от пролятата пот! Това се случва през 1926 г.

Дирекцията на театъра го “освобождава” по най-груб и безцеремонен начин заедно с примадонната и неговата партньорка на сцената Адриана Будевска. Под предлог, че двамата първи били вече “преуморени” и трябвало да освободят щата за млади артисти. Това го убива само за няколко години. Разболява се от рак на белите дробове и умира 61-годишен, след като би могъл още много да даде на своята публика. А тя го боготвори! Погребението му, на 28 ноември 1931 г., е всенародно, мащабно, подобно на прощаването с Вазов (един от авторите, които Кирков боготвори и интерпретира с огромна радост, страстно) - цяла София се стича пред Народния театър да изпрати своя любимец. Ако мога да направя този паралел, Васил Кирков е бил като Жерар Филип за французите. Адриана Будевска, която е също прогонена от сцената, казва тогава: “Напусна ни, защото тук беше студено и страшно, по-страшно, отколкото в студената и влажна земя. Той беше светец в изкуството си и му служеше с цялото си същество...”

А неговият знаменит съвременник Кръстю Сарафов произнася прочувствено слово, започващо с думите: “Най-големият вече не е между нас! Българският театър, който сега сиротата, не е създал личност, по-светла от неговата, сърце, по-туптящо от любов от неговото, вдъхновение, по-могъщо от вдъхновението на несравнимия Васил Кирков...”

Справочник

ТЪЖЕН ПОМЕН

40 ДНИ БЕЗ

**МАРИЯ
ВАСИЛЕВА
ДИМОВА**

Поклон
пред
достойния
ти живот
и пред
голямото ти
сърце!

Липсваш ни.

Помним те и ще те помним!

От приятелките от БУД „Интрансмаш”

**ВЪЗПОМИНАНИЯ, ПОЗДРАВЛЕНИЯ
ПО РАЗЛИЧНИ ПОВОДИ И ОБЯВИ
СЕ ПРИЕМАТ ОТ ПОНЕДЕЛНИК ДО ПЕТЪК
В РАБОТНИ ДНИ НА СЛЕДНИТЕ МЕСТА:
В РЕДАКЦИЯТА НА ВЕСТНИКА:
ОТ 10.00-17.00 Ч., ТЕЛ.: 02/ 9705/ 205 ИЛИ 221
ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР
НА УЛ.“ПОЗИТАНО” 20
ОТ 9.00-16.30 Ч., ТЕЛ. 02/8107378**

СКРЪБНА ВЕСТ

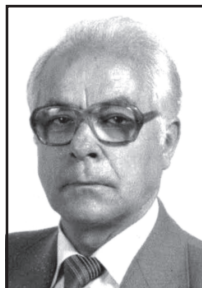
На 4 януари 2012 г. внезапно почина

**Владимир Костов
Денков**

1921-2012

С голяма тъга и много обич
се прекланяме
пред светлата му памет.

Траурната церемония
ще се състои на 7 януари, събота,
в 12 часа в обредната зала
на Централните софийски гробища

От деца и внуци

Губи време

РЕЧНИК: Акъ, Миткало, Реон, Тан, "ТРАСИС", Цитри.

АМЕРИКАНСКА КРЪСТОСЛОВИЦА

Думите се попълват последователно водоравно и отвесно, като се разделят от тъмни квадратчета, чийто брой е посочен в скоби:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1																					
2																					
3																					
4																					
5																					
6																					
7																					
8																					
9																					
10																					
11																					
12																					
13																					

ВОДОРРАВНО:

- Оръжие за подводен лов-Легендарен руски радиоговорител-Част от кораб.
- Коралов остров-Разказ от Ив.Вазов-Муза на любовната поезия/гръц. мит./-Мохамедански духовник/3/.
- Движение във въздуха-Руски писател-Щъркелова птица в Африка и Азия/2/.
- Трагедия от Шекспир-Град във Франция-Прабългарски хански род/4/.
- Мост над река Янтра в Габрово-Изкуство-Руски колопътешественик, живеещ у нас/3/.
- Съединение на две кости-Число-Балада от Кр.Кюлявков-Съд за гребане на вода в баня/3/.
- Немски фотоматериали-Разкош-Марка американски цигари/2/.
- Полска авиокомпания-Една от група равнозначни думи-Етаж от триаса /геол./-Счетоводен остатък/3/.
- Физиологично състояние на организма-Край на наклонена мачта-Водоплаваща птица/3/.
- Стар архитектурен стил-Изотопна еманация при разпадане на торий-Водно растение/4/.
- Изгаснал вулкан в Армения-Френски паразитолог-Кубински поет/2/.
- Площ за добив на грозде-Корабно помещение-Балканска столица-Младешки пъпки/3/.
- Крупни повреди-Български попфолкпевец-Наркотично средство.

РЕЧНИК: Елба, Лаверан, Нангу, Рет.

ОТВЕСНО:

- Просторен магазин за хранителни стоки-Подправка-Салон.
- Стари немски хладилници-Дебело въже-Дълбок защитен изкоп/2/.
- Град в Австралия-База за пребиваване на автомобили/1/.
- Плетка-Машинен елемент/1/.
- Нежна тъга/поет./-Приток на река Волга/3/.
- Образ, изрязан върху злато или сребро-Бележит руски поет, певец, актьор и композитор/1/.
- Отсенка, нюанс/2/.
- Герой в американския сериал "Туин Пийкс"-Синтетично влакно-Прозорче за осветление на кораб/2/.
- Град в Естония-Герой в едноименна пиеса от Ю.Смуул-Френски актьор и режисьор/2/.
- Столицата на Австрия-Ярочервена боя/1/.
- Варненски футболен тим/2/.
- Общо име на изделия от прежда-Морско неподвижно животно/1/.
- Части от опера-Шотландски физик-Европейски военен блок/2/.
- Река в Тайланд-Духов дървен музикален инструмент-Река във Франция/2/.
- Водач, лидер/2/.
- Град край Бургас-Стан, лагер/1/.
- Мярката акустичен ом/съкр./-Населени места/3/.
- Лирически поет-Американски леки коли/1/.
- Число, изваждано от друго число-Вътрешност на черупчест плод/1/.
- Бивш футболист от Ейре-Камилска птица в Южна Америка-Италианска нефтена компания/2/.
- Река в Далечния изток-Число-Български цар.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
 ВОДОРРАВНО: РАМЕНЕ - МАСКАРАДИ - ПОМОРИЕ - КАРИЕРА - ИСАЕВА - РЛ - ГУАМ - ОБЛИ - РИСК - ТЛАКА - ИДЕИ - БАГДАД - ИНО - ИТ - ВИНО - ШУМ - ЕСТ - ТЯ! - РИНГ - БАНАН - ТЕ - КОРТ - СУЛАВЕС - КАРТА - АТКОВ - СОВА - ЛАИ - ЕЛЕАТ - МЕНА - ПЕК - ИНЕНИ - КАСЕТИ - МРЕНИ - ДУКЕТ - ОСТРОВИ - ОЛТАР - Г.Г. - АРЕТА - ОТЕРО - ФОЛ - КНЕЖА - ИВАТЕ - РИМЕ - ДВА - ОЛОВО - БОЛИД - УРА ! - ГНИДА - ОАЗИС - ВОИНИ - СТРОП - ОВЧАРКА - РАКОВИНА - КИЛИЯ - ПИСЪК - НАР - БАНИ - НАРЦИС - ДИСК.
 ОТВЕСНО: РАПСОДИЯ - АЛЕКСАНДРОВКА - МОАБЕТ - КРАК - ТРЕВА - ЧИН - ТЕМЕЛИ - РОТИ - МРЕЖА - ВАЛИ - НОВИ - ВИРА! - ИРОТА - ГОРИ - ПЕРА - БИНТ - ЕНЕВА - ОНИКЯН - РАНГ - АЛЕНИ - ИЛИНА - АМЕРИГО - СТЕНИ - ОВОДИ - ПР - ЛСД - БУКАИ - ОТАВА - РИЦ - ДСК - КАШАЛОТ - ДЛЕТО - САСИ - КАГ - ДУНАВ - КУТРЕ - ОТКЪС - БАРУТ - МАВ - МАКАО - БАРОК - РИАЛИ - НЕСЕСЕР - РОЗОВ - НАЕМАНЕ - СОНЕТ - ФИЛИПИНИ - Д-Р - КОСТ - ВАТ - ГОМИС - НАС - ЛИАНА - ТЕЛА - ИЗГЛЕД - ПАРК.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

Таен обожател предложи брак на Дения Пенчева чрез билборд

www.duma.bg

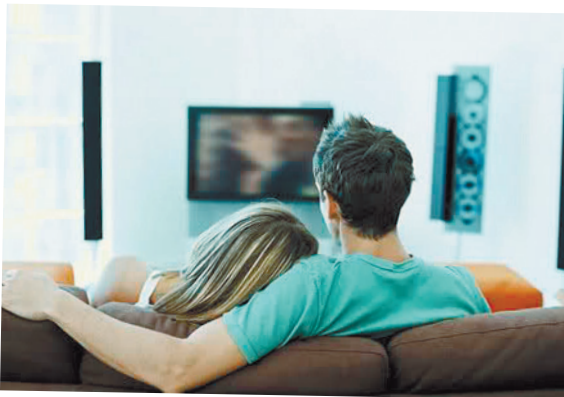
Гледането на сериали подобрява здравето

Смехът отваря врати и създава благоприятни възможности на работното място, смятат 70% от участниците в американско изследване

Честото гледане на сериали, най-вече комедийни, може да подобри здравето, защото съществува директна взаимовръзка между смеха и положителния ефект върху организма и ума, сочат резултатите от американско изследване, цитирани от ЮПИ и АСН.

Д-р Лий Бърк, психоневроиммунолог и специалист по превантивни здравни грижи, заяви, че хората, които често изпитват положителни емоции, е по-вероятно да извършват физически упражнения и да консумират здравословна храна. А това води до по-добро състояние на организма.

В хода на изследването бе установено, че чувството за хумор е върхово качество, което хората намират за привлекателно у даден индивид. То е по-важно от

външния вид и интелигентността. Над 70 на сто от участниците в проучването са съгласни, че смехът отваря врати и създа-

ва благоприятни възможности на работното място. Около 92% смятат, че всеки се нуждае от смях, а хуморът, свързан с всекидневието, е под номер 1 сред видовете хумор.

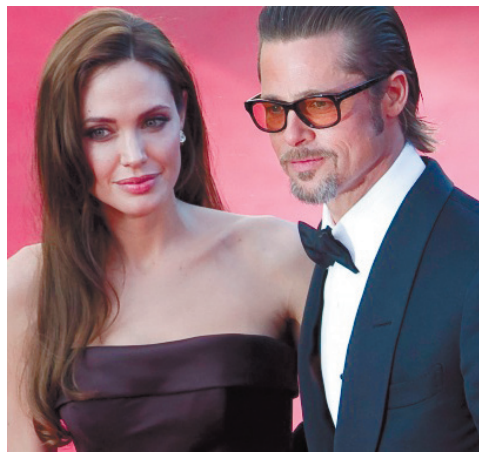
Проучването, извършено в края на миналата година, е обхванало 1200 души на възраст между 21 и 59 години. "Изследването ни показва, че гледането на сериали позволява на хората да открият смеха - поясни д-р Бърк. - Това е много важно, защото този път към положителните емоции е достъпен, независимо дали индивидът е сам или в компанията на други хора. Човечеството може да получи психологична и здравна полза от смеха, свързана с по-малко стрес и депресия, повече оптимизъм и жизненост, понижаване на кръвното налягане и усилване на имунната защита."

Важно съобщение:
Във връзка с масовото навлизане на фейсбук и други социални мрежи психолозите смятат да изключат екзхибиционизма от списъка с извращения...

АННА БАЙЧЕВА, член на НС на БСП
ВАСИЛ МЕТОДИЕВ-ШПАЙДЕЛА, легендарен футболист и треньор
ВАНЯ КАСТРЕВА, началник на Регионалния инспекторат по образование в София
МИЛЕНА АНДОНОВА, режисьор и сценарист
Доц. д-р ДИМИТЪР ГЕНЧЕВ, историк

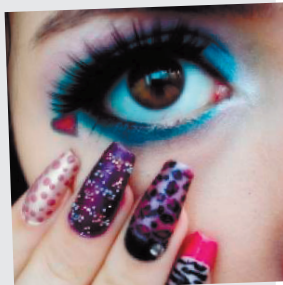
Анджелина Джоли подари водопад на Браг Пит

Актрисата Анджелина Джоли подари на Браг Пит за рождения му ден водопад в Калифорния, заедно с прилежащата към него земя. Звездата решила да направи този жест на половинката си, тъй като той много обичал архитектурата, твърдят американските медии.

Прочутата двойка посети през 2006 г. знаменитата къща над водопада в Пенсилвания, създадена през 1935 г. от американския архитект Франк Лойд Райт по поръчка на милионера Едгард Кауфман. Според изданието актьорът имал намерение да построи на терена къща изцяло по негов проект. Браг Пит наистина има определен афинитет към архитектурата. Например негово дело е екологичният хотел в Дубай. "Правенето на филми е моята работа, а архитектурата е страстта ми", признава актьорът.

Погвижни станции за парти маникюр са хит в клубовете

На партита от различни сфери в родния шоубизнес, както и в най-оборотните заведения - клубове и дискотеки, ще гостуват подвижни станции за маникюр. Инициатива започна в края на миналата година, но целта на организаторите е тя да се превърне в традиция. Така наречената Manicure Impress Party Station ще присъства в съответния клуб или дискотека, на която всяка дама (или по-смел представител на силния пол) ще може да си направи маникюр на място, за отрицателно време и с най-качествените материали от добри специалисти. Първата "спирка" на подвижната станция за парти маникюр бе на рождения ден на Мишо Шамара (известен напоследък като Big Sha) в Planet Club. Партито бе под наслов Tokyo Lights. Присъстващите се възползваха от безплатен модерен маникюр с лакове, които фосфоризират на дискотечна светлина.

70% ОТ МЪЖЕТЕ ПЪРВИ КАЗВАТ „ОБИЧАМ ТЕ“

Около 70% от представителите на силния пол първи казват "обичам те" на своята половинка, сочи ново проучване. Това донякъде опровергава утвърдената идея, че жените са по-романтичният пол. Изследванията, проведени от учени от университета в Кеймбридж в Масачузетс, показват, че мъжете също обичат да изразяват чувствата си. Правят го особено след секс, откриха още специалистите, анкетирали мъже и жени между 20 и 60 години. Това е така, защото и двата пола са генетично програмирани да се обясняват в любов след интимен контакт. Психолозите обясниха, че мъж, който използва думите "обичам те" към жена, преди да е спал с нея, е малко вероятно да е заинтересован от дългосрочни отношения. Ако пък каже "обичам те" веднага след секс, това е доказателство за истински чувства.

Пръстенът с най-много диаманти влезе в Гинес

Бижуерската къща "Лобортас класик" в украинската столица влезе в световноизвестната Книгата на рекордите Гинес с пръстена с най-много диаманти върху него - 2525. Бижуто е било показано и измерено в Киев от представител на изданието. Той регистрирал стойността на диамантите - от 0.001 до 0.05 карата или общо 10.48 карата. Скъпоценните камъни били доставени от компанията "Шренудж" от Мумбай, Индия, която произвежда диаманти и диамантени бижуа.

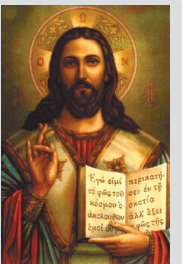
За дизайна на пръстена били необходими 530 часа, а изработването му отнело 3625 часа. Цената на уникалното бижу е 1.3 милиона долара.

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

5

Св. мчци Теопемпт и Теона. Преп. Синклитикия и Аполинария (Утрепя, Царски часове, Вас. лит.) (Велик водосвет) (Строг пост)

През най-жестокото гонение срещу християните, което предприел римският император Диоклетян (284-305 г.), Никомидийският епископ Теопемпт се прочул с изповедническа твърдост. Затворен в тъмницата, той дал пример за свръхчовешка издръжливост, като устоявал на адски изтезания, но след всяко мъчение оставал невредим. Хвърлян в разпалена пещ, свирепо измъчван в продължение на 22 дни, напояван със силна отрова, обесен на дърво с камък на шията, св. Теопемпт отново оживявал като неуязвим. Мъчителите му потърсили езически маг, който да преодолее и затъмни тайнственото "изкуство" на Христовия епископ. Магьосникът Теона самоуверено обещал да извърши по-големи чудеса. Той дал на мъченика да изпие друга отрова, в чийто смъртоносен състав той бил убеден, но тя се оказала напълно безвредна за св. Теопемпт. Като истински жрец на Хеката - злосторната адска богиня на магията и вълшебството - Теона приготвил нова смес от най-отровните билки и я подал на неустрашимия мъченик. Св. Теопемпт спокойно изпил смъртоносната течност без никаква вреда за себе си. Победеният Теона, който по-добре от всички преценил какво велико чудо се е извършило пред очите му, паднал пред нозете на епископа, изповядал Исус Христос за Бог и станал християнин, като приел светото Кръщение под името Синесий, което значи "изпълнен с разум". Теопемпт и Теона били подложени на нови ужасни изтезания, но двамата мъченици останали верни на Христа. Тогава отсекли главата на епископ Теопемпт, а Теона заровили жив в земята.

Банкнота от 1 милион долара вкара американец в ареста

Жителят на американския град Лексингтън, Северна Каролина, бе арестуван по обвинението в опит за измама, след като се опитал да плати в магазин Walmart с банкнота от 1 милион долара. В кошницата на Майкъл Фулър имало продукти за 476 в зелено, той отишъл до касата и спокойно връчил парата на касиерката. При искане да плати с реални банкноти, американецът на-

стоял да бъде приета като платежно средство именно тази купюра. Продавачите повикали полицията, която задържала Фулър. В заповедта за арестуването се посочва, че банкнотите от 1 милион долара не съществуват. Най-големите купюри сега в САЩ са 100 долара. Порано са издавани с номинал 500, 1000, 5000 или дори 10 хиляди долара, но от 1969 г. те постепенно се изтеглят

от обращение, тъй като поради големия номинал не се използват от населението. Въпреки това с тях все още официално е възможно да се плаща в САЩ, но поради тяхната рядкост те струват много повече от номинала си. В края на 1934 г. и 1935 г. е пусната ограничена партида купюри от 100 хиляди долара, но те са използвани само за междубанкови трансакции.

Певицата Светла Иванова зарадва децата в „Пирогов“ с 50 мечета

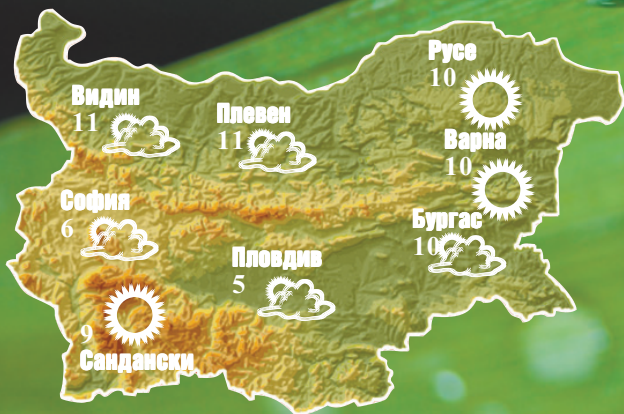
Певицата и писателка Светла Иванова зарадва децата в институт "Пирогов" с петдесетина мечета. Изпълнителката, която ще става майка за втори път, подари ръчно изработените играчки на всички малчугани, които около празниците попаднаха в болницата. Поради напредналата си бременност изпълнителката не присъства лично, но раздаде подаръците с помощта на джуджета - помощници на дядо Коледа от парти агенция "Чочо и Чочо", които са любимци на малките и за поредна година организират подобно посещение. Светла Иванова, чието първо висше образование е за детска учителка, сподели, че рядко отказва да се включи в благотворителни каузи и инициативи, особено когато става въпрос за деца. Всяко дете получи пожелание за по-щастлива Нова година, картичка с автограф, мече с нова коледна топка и най-важното - повод за усмивка.

справочник

ВРЕМЕТО

Над по-голямата част от страната ще бъде предимно слънчево. Следобед от северозапад ще се заоблачава. Ще духа до умерен западен вятър, който привечер ще се ориентира от югозапад. Минималните температури ще са около 2 градуса, а максималните - между 6 и 11 градуса, в София - около 6. В планините ще преобладава слънчево време. Следобед от северозапад ще се заоблачава. Ще духа умерен югозападен вятър, който постепенно ще се усилва. Максималната температура на 1200 м надморска височина ще бъде около 5 градуса, на 2000 м - около 0.

Изгледи за

6
МАКСИМАЛНИ
2°/5°

7
МАКСИМАЛНИ
2°/4°

В петък облачността от запад ще се увеличава и от северозапад с умерен вятър ще залочне да нахлува по-студен въздух. Отначало в северозападните райони ще завали дъжд, който ще обхваща западните и централни райони, а в предобедните часове - цялата страна. В местата с надморска височина над 800-1000 метра валежите ще са от мокър сняг и сняг. В събота почти навсякъде, освен в крайните източни и югоизточни райони, преобладаванията ще преминават в сняг.

ДУМА

www.duma.bg

duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев
Издател „ДУМА 2008“ ЕООД
Николай Малинов

Русия **МОНД**
България **ДИПЛОМАТИК**
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ:
97 05 200

Адрес на редакцията:
София - 1784, бул. „Цариградско шосе“ 113 А,
Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева - 200; 226, факс - 975-26-04

СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: Иван Стоянов - 250

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова - 207

ДИЗАЙН: Велислава Хубавий - 201

РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205, Георги Томов - 221; e-mail - reklama@duma.bg, **Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** ИПК „Родина“ АД - 1784 София, бул. „Цариградско шосе“ 113а **Номератор** - 9752; **Дистрибутори:** ОБВ „Разпространение“ ЕООД - 02/962-23-23; „Национална дистрибуция“ ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Румяна Кирилова, Катерина Димитрова, Ива Костадинова - 208, 203; abonament@duma.bg

КАСА - 97-05-249

НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;

ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪТ“, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“ И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, „ФОКУС“, БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

- 1 БНТ**
- 06.30 Денят започва
 - 09.00 По света и у нас
 - 09.05 Денят започва с Култура
 - 10.00 По света и у нас
 - 10.10 Денят отблизо
 - 12.00 По света и у нас
 - 12.30 Частен случай - публицистична рубрика с водещи Владо Беряну, Снежана Атанасова и Мая Димитрова
 - 12.35 Апартаментът - ток шоу с водещ Марта Вачкова
 - 13.40 Индия - любовна история - сериал /52 епизод/п/
 - 14.40 Днес и утре
 - 15.00 София и четирите елемента: Земята - документален филм за Софийското метро
 - 15.25 Световна купа по ски алпийски дисциплини: Слалом / мъже, 1 манш/, пряко предаване от Загреб /Хърватия/
 - 16.30 Антарктика - док. филм
 - 16.45 В час ли си: Моето училище
 - 17.00 Дързост и красота - сериал /2890 епизод/
 - 17.45 Малки истории
 - 18.00 По света и у нас
 - 18.10 Телне тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
 - 18.25 Световна купа по ски алпийски дисциплини: Слалом / мъже, 2 манш/, пряко предаване от Загреб /Хърватия/
 - 19.20 Бързо, лесно, вкусно
 - 19.45 Лека нощ, деца!
 - 20.00 По света и у нас
 - 20.40 БНТ такси
 - 20.50 Спортни новини
 - 21.00 Борджитте - /9 епизод/(16)
 - 22.00 Мъж на годината 2011 - церемония по връчване на наградите
 - 23.00 Денис и приятели

- b tv**
- 06.45 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
 - 09.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
 - 10.00 „Преди обед“ - магазинно-информационно предаване с водещ Елена Розберг
 - 11.00 „Жестока любов“ - сериал, еп. 75
 - 12.00 bTV Новините - обедна емисия
 - 12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
 - 13.30 „Малки тайни“ - сериал, еп. 92
 - 14.30 „До последен дъх“ - сериал, еп. 13, 14
 - 16.30 „Господари на ефира“ /п./
 - 17.00 bTV Новините
 - 17.30 „Опасни улици“ - сериал, еп. 195
 - 19.00 bTV Новините - централна емисия
 - 20.00 „Листопад“ - сериал, еп. 327
 - 21.00 „Домашен арест“ - сериал, еп. 11, 12
 - 22.00 bTV Новините - късна емисия
 - 22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
 - 23.30 „Господари на ефира“ - комедийно шоу
 - 00.00 „Долината на вълците“ - сериал, еп. 80
 - 01.00 „Преди обед“ /п./
 - 02.00 „Малки тайни“/п./ - сериал, еп. 92
 - 03.00 bTV Новините /п./
 - 03.30 „Високи токчета“ /п./

- NOVA TELEVISION**
- 06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
 - 09.30 „На кафе“ - предаване на НТВ
 - 11.25 „Клуб Нюз“ - светски новини
 - 11.30 „Бон Апети“ - предаване на НТВ
 - 12.00 „Цената на славата“ - сериен филм
 - 13.00 Новините на Нова
 - 13.30 „Комисар Рекс“ - сериен филм, 7 сезон
 - 14.30 „Федерални свидетели“ - сериен филм, 3 сезон
 - 15.30 „Закон и ред: Умисъл за престъпление“ - сериен филм, 9 сезон
 - 16.30 „До смърт“ - сериен филм, 3 сезон
 - 17.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
 - 18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
 - 19.00 Новините на Нова - централна емисия
 - 20.00 „Хавай 5-0“ - сериен филм
 - 21.00 „От местопрестъплението“ - сериен филм, 10 сезон
 - 22.00 Новините на Нова
 - 22.30 „Закон и ред: Лос Анджелис“ - сериен филм
 - 23.30 „Щети“ - 2 сезон
 - 00.30 „Федерални свидетели“ - сериен филм, 3 сезон
 - 01.30 „Комисар Рекс“ - сериен филм, 7 сезон /п/
 - 02.30 „Робинята Изаура“ - сериен филм

- b ACTION**
- 06.00 „Електрошок“ - детски сериал
 - 08.00 „Вавилон 5“/п./ - сериал, еп. 13
 - 09.00 „Жива мишена“ /п./ - сериал, еп. 3
 - 10.00 „Белгецът“/п./ - сериал, еп. 18
 - 11.00 „Диаграма на престъплението“/п./ - сериал, еп. 2
 - 12.00 „Забравените“ - сериал, еп. 12
 - 13.00 „Код: Криминално“/п./ - актуално предаване с водещ Мая Костадинова
 - 14.00 „Такси в Ню Йорк“/п./ - Комедия, Екшън, Криминален, САЩ, 2004 г., Режисьор: Тим Стори, В ролите: Дженифър Еспозито, Куин Латифа, Джими Фалън, Хенри Симънс
 - 16.00 „Белгецът“ - сериал, еп. 19
 - 17.00 „Диаграма на престъплението“ - сериал, еп. 3
 - 18.00 „Вавилон 5“ - еп. 14
 - 19.00 „Забравените“ - еп. 13
 - 20.00 „Код: Криминално“ - актуално предаване с водещ Мая Костадинова
 - 21.00 „Жива мишена“ - сериал, еп. 4
 - 22.00 „Пустинята“ - Екшън, САЩ, 1993 г.
 - 00.00 „Код: Криминално“/п./ - актуално предаване с водещ Мая Костадинова
 - 01.00 „Диаграма на престъплението“/п./ - сериал, еп. 3

ОВЕН
Днес бизнесът и отговорностите към други хора ще се окажат по-важни и перспективни за вас.

21 март - 20 април

РАК
С пословичната си отговорност и последователност в делата си днес ще постигнете видим напредък във всичко.

22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ
Предвидливостта ви винаги е впечатляваща и специално днес ще ви спестява много разочарования.

24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ
Дайте път на задачите, носещи ви добри доходи. Специално внимание отделете на чуждестранните партньори.

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ
В задълбочен и полезен разговор ще споделяте идеите и намеренията си с човек, в когото наистина вярвате.

21 април - 21 май

ЛЪВ
Задълженията ви днес могат да ви дойдат в повече, но не бъдете груби към онези, които искат да ви помогнат.

23 юли - 23 август

СКОРПИОН
Благодарение на контактите, които сте създали, ще си намерите по-бързо работа, в случай че търсите.

24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ
Ще работите по задача, от която очаквате добро възнаграждение. То ще ви позволи по-голяма свобода.

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ
Най-сетне се вижда краят на важен проект, за който очаквате добри отзиви и финансови придобивки.

22 май - 21 юни

ДЕВА
Изпълнението на задачите изисква повече яснота по проблемите, по които работите - потърсете съвет.

24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ
Съобразявайте се с всичко, но няма да се откажете и ще продължите да търсите пътища за реализацията си.

23 ноември - 21 декември

РИБИ
Започнете деня си със занимания, важни за бъдещите ви цели. Общуването ви с важен човек ще се задълбочи.

20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR
1.95583

USD
1.51158

GBP
2.34147

CHF
1.60894

Шахмат

Карлсен постигна рекорден рейтинг

Играчите на Беларус без ЕЛО заради липса на пари

Магнус Карлсен се доближи с още една стъпка до рекордния рейтинг на бившия си ментор Гари Каспаров, след като оглави януарската ранглиста на ФИДЕ. С 2835 т. младият норвежец постигна нов личен рекорд, само на 16 т. от най-доброто постижение в историята, и изпревари втория в подреджването Левон Аронян с 30 точки. За арменеца това също е своеобразен връх, тъй като той за първи път в кариерата си се изкачва на втора позиция. Третият в януарската класация, Владимир Крамник, също е с точка над супергросмайсторската бариера, докато световният шампион Вишванатан Ананд е под нея за първи път от юли 2010 г. Карлсен натрупа много точки от безапелационните си победи в Мемориал "Тал" и супертурнира в Лондон. Сега постижението на Каспаров от 2000 г. - 2851 т., изобщо не изглежда непостижимо, а по-далечната цел на викинга е да подобри друг рекорд на ментора си - да бъде №1 в ранглистата повече от 255 последователни месеца. Петото място в януарската лис-

Въпреки отсъствието си от активни състезания покрай грижите за двете си деца Юдит Полгар е несменяема лидерка в женската ранглиста вече повече от десетилетие

та е за Теймур Раджабов (Азербайджан) - 2773, а след него е Веселин Топалов с 2770. Нататък следват 7. Сергей Карякин (Русия) - 2769, 8. Василий Иванчук (Украйна) - 2766, 9. Александр Морозевич (Русия) - 2763, 10. Вугар Гашимов (Азербайджан) - 2761 и 11. Александр Гришчук (Русия) - 2761.

Безусловен лидер в женското подреджване както и

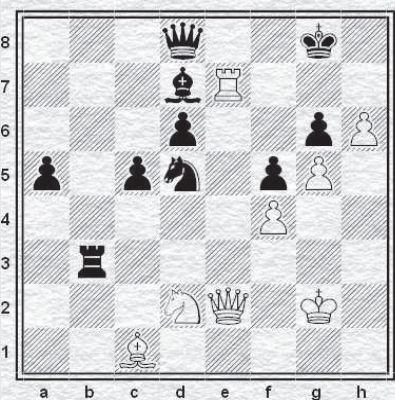
на), 6. Цзю Венцзюн (2552, Китай), 7. Жао Сю (2551, Китай), 8. Надежда Косинцева (2537, Русия), 9. Нана Дзагнидзе (2535, Грузия).

Неприятна изненада очакваше белоруските шахматисти в деня на публикуването на ранглистата, когато те останаха без рейтинг точки срещу имената си. Това обикновено се случва, когато федерацията на някоя страна не плати членския си внос към ФИДЕ. Според президента на Шахматната федерация на Беларус Владимир Гинзбург това е станало заради финансовата криза в страната. Местната федерация е получила от ФИДЕ сметка за плащане на стойност 4317 евро, но предвид празната федерационна каса и факта, че белоруските банки не дават кредит над 1000 евро, задължението не било погасено. Наложило се сумата да се превежда на части, като последният превод е направен на 30 декември, когато ранглистата вече е била съставена. В крайна сметка след новогодишните празници проблемът беше уреден и сега състезателите на Беларус вече фигурират в официалната подредба.

Задача

В събота се навършват 96 години от раждането на един от най-емблематичните гросмайстори на миналия век - Паул Керес. Той е едва на 22 години, когато печели знаменития АВРО-турнир, в който участват осемте най-добри шахматисти в света. Благодарение на този успех Керес получава право да предизвика на мач действащия световен шампион Александър Алехин, но Втората световна война проваля плановете му. В продължение на 27 години след това Керес се бори за световната титла, но така и не успява да изиграе мач за нея. Четири пъти финишира втори в турнира на претендентите, което според Ботвиник е не по-слабо постижение от това да спечелиш веднъж тази напревара. На три пъти - през 1947, 1950 и 1951 г., Керес печели първенството на СССР, както и първите места в много от най-силните турнири по онова време. След войната съдбата на талантливия гросмайстор виси на косъм. Известно е, че роденият в Естония шахматист е искал да напусне родината си преди пристигането на съветските войски, но не е успял, тъй като очакваните от Швеция катери не пристигат. За негово щастие съветската власт се отнася благосклонно към таланта му и той става един от най-известните и представители на световната шахматна сцена. Керес е един от първите шахматни универсали. Той може блестящо да атакува и умело да се защитава, техниката му на реализация е на много високо ниво, освен това има и немалък принос за развитието на шахматната теория. Неговите изследвания засягат Испанска партия, Сицилианска защита, защита Нимцович, автор е и на дълбоки анализи в областта на ендшпила.

Керес умира през юни 1975 г. в Хелзинки. Ботвиник нарича преждевременната му смърт най-голямата загуба за шахматния свят след кончината на Алехин. В родината си Паул Керес се превръща в национален герой и естонците до ден днешен почитат паметта му. В Талин редовно се провеждат турнири, носещи името му. Керес е единственият шахматист в историята, чийто лик бе изобразен на национална валута - на купюрата от пет естонски крони, която бе в сила до края на 2010 г., преди страната да премине към евро.

КЕРЕС - ХРОМАДКА, ПРАГА, 1937 Г.

Белите на ход печелят.

Отговор:

1.h7+ Ch8 2.Ab2+ Aно 2Eк3, mo 3.Ab3 Ae7 4.Ag8x

Осем прогължават напред в Испания

Осем гросмайстори продължават борбата за солидният награден фонд (80 000 евро) в традиционния новогодишен шахматен фестивал в испанския Сан Себастиан. От стартиралите 91 участници (сред които нашите Антоанета Стефанова и Иван Чепаринов, отпаднали във втория кръг) достигналите до четвъртфиналите се разпределиха в следните двойки: Гашимов - Лазничка, Гранда - Домингес, Пономарьов - Волокитин, Мойсеенко - Бакро. Надпреварата е в чест на знаменития турнир през 1911 г., проведен тук и спечелен от Хосе Раул Капабланка. В настоящото състезание участват 10 шахматисти с ЕЛО над 2700. Солта на турнира е, че противниците играят едновременно по две партии помежду си - една с бели и една с черни фигури. Ако се стигне до тайбрек, там също се играят по две партии едновременно, а в случай на ново равенство се стига до две едновременни блицпартии. Необичайният регламент предвижда отпадналите от А-турнира да продължат участието си в Б-надпреварата. Сега двамата българи са сред десетте участници в Б-турнира, които стигнаха до петия кръг.

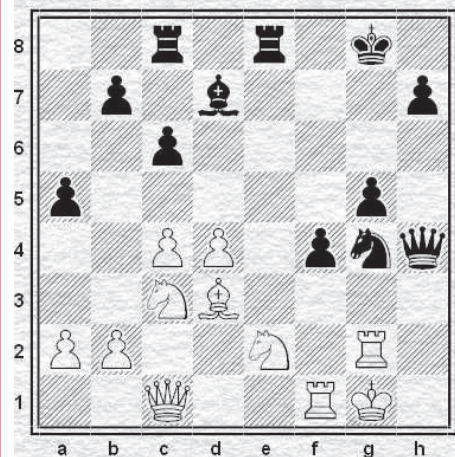

Антоанета Стефанова бе единствената дама, допусната до престижния А-турнир

КИРИЛ ГЕОРГИЕВ РАЗДЕЛИ ПЪРВОТО МЯСТО НА СИЛНИЯ ОТКРИТ турнир в Сарагоса заедно с руския гросмайстор Олег Корнеев. Дватама събраха по 6,5 т. от 9, но заради по-добрия допълнителен показател на руснака той бе обявен за победител. Ето една от победите на нашия участник в турнира.

К. ГЕОРГИЕВ - Ф. БЕЛИА

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Kc3 Kf6 4.cd5 ed5 5.Og5 Oe7 6.e3 c6 7.Od3 O-0 8.Dc2 Kbd7 9.Kge2 Te8 10.0-0 Kf8 11.f3 g6 12.Tae1 Ke6 13.Oh4 Od7 14.Lh1 Tc8 15.Db1 a5 16.e4 de4 17.fe4 Kg4 18.Oe7 Ae7 19.h3 Dh4 20.Lg1 Kh6 21.Dc1 Kg5 22.Tf4 Kh3+ 23.gh3 Dh3 24.Tf2 Kg4 25.Kf4 Dh4 26.Tg2 g5 27.Kfe2 f5 28.Tf1 f4

29.Kf4 gf4 30.Df4 Tf8 31.Dd6 Tf1+ 32.Of1 Ae1 33.Te2 Dh4 34.Tg2 Ae1 35.Dg3 Ag3 36.Tg3 Cg7 37.Ka4 h5 38.Kc5 Te7 39.Oe2 Oc8 40.e5 Tf7 41.Oc4 Te7 42.Tb3 b5 43.Of1 Tf7 44.a4 b4 45.Tg3 Tf4 46.Oa6 Of5 47.Od3 Cg6 48.Ke6 Tf2 49.Tg4+ hg4 50.Cf2 1:0

ЕДИН ОТ НАЙ-СИЛНИТЕ КЛУБОВЕ В СВЕТА - SOCAR-АЗЕРБАЙДЖАН, привлече две нови звезди в състава си. От тази година към отбора се присъединяват Веселин Топалов и Гата Камски. Те се присъединяват към останалите четирима известни до момента участници: Теймур Раджабов, Шахрияр Мамедяров, Александър Гришчук и Емил Сутовски. Петима от тази шесторка участваха през миналата година в мачовете на претендентите в Казан. Имената на останалите двама ще станат известни в най-близко бъдеще, а главен треньор на отбора е известният украински специалист Владимир Тукмаков. В този състав SOCAR се надява най-сетне да спечели ключовото клубно състезание на годината - европейското първенство през есента, след като през 2010 г. стана четвърти, а през миналата - втори.

ФИДЕ ОФИЦИАЛНО УТВЪРДИ ВРЪЩАНЕТО НА АЛЕКСЕЙ ШИРОВ в редиците на латвийските състезатели. След като преди 17 години напусна родината си, най-силният латвийски гросмайстор се установи в Испания, а от 1996 г. е лидер на испанските национали. През 90-те години Широв бе на крачка от мач за световната корона срещу Гари Каспаров, но по стечение на обстоятелствата двубоят така и не бе изигран. През 2000 г. той стигна до финала на световното първенство на ФИДЕ, където отстъпи пред Вишванатан Ананд. Широв се връща в Латвия като лидер в националната ранглиста и щ39 в света. Така досегашният водач на латвийците Нормунд Миезис (щ494 в световната ранглиста) минава на втора дъска.

Спорт

Цветана Пиронкова гледа как Григор Димитров връща топката от форхенд в мача от "Хопман Къп" с Дания, който най-добрите ни тенисисти спечелиха с 2:1

Бием Дания за „Хопман Къп“

Цвети и Гришо обърнаха №1 в женския тенис Каролине Возняcki и партньора ѝ Фредерик Нилсен

България обърна Дания 2:1 мача при дебютното си участие на турнира по тенис за смесени отбори "Хопман Къп". В решаващия мач на двойки най-добрите ни тенисисти Цветана Пиронкова и Григор Димитров биха световната №1 при жените Каролине Возняcki и Фредерик Нилсен с 3:6, 6:4, 10:1. Преди това Гришо победи Нилсен на сингъл със 7:6 (5), 6:2, а Цвети взе сет на Возняcki, но загуби с 5:7, 6:4, 2:6.

С успеха България запази минимални шансове за класиране на финала, защото Чехия, от която паднахме с 1:2 мача на старта, би САЩ с 3:0 и е начело с 2 отборни победи. Цвети и Гришо трябва да бият американците утре, Дания да надделее над Чехия, а след това показателите на нашите да

са по-добри от тези на противниците. "Датчаните играха силно. Ние обаче също се представихме на ниво. Аз играх добре срещу Возняcki, Гришо също победи. Чувствам се добре в Пърт, аклиматизирах се вече, с Гришо се разбираме много добре. Настроението е хубаво, всички са приятелски настроени. За момента демонстрираме добра игра, ако решим да играем и занаят, трябва да изгладим някои неща. Ако се класираме и двамата за Олимпиадата, защо да не участваме заедно", заяви Пиронкова

"Бяхме излезли за победа, това е нещото, което стоеше пред нас като цел. Доста добре се разбираме с Цвети преди и по време на мача. Показахме добър синхрон, това ни помогна особено за тайбрека. Казахме си да се раздаваме на корта за всяка точка.

Очаквах мачът срещу Нилсен да е труден, той е добър и опитен играч, познавам го отдавна. Опитва се да задържа топката в корта. Знаех, че ако го пречупя, няма да имаме проблеми след това. Готови сме да излезем срещу САЩ. И двамата даваме всичко от себе си на сингъл. Дано не ни се налага да стигнем до решителен мач на двойки. Дори и това да стане обаче, готови сме, настроението е отлично. Все още имаме шанс, да се надяваме да се представим добре срещу американците. От там насетне - Божя работа. И двамата не се притесняваме, гледаме да работим. Чувстваме се свежи и комфортно. Още сме януари, предстои ни още много месеци работа. Да се надяваме на всеки турнир да се подобряваме и да постигаме победи", каза 20-годишният Димитров.

ДОПИНГИРАНИТЕ В ЦСКА НА ЛИНИЯ ЗА СТАРТА НА ШАМПИОНАТА

Костадин Стоянов, Тодор Янчев и Румен Трифонов от ЦСКА, които есента бяха хванати с допинг, може да са на линия за старта на шампионата в края на февруари. Дисциплинарната комисия към БОК ще наложи възможно най-леки санкции на трите заради самопризнанията на вече бившия доктор на "армейците" Мирчо Крайнов, който им е давал забранените субстанции. Вероятно играчите ще се разминат с глоби, забележки или лишаване от състезателни права само за няколко месеца. Ако наказанията започнат да текат от днес, в който са хванати, то играчите ще бъдат на линия на Димитър Пенев още за първия мач с Локо Сф. За сметка на това обаче д-р Крайнов ще понесе най-теж-

ката санкция. Той няма да може да работи в сферата на спорта за дълъг период от време.

"Това е по-различен от останалите казуси. Тук лекарят Крайнов пое изцяло вината. По неговите думи, именно той е в основата. Всички футболисти са му се подчинили и са използвали забраненото вещество под негово указание. Това не ги оневинява на 100%, но те ще бъдат санкционирани изключително леко", заяви генералният секретар на БОК Белчо Горанов. До извършване на всички процедури състезателните права на играчите са спрени. Наказанията трябва да станат ясни най-късно до началото на февруари, но по всяка вероятност ще бъдат обжалвани пред Арбитражния спортен съд в Лозана. Докато тече обжалването, играчите ще могат да играят.

ЛОКОМОТИВ ПД ПРОВАЛЯ ТУРНИР В САНДАНСКИ

Локо Пд може да провали приятелския турнир в Сандански, който трябва да се проведе от 21 до 29 януари. Клубът обмисля да се откаже от лагера си в южния град. Причината за това са многото събрани отбори на едно място, което ще доведе до проблем с терените за тренировки. Очаква се в близките дни ръководството да обяви решението си. Ако "смърфовете" се оттеглят, организаторите ще имат сериозен проблем с намирането на заместник. По програма в турнира ще участват още Локо Сф, Славия, Светкавица, Вихрен и Любимец. Локо взе и датчанина Андерс Нилсен. Той е централен защитник и идва от Орхус (Дан). За последно обаче е бил преотстъпен в друг клуб от родината си - Съндерийске. Той също е на 25 години и е висок 182 см. Локо започва подготовка на 9-и януари (понеделник).

БЕРОЕ ПОДПИСВА С РИЧИ

Бившата звезда на Левски Ричард Еромоигбе-Ричи отново ще заиграе в българския шампионат, защото ще облече екипа на Берое. Нигериецът се прибира днес от родината си, за да парафира със заралии. Ричард идва като свободен агент. Той не е играл футбол от известно време, но това изглежда не притеснява наставника на старозагорци Илиан Илиев. За последно дефанзивният халф носи

екипа на кипърския Алки Ларнака. Той обаче се задържа там изключително кратко. "Разбрахме се за пет минути с Илиев. Берое вече му купи билет от Нигерия, очакваме го в четвъртък, за да подпише", заяви агентът на нигериеца Генади Вучков. Интерес към бившата звезда на Левски имаше и от Локо Пд, но явно "железничарите" са се свързали твърде късно с представителя на халфа.

Снимки БГНЕС

Станислав Манолов (вляво) се опитва да се измъкне от съотборника си в ПСВ Ола Тойвонен по на тренировка на "филлипсите". ПСВ се готви за пролетния дял на шампионата на клубната база край Айндховен. В първия си мач тимът на националния защитник на България гостува на Урехт на 22 януари

www.duma.bg

злегайте

ФУТБОЛ

ПО НОВА СПОРТ

12.00 Нюкасъл -

Манчестър

Юнайтед (П)

15.10 Уулвърхемптън -

Челси (П)

18.00 Евертън - Болтън (П)

22.10 Манчестър Сити - Ливърпул (П)

кратки

Касияс е вратар №1 за годината

Икер Касияс бе определен за най-добър вратар в света за 2011 година в класацията на Международната федерация по футболна история и статистика. Стражът на Реал Мадрид събра 248 точки в допитването до футболни експерти от 81 страни. Той получава признанието за 4-та поредна година. Втори е Мануел Нойер от Байерн Мюнхен с 130 т. пред Виктор Валдес от Барселона 114 т.

Нападателят на Реал Мадрид Карим Бензема кувее, след като е оформил резултата в 78-ата мин. при победата над Малага с 3:2 в първи 1/8 финален мач от турнира за Купата на Испания. Другите голове нанизаха Сами Кедира (68) и Гонсало Игуаин (70). Точни за Малага бяха Серхио Санчес (10) и Мартин Демикелис (30). Реваншът е на 10 януари (вторник) на "Ла Росалега"

Леки наказания за допингираните в ЦСКА

Стр. 31

Батков няма да прогадава Левски

„Сините“ започнаха подготовка само с едно ново попълнение

Георги АРГИРОВ

Собственикът на Левски Тодор Батков отрече, че ще продаде основната част от акциите си. Той увери, че тимът е финансово стабилен, но продължава да търси партньори, които да помагат. Адвокатът се появи на първата тренировка на тима за годината заедно с новия председател на Управителния съвет Иво Тонев и спортния директор Георги Иванов. Батков разкри, че Иванов и Тонев ще работят съвместно, но функциите на Гонзо ще бъдат повече спортно-технически. Батков директно обвини вечния съперник ЦСКА, че толерира употребата на забранени препарати. Той настоява за сурови санкции от съответните органи, защото не било честно спрямо останалите отбори в елита.

„Доста се упражнявах на мой гръб, но той е широк, нека продължават. Не виждам никаква аналогия със ситуацията от 1998-1999 г., когато аз правих сделката, а купувач

Георги Иванов представя новото попълнение на Левски Нуно Пинто, който идва от Насионал Мадейра

беше г-н Чорни. Разчитаме да се сдобием с 2-ри спонсор, за да стабилизираме ситуацията. Възнамерявам да реструктурирам вземанията си в акции. От 32-та млн. лв., които съм вкарал в Левски, 16 са като заеми. Парите имат собственик, произход и са налични по банкова сметка. Когато ги

даваш, го правиш или като спонсор, или като заем. Тези, които са като заем, ще ги превърнем в акции. Договорът с новия спонсор пък ще бъде подписан до края на януари. Докторът на ЦСКА не е глупав, допингът е клубна политика”, заяви Батков.

На първата тренировка се

появи и португалецът Нуно Пинто, който е подписал за 2+2 години. За момента той е единственото ново попълнение на „Сините“. „Сините“ са платили трансферна сума на досегашния му отбор Насионал Мадейра, но не стана ясно каква. „Шокиран съм, не съм очаквал толкова много хора и такъв интерес. Идвам, за да стана шампион, ридвам се, че съм тук”, каза Пинто.

„Надяваме се Пинто да реши проблемите в лявата зона на защитата. Затова се прави селекцията, за да вдигнем качеството на отбора. Пожелаваме му най-вече да е здрав и да изпълни целите, които сме си поставили, и той да играе добре. Евертуално в Кипър ще дойдат нови играчи. Трансферният период е такъв, че трудно се взимат футболисти, уговарят се условията с клубовете им и затова става малко по-трудно. Ние работим в тази насока и в близките дни трябва да решим доста неща. Футболистите, които очакваме да дойдат, няма да са свободни агенти”, каза Гонзо.

ЦЕНКОВ И ВАЧКОВ 18-И И 19-И В ЕТАП III НА „ДАКАР“

Петър Пенков и Младен Вачков завършиха 18-и и 19-и в Етап III на рали „Дакар 2012“. Ценков, който се пуска за 2-ри път в най-трудното офроуд състезание в света, измина 270-километров участък от Сан Рафаел и Сан Хуан за 6:24:04 часа. Вачков пък финишира в аржентинския град със своето ATV Кан-Ам 1:09 мин. след съотборника си в Рали Рейд. Ценков пресече финала на 1:36 часа от победителя Пабло Копети (Арж) с Ямаха 04:47:53 часа. Втори е шампионът от миналата година Маркос Патронели на 05:36 мин., пред Томас Мафети (Арж, Ямаха) на 07:28 мин. В генералното класиране Вачков с 14-и на 2:01:40 часа, а Ценков е 15-и на 2:04:48 часа зад лидера Алехандро Патронели (Арж, Ямаха), който завърши 4-ти в Сан Хуан на 07:55 мин. от Копети. Втори е брат му Маркос на 55 сек., Мафети на 02:41 мин. и други. Французинът Сирил Деспре с KTM спечели Етап III при мотоциклетистите и измести от първото място в генералното класиране Марк Кома (Исп, KTM). Деспре финишира за 3:48,38 часа и изпревари с 8:37 мин. Франс Верхувен (Хол, Шерко) и с 8:39 Пауло Гонсалвесш (Порт, Хускварна). Жоан Рома (Исп, Мини) е първи при автомобилите с 2:26:51 часа. В генералното класиране води Кшищов Холувчик (Пол, Мини) с 5:51:06 часа.

Кандидатстваме за Евроволей 2015

България ще кандидатства съвместно с Турция за домакинствата на европейските първенства по волейбол за мъже и жени през 2015 г. Президентът на федерацията инж. Данчо Лазаров смята, че кандидатура има сериозни шансове. Евертуалните градове-домакини от българска страна са София и Варна, като Лазаров има уверението, че Дворецът на културата и спорта в черноморския град разполага с необходимия лиценз.

„Това е прецедент - две страни да кандидатстват за домакинството и на 2-те европейски първенства. Първоначалната договорка е евертуалният финал на европейското за мъже да бъде в София, а при жените в Анкара. Всичко ще стане ясно най-рано през септември тази година. Трябва обаче да се ло-

бира”, каза Лазаров.

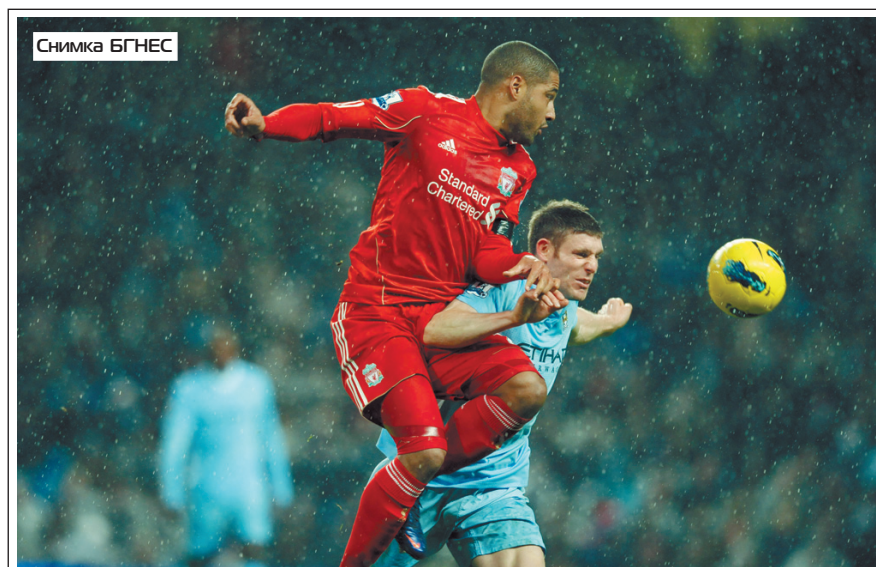
Жребият за европейската олимпийска квалификация за мъже, на която България е домакин от 8 до 13 май в зала „Арена Армеец“, ще бъде на 20 януари (петък) в София. Осметте отбора-участници ще бъдат подредени според световната ранглиста и разделени по двойки. Тимове от една двойка няма да мога да бъдат в една и съща група. Според тази схема България и Германия няма да могат да попаднат в една предварителна група, а водачи ще са Италия и Сърбия. Срещите на възпитаниците на Радостин Стойчев ще започват в 20.30 часа и ще бъдат предавани по БНТ. Билетите ще бъдат пуснати в края на месеца. Максималната цена ще бъде между 15 и 20 лв., а минималната 5 лв.

Шилд с нема победа на слалом

Марлийз Шилд (Ав) продължи с абсолютната си доминация в слалом този сезон, след като бе най-бърза и в Загреб. Това е 5-а победа за световната шампионка от 5 старта и 32-ра в кариерата. Тя се доближи само на 2 от рекорда на Врени Шнайдер (Швейц) от 7 първи места в слалом в рамките на един сезон. Шилд спечели 4-ти нощен старт в Загреб след 2006, 2007 и 2011 г. Тя бе най-бърза и в 2-та манша в хърватската столица и триумфира с 2:01,32 мин. Втора е Тина Мазе (Слвн) 2:02,72 мин., пред Михаела Кирхгасер (Ав) 2:03,59 мин. и др. Водачката за световната купа Линдзи Вон (САЩ) имаше сериозни проблеми в първия манш, когато финишира 24-а, но със сравнително по-добро каране във втория се нареди 9-а.

След успеха австрийките вече имат 6 поредни победи с триумфа на Анна Фенингер в гигантския слалом в Линц. Вон обаче има отлична възможност да си върне доминацията от началото на сезона, тъй като предстоят 4 старта в дисциплините спускане и супер-Г.

Шилд е начело за малката световна купа в слалом с 500 точки, пред Мазе 287, Кирхгасер 205 т. и др. Вон води в генералното класиране с 641 т., пред Шилд 540 т., Мазе 390 т. и др.

Защитникът на Ливърпул Глен Джонсън е надскачил за висока топка Джеймс Милнър от Манчестър Сити в мача от XX кръг на Висшата лига. „Гражданите“ биха с 3:0 у дома, а Милнър (75-г) оформи резултата. Другите попадения нанизаха Серхио Агуеро (11) и Яя Туре (33). Сити е лидер с 48 т. пред градския съперник Юнайтед 45 т., който снощи гостува на Нюкасъл, и Тотнъм 42 т. и мач по-малко. Ливърпул е 6-и с 36 т.

елегайте

по БНТ 1
СКИ
15.25 и 18.25
СК за мъже в Загреб (слалом)
Рали „Дакар 2012“
00.00 Дневник

ПО ЕВРОСПОРТ
ТЕНИС

11.00 Турнир за жени в Бризбейн „Ски-бягане“
14.00 Турньо ски Доубако за мъже (35 км)
16.30 Турньо ски Доубако за жени (15 км)
„СКИ-СКОКОВЕ“
17.30 Четирите шанци в Бишофсхофен (квалификация)
Биатлон
19.30 СК за мъже в Оберхоф (щафета)
ПО ЕВРОСПОРТ 2
ТЕНИС
14.30 Турнир за мъже в Доха

кратки

Вече бившият играч на ЦСКА Янис Зику (вдясно) позира с един от шефовете Поханг Стийлърс, след като бе закупен от корейците. Голмайсторът на „А“ група подписа за 2+2 години и ще взема по 1,2 млн. евро на сезон. Поханг привлече и 27-годишният сръбски защитник Зоран Рендулич (вляво) от Явор Иваница

Барчовски остава начело на баскетболистите

Управителният съвет на БФБаскетбол продължи договора на селеktionера на мъжкия национален отбор Росен Барчовски с още година. Неговият отчет бе изслушан от Управителния съвет на федерацията и одобрен. Испанецът Хосе Мария Бусета остава начело на жените. УС прие и предложенията на Треньорската комисия за старши треньори на националните отбори при подрастваниците. Така тази година Любимир Минчев ще води националния отбор за мъже до 20-годишна възраст, Петко Делев селекцията при юношите до 18-годишна възраст, а Петър Клечков на 16-годишните кадети.

Клубовете от НБА подпомагат Рачо Колев

Всеки клуб от НБА мъже и БФБаскетбол да дарят по 1000 лв. за подпомагане на лечението на спортния журналист Рачо Колев. Той се нуждае от животопасяваща операция и трансплантация. Клубовете приеха единодушно да осигурят участие на играчите в благотовителен мач за подпомагане на лечението на репортера.

Болт бяга и на 400 м

Юсейн Болт (Ям) ще бяга и на 400 метра този сезон. Най-бързият мъж на планетата, който се готви тази година да защитава Олимпийските си титли на 100 и 200 м, ще направи няколко старта на по-дългата дистанция. Все още не е ясно спринтьорът къде ще участва. „Винаги бягам 400 м преди началото на сезона. Сега ще стартирам през февруари. Ще направя най-малко 2 старта тази година. Миналата беше трудна. Започнах леко контузен. Трябваше да променя много неща. Хората може да говорят, но те не знаят през какво преминах. Върнах се на световното и спечелих медал, бягах най-бързо и бях непобеден. Миналия сезон беше един от най-добрите, които някога съм имал, като се вземе предвид през какво трябваше да премина”, каза Болт.